

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa 1 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
ANTYK – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	• wyjaśnia znaczenie słów: <i>antykwizm, klasycyzm, monoteizm i politeizm, antropocentryzm</i> • wskazuje różnice między politeizmem i monoteizmem • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>imperium rzymskie</i> i odnosi je do właściwego okresu historycznego • podaje datę upadku cesarstwa zachodniorzymskiego i przedstawia znaczenie tego wydarzenia w określaniu ram czasowych epoki	• wyjaśnia znaczenie słów: <i>judaizm, chrześcijaństwo, miasto-państwo, demokracja oraz imperium</i> i używa ich w odpowiednim kontekście • właściwie stosuje w swoich wypowiedziach przymiotnik <i>klasyczny</i> • wykorzystuje pojęcia <i>miasto-państwo</i> i <i>demokracja</i> do opisu form ustrojowych starożytnej Grecji	• określa, na czym polegało przełomowe znaczenie wynalazku pisma • podaje etymologię i wyjaśnia sens słowa <i>antropocentryzm</i> w kontekście kultury antyku	• omawia ideę kalokagatii jako ideału człowieczeństwa • wypowiada się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej	• wyjaśnia, kim był Perykles i odnosi tę postać do złotego wieku w kulturze greckiej • przedstawia znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych • podaje datę podziału cesarstwa rzymskiego na wschodnie i zachodnie • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>agora</i>
3. i 4. Poglądy filozoficzne starożytnych Greków	• wymienia imiona najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa • podaje najważniejsze założenia filozofii stoickiej	• wymienia podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona i Arystotelesa • czyta ze zrozumieniem fragment <i>Uczty</i> Platona i objaśnia platońską	• tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>materializm</i> w odniesieniu do filozofii przyrody • określa sens wyrazu <i>idealizm</i> w kontekście filozofii Platona	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>arche</i> • opisuje zasadę <i>złotego środka</i> w odniesieniu do filozofii Arystotelesa • objaśnia sens słów: <i>cynizm, hedonizm,</i>	• określa pochodzenie słów <i>akademia</i> i <i>liceum</i> • przedstawia główne poglądy Heraklita z Efezu

	i epikurejskiej	metaforę jaskini • określa etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i>	• wyjaśnia znaczenie słowa <i>cnota</i> i odnosi je do filozofii Sokratesa	<i>sofistyka</i>	
5. i 6. Sztuka antyku	• rozróżnia porządki architektoniczne: dorycki, joński i koryncki • rozpoznaje najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu	• podaje główne cechy sztuki antycznej • wymienia rzymskie wynalazki architektoniczne: arkadę oraz kopułę i wskazuje je na przykładach konkretnych zabytków • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>polichromia, fresk, mozaika, kompozycja dzieła, arkada, kariatyda, kolumna, akwedukt, Koloseum, kopuła, łuk triumfalny</i>	• omawia znaczenie harmonii w sztuce antyku • tłumaczy, czym jest kanon • objaśnia sens pojęcia <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej	• charakteryzuje antyczny ideał piękna • dokonuje analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny	• wypowiada się na temat ceramiki antycznej • przedstawia najistotniejsze informacje na temat muzyki w antyku • rozróżnia okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkowuje im odpowiednie dzieła
7. Teatr antyczny	• wymienia nazwy rodzajów literackich i definiuje dramat • wskazuje podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos • wyjaśnia, na czym polegała zasada trzech jedności • przytacza tytuły przynajmniej dwóch tragedii Sofoklesa (<i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i>)	• rozróżnia antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat satyrowy • opisuje podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos • przedstawia budowę dramatu antycznego	• omawia historię narodzin teatru • swobodnie posługuje się pojęciami i wyrażeniami: <i>dytyramb, koryfeusz, agon, chór, koturny, maska, deus ex machina, amfiteatr</i>	• określa rolę trzech pisarzy – Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa – w rozwoju dramatu	• podaje etymologię słowa <i>tragedia</i> • omawia wpływ tragików greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI					
8. i 9. Mitologia Greków i Rzymian	• na podstawie fragmentu <i>Mitologii</i> Jana Parandowskiego	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>mit</i> na tle wierzeń świata starożytnego	• używa ze zrozumieniem pojęć <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> • tłumaczy znaczenie pojęcia	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>archetyp</i> w kontekście mitu o	• na podstawie mitów o Prometeuszu i Syzyfie określa sens pojęcia

	relacjonuje powstanie świata i bogów według wierzeń Greków • streszcza mit o Orfeuszu • wymienia imiona najważniejszych bogów greckich (Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos)	• odróżnia mit od legendy i baśni • charakteryzuje rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne i podaje konkretne przykłady każdego z nich • opisuje najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hadesa, Herę, Hestię, Demeter, Afrodytę, Apolla, Aresa, Atenę, Hermesa i Hefajstosa, Artemidę, Uranosa, Gaję, Kronosa, Reę	<i>antropomorfizm</i> i odnosi je do mitów greckich • interpretuje mit o Orfeuszu	Orfeuszu	<i>archetyp</i> • tłumaczy, czym były misteria eleuzyńskie • interpretuje mit o rodzie Labdakidów
12. i 13. U źródeł poezji – liryka grecka	• omawia podział na rodzaje literackie • wymienia nazwy gatunków lirycznych uprawianych w antyku	• podaje definicje gatunków lirycznych: pieśni, trenu, anakreontyka, ody, elegii, poezji tyrtejskiej • definiuje patriotyzm w kontekście utworu Tyrtajosa • wymienia twórców starożytnej liryki greckiej: Tyrtajosa, Safonę, Anakreonta	• charakteryzuje poezję tyrtejską na przykładzie wiersza Tyrtajosa • interpretuje poezję Anakreonta w odniesieniu do filozofii epikurejskiej • porównuje liryki Tyrtajosa z wierszami Anakreonta • omawia twórczość poetów starożytnej Grecji: Tyrtajosa, Safony, Anakreonta	• szczegółowo analizuje i interpretuje wiersze, używając terminologii z zakresu teorii literatury (rodzaj liryki, podmiot liryczny, sytuacja liryczna) i wskazując zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego oraz określając ich funkcje	• interpretuje liryki Tyrtajosa, Anakreonta i Safony, odnosząc je do światopoglądu starożytnych Greków • ocenia formę i styl poznanych liryków
14., 15. i 16. Homer – początki epiki	• określa tematykę przeczytanego fragmentu <i>Iliady</i> • uzasadnia przynależność eposu do epiki	• wymienia cechy eposu homeryckiego • wyjaśnia, na czym polega specyfika porównania homeryckiego i wskazuje odpowiednie przykłady w tekście • tłumaczy znaczenie	• relacjonuje główne wątki <i>Iliady</i> • odróżnia inwokację od apostrofy • omawia na przykładach istotę toposu	• rozpoznaje i wskazuje cechy stylu podniosłego • charakteryzuje głównych bohaterów <i>Iliady</i>	• wymienia imiona drugoplanowych bohaterów <i>Iliady</i>: Andromacha, Priam, Kasandra, Helena, Parys, Laokoon • konfrontuje historię o Laokoonie z rzeźbą <i>Grupa</i>

		pojęcia <i>stały epitet</i> i podaje przykłady takich epitetów z eposu homeryckiego • wyjaśnia, co oznacza wyrażenie <i>koń trojański</i>			<i>Laokoona</i> • omawia tematykę, toposy i przesłanie <i>Odysei</i> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>homo viator</i>
*18. Poetyka normatywna według Arystotelesa	• wyjaśnia pojęcie <i>poetyka normatywna</i> i odnosi je do traktatu <i>Poetyka</i> Arystotelesa	• wypowiada się na temat dokonań Arystotelesa	• omawia zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej • definiuje zasady <i>mimesis</i> oraz <i>decorum</i>	• wypowiada się na temat funkcji zasad <i>mimesis</i> i <i>decorum</i> w budowie tekstu literackiego	• przywołuje szerokie konteksty traktatu Arystotelesa i nawiązania do niego
*19., 20., 21. i 22. <i>Król Edyp</i> Sofoklesa	• streszcza tragedię <i>Król Edyp</i> Sofoklesa	• wskazuje w tekście elementy budowy dramatu antycznego • omawia zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • charakteryzuje głównego bohatera tragedii • wymienia funkcje chóru w dramacie antycznym, odwołując się do przykładów z tekstu	• wyjaśnia istotę tragizmu w kontekście treści utworu • na przykładzie działań Edypa określa funkcjonowanie ironii tragicznej • przedstawia, na czym polega вина tragiczna w odniesieniu do losów głównego bohatera	• analizuje zagadnienie fatum w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do treści <i>Króla Edypa</i> • posługuje się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Edypa • objaśnia zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej	• streszcza mit o rodzie Labdakidów • wyjaśnia na przykładzie <i>Króla Edypa</i> , na czym polega zasada <i>decorum</i>
23. i 24. Liryka rzymska – Horacy	• przedstawia postać Horacego • określa pochodzenie pojęcia <i>mecenas sztuki</i> w nawiązaniu do biografii Horacego • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>horacjanizm</i>	• podaje cechy charakterystyczne pieśni (ód) • rozpoznaje rodzaj liryki omawianego utworu, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej • określa problematykę utworu	• definiuje zasadę <i>decorum</i> i odnosi ją do wybranych utworów literatury starożytnej • sytuuje treść ody w kontekście poznanych filozofii • wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego	• pisze analizę i interpretację wiersza Horacego	• przywołuje szerokie konteksty twórczości Horacego i nawiązania do niej
ANTYK – NAUKA O JĘZYKU					
25. i 26. Retoryka	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>retoryka</i>	• prezentuje na przykładach różne typy	• wyjaśnia znaczenie słowa <i>perswazja</i> i wskazuje	• rozpoznaje manipulację językową i najczęstsze	• rozpoznaje i analizuje wypowiedź propagandową

	wyróżnia argumenty rzeczowe, logiczne i emocjonalne	argumentów – rzeczowe, logiczne i emocjonalne wymienia etapy przygotowania wypowiedzi ustnej	odmiany perswazji: propagandę oraz agitację realizuje w praktyce etapy przygotowania wypowiedzi ustnej	chwytów erystycznych - tworzy konspekt dłuższej wypowiedzi ustnej - podczas wypowiadania się zwraca uwagę na mowę ciała	
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
27. Podsumowanie wiadomości na temat kultury antycznej	- streszcza główne tezy fragmentu tekstu Ernsta Hansa Gombricha <i>O sztuce</i> - relacjonuje fragment prozy Tadeusza Borowskiego <i>U nas, w Auschwitzu...</i>	prezentuje własne wrażenia wynikające z lektury fragmentu tekstu Tadeusza Borowskiego	podsumowuje dziedzictwo antyku	- podejmuje dyskusję na temat roli artysty w czasach antyku i obecnie - bierze udział w dyskusji na temat zagrożeń myślenia idealistycznego	pisze pracę, w której zawiera swój pogląd na temat dziedzictwa antyku
28. Powtórzenie wiadomości	przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat antyku	wykorzystuje najważniejsze konteksty wywodzące się z twórczości antycznej	- wyciąga wnioski na tematy związane z twórczością antyczną - określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa antyku	- zabiera głos w dyskusji na tematy związane z antykiem i stosuje odpowiednie argumenty - w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	- wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości antycznej - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze związane z twórczością antyku
ANTYK – NAWIĄZANIA					
29. Śladami antyku	rozpoznaje wpływy kultury starożytnej w różnych dziełach sztuki	wymienia elementy kultury starożytnej obecne w dzisiejszym świecie	omawia znany sobie przykład inspiracji kulturą antyku	podaje przykłady wpływu sztuki starożytnej na twórczość kolejnych epok	omawia stosunek poszczególnych okresów w historii kultury do dziedzictwa antyku
*30. Kto jest barbarzyńcą?	- czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów Zbigniewa Herberta <i>Barbarzyńca w ogrodzie</i> i Mieczysława Jastruna <i>Mit śródziemnomorski</i> - relacjonuje opinię Mieczysława Jastruna o starożytnych Grekach	- odnosi tekst utworu Zbigniewa Herberta do poznanych dzieł architektury starożytnej Grecji - rozpoznaje polemiczny charakter tekstu Mieczysława Jastruna	- interpretuje tytuł tekstu Herberta, odwołując się do toposów (m.in. ogrodu, arkadii, barbarzyńcy) - porównuje tezy zawarte w tekstach Jastruna i Herberta	- podejmuje dyskusję na temat dziedzictwa antyku - interpretuje słowo <i>barbarzyńca</i> w kontekście obu fragmentów	przywołuje szerokie konteksty i nawiązania obu przeczytanych tekstów
31. Mitologia	streszcza mit o Dedalu i	streszcza mit o Ledzie i	interpretuje rzeźbę Igora	omawia współczesne	tworzy parodię dowolnie

współcześnie	Ikarze • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>Tragiczny koniec mitologii</i>	Jowiszu • wyjaśnia znaczenie słów <i>demitologizacja</i> i <i>parodia</i> na przykładzie utworu Gałczyńskiego	Mitoraja <i>Ikaro Alato</i> w odniesieniu do kanonu sztuki antycznej oraz mitu o Dedalu i Ikarze	interpretacje mitologii starożytnych Greków i Rzymian	wybranego mitu
32. Safona w poezji współczesnej	• określa tematykę fragmentu wiersza Marii Pawlikowskiej Jasnorzewskiej <i>Róże dla Safony</i> • nazywa rodzaj liryki występujący w utworze	• prezentuje informacje na temat życia, legendy oraz twórczości Safony • określa podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego • omawia sytuację liryczną występującą w utworze Jasnorzewskiej	• wyjaśnia, na czym polega funkcja metafor w wierszu	• pisze analizę i interpretację wiersza
33. Omówienie filmu <i>Troja</i>	• streszcza fabułę filmu	• porównuje fabułę filmu z treścią mitu trojańskiego	• posługuje się nazwami gatunków filmowych i przyporządkowuje <i>Troję</i> do jednego z nich	• wypowiada się na temat scenografii, kostiumów, zdjęć, montażu, reżyserii, gry aktorskiej oraz efektów specjalnych w <i>Troi</i>	• porównuje obraz Wolfganga Petersena z innymi dziełami filmowymi podejmującymi wątki antyczne
*34. Omówienie filmu <i>Grek Zorba</i>	• wypowiada się na temat swoich odczuć po obejrzeniu filmu	• definiuje żywioł dionizyjcki i odnosi go do Alexisa Zorbasa – głównego bohatera filmu	• porównuje <i>Greka Zorbę</i> z tragedią antyczną, uwzględniając następujące elementy: przeznaczenie, konflikt tragiczny, winę tragiczną, <i>katharsis</i>	• omawia znaczenia tańca w filmie i w antycznych obrzędach religijnych	• tworzy recenzję filmu
BIBLIA – O EPOCE					
36. Świat judeochrześcijański	• podaje nazwy religii wywodzących się z Biblii • wymienia podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	• wymienia nazwy religii chrześcijańskich i wskazuje podstawowe różnice pomiędzy nimi • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii	• omawia różnice pomiędzy Starym a Nowym Testamentem • wyjaśnia, czym są Ewangelie i wymienia imiona ewangelistów	• analizuje relacje dogmatyczne i społeczne pomiędzy judaizmem i chrześcijaństwem, a także pomiędzy wyznaniem chrześcijańskimi	• wyczerpująco opisuje jedną z religii wywodzących się z Biblii
37. Biblia – wiadomości wstępne	• określa pochodzenie słowa <i>Biblia</i> • prezentuje podział ksiąg biblijnych	• dokonuje podziału ksiąg biblijnych na księgi historyczne, dydaktyczne oraz profetyczne i podaje	• charakteryzuje przekłady Biblii • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>kanon</i> , <i>teologia</i> , <i>symbol</i>	• omawia funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i estetyczną	• wymienia nazwy świętych ksiąg innych religii

		ich przykłady • wymienia przekłady Biblii • określa, w jakich językach została zapisana Biblia • wyjaśnia znaczenie pojęć <i>werset</i> i <i>alegoria</i>			
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI					
38. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	• relacjonuje powstanie świata i człowieka według Biblii	• wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i> • definiuje pojęcia <i>genesis</i> i <i>patriarcha</i>	• porównuje biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym	• interpretuje opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (o grzechu pierworodnym)	• formułuje wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu pierworodnym • interpretuje obraz Tycjana <i>Grzech pierworodny</i> i Williama Blake’a <i>Bóg stwarzający wszechświat</i>
*39. W drodze do Ziemi Obiecanej – Księga Wyjścia	• relacjonuje treść fragmentu Księgi Wyjścia	• charakteryzuje relację między Bogiem a człowiekiem na podstawie fragmentów Księgi Wyjścia	• wypowiada się na temat symboliki wydarzeń opisanych w Księdze Wyjścia	• przedstawia rolę Mojżesza w historii judaizmu	• analizuje dzieła plastyczne inspirowane Księgą Wyjścia
40. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	• opowiada historię Hioba	• omawia relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• interpretuje przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem	• podejmuje dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omawia problem cierpienia we współczesnym świecie • interpretuje obraz Léona Bonnata w kontekście historii Hioba
42. Poezja biblijna – Księga Psalmów	• przyporządkowuje psalmy do liryki • określa rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • wyjaśnia znaczenie pojęć <i>psalm</i> i <i>psalterz</i>	• klasyfikuje psalmy według poznanych kryteriów • podaje przykłady paralelizmów	• wypowiada się na temat związku psalmów z muzyką • wskazuje środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omawia ich funkcje	• przedstawia obraz Boga wyłaniającego się z psalmów	• porównuje tłumaczenia psalmów (z Biblii Tysiąclecia, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)

43. Biblijne oblicza miłości – Pieśń nad Pieśniami	• uzasadnia przynależność Pieśni nad Pieśniami do liryki	• charakteryzuje relacje między Oblubieńcem a Oblubienicą • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>miłość zmysłowa</i> w kontekście utworu	• omawia oddziaływanie Pieśni nad Pieśniami na zmysły, wskazując cytaty z tekstu • odnajduje środki stylistyczne zastosowane w utworze i określa ich funkcję	• podejmuje dyskusję na temat przynależności Pieśni nad Pieśniami do kanonu biblijnego • wypowiada się na temat symbolicznej interpretacji Pieśni	• porównuje opis miłości zaprezentowany w Pieśni nad Pieśniami z wybranymi utworami miłosnymi z kręgu popkultury • opisuje postać z obrazu <i>Oblubienica</i> Rossettiego i zestawia ją z literackim pierwowzorem z Biblii
44. Moralizatorski sens przypowieści biblijnych	• odczytuje przypowieści na poziomie dosłownym i alegorycznym • tłumaczy znaczenie pojęcia <i>parabola</i>	• wymienia elementy świata przedstawionego, zwracając uwagę na ich schematyczną konstrukcję	• wyjaśnia funkcję schematycznej konstrukcji przypowieści i podaje przyczynę braku imion bohaterów • odróżnia przypowieść od <i>exemplum</i>	• uzasadnia sens posługiwania się formą przypowieści w Biblii • wskazuje na średniowiecznej miniaturze <i>Czterech ewangelistów</i> atrybuty właściwe poszczególnym ewangelistom	• podejmuje dyskusję na temat aktualności wzorców moralnych propagowanych w przypowieściach • podaje przykłady utworów literackich o charakterze parabolicznym
46. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streszcza Księgę Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów	• opisuje jeźdźców Apokalipsy i charakteryzuje ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera <i>Czterech jeźdźców Apokalipsy</i> • definiuje pojęcie eschatologii	• wskazuje główne cechy stylu Apokalipsy • interpretuje symbole i alegorie znajdujące się w omawianym fragmencie	• wypowiada się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie • porównuje biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata	• pisze analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)
*47. O miłości bliźniego – Pierwszy list św. Jana Apostoła	• omawia obraz miłości wyłaniający się z listu św. Jana • wyjaśnia znaczenie pojęć <i>kazanie</i> i <i>list apostolski</i>	• dostrzega i charakteryzuje rewolucyjność nauki Jezusa z Nazaretu zawartej w liście św. Jana	• podejmuje dyskusję na temat funkcjonowania przykazania miłości bliźniego	• porównuje obraz Fra Angelica <i>Kazanie na górze</i> z treścią listu św. Jana	• przywołuje szerokie konteksty listu św. Jana i nawiązania do niego
BIBLIA – NAUKA O JĘZYKU					
49. Style wypowiedzi	• wymienia style funkcjonalne obecne w	• podaje cechy stylów funkcjonalnych	• rozpoznaje stylizację językową	• omawia różnice pomiędzy stylem	• tworzy teksty napisane różnymi stylami

	języku polskim i rozpoznaje je w praktyce • wymienia najczęstsze rodzaje stylizacji językowej		• wskazuje wyróżniki stylu biblijnego	funkcjonalnym a artystycznym • podaje cechy dobrego stylu	funkcjonalnymi
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
50. Podsumowanie wiadomości na temat Biblii	• relacjonuje opinie na temat Biblii, zawarte w tekstach Anny Kamieńskiej <i>Książka nad książkami</i> i Anny Świderkówny <i>Rozmowy o Biblii</i>	• wskazuje i komentuje różnice pomiędzy tekstami obu autorek	• na podstawie przeczytanych fragmentów formułuje własne sądy na temat Biblii	• podejmuje dyskusję o miejscu Biblii w przeszłości i we współczesnym świecie	• wypowiada się na temat wpływu Biblii na dzieje świata
51. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat Biblii	• wykorzystuje najważniejsze konteksty wywodzące się z Biblii	• rozważa zagadnienia poruszane w przeczytanych fragmentach Biblii i formułuje własne sądy na ich temat oraz wnioski	• zabiera głos w dyskusji na tematy związane z Biblią i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z Biblii • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze związane z Biblią
BIBLIA – NAWIĄZANIA					
52. Śladami Biblii	• rozpoznaje inspiracje biblijne w sztuce	• wymienia motywy w kulturze współczesnej, wywodzące się z Biblii	• omawia przykład dzieła zainspirowanego Biblią	• podaje przykłady inspiracji biblijnych, realizowane w określonych epokach	• szczegółowo omawia wybrany przykład współczesnego dzieła sztuki zainspirowanego Biblią
*53. Poezja współczesna inspirowana Biblią	• odczytuje ze zrozumieniem treść wierszy Zbigniewa Herberta <i>Książka</i> i Anny Achmatowej <i>Żona Lota</i> • relacjonuje historie zburzenia Sodomy i Gomory • nazywa rodzaj liryki występujący w utworach	• określa adresata i nadawcę wierszy • rozpoznaje bohaterów lirycznych wiersza Achmatowej • odnajduje nawiązania biblijne w wierszu Herberta	• określa stosunek podmiotu lirycznego do Biblii w wierszu Herberta oraz do żony Lota w wierszu Achmatowej	• interpretuje oba wiersze	• pisze analizę porównawczą obu utworów

54. i 55. O Biblii dzisiaj	• relacjonuje treść fragmentów tekstów Harolda Kushnera <i>Co się naprawdę zdarzyło w ogrodzie Edenu?</i> i Frédérica Beigbedera <i>Windows on the World</i> • przytacza treść historii o grzechu pierworodnym i zburzeniu wieży Babel	• uzasadnia porównanie World Trade Center do wieży Babel z tekstu Frédérica Beigbedera • opisuje dzieło Jerzego Nowosielskiego <i>Krucyfiks</i>	• określa funkcję pytań w tekście Harolda Kushnera • porównuje autorską interpretację historii biblijnej z interpretacją kanoniczną	• wskazuje literaturę pomocną do interpretacji krucyfiksu • interpretuje znaczenie krucyfiksu w kontekście symboliki chrześcijańskiej	• wymienia tytuły innych dzieł Jerzego Nowosielskiego i je interpretuje
56. Biblia w filmie – <i>Pasja</i> Mela Gibsona	• streszcza fabułę filmu	• wyjaśnia funkcję retrospekcji w <i>Pasji</i>	• wypowiada się na temat kompozycji filmu	• podejmuje dyskusję na temat zasadności ukazania w filmie drastycznych scen • interpretuje postać szatana	• porównuje epizody filmowe z ich ewangelicznymi opisami • pisze recenzję filmu
57. Kino o wartościach – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• przedstawia swoje odczucia po obejrzeniu filmu	• zabiera głos w dyskusji na temat postawy bohatera filmu – Krzysztofa	• wypowiada się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie • analizuje rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• interpretuje postać graną w filmie przez Artura Barcisia • podejmuje dyskusję o hierarchii wartości we współczesnym świecie	• formułuje wypowiedź na temat innego filmu z cyklu <i>Dekalog</i>
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
59. i 60. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• podaje etymologię nazwy epoki • wymienia najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wyjaśnia znaczenie słów <i>teocentryzm</i> i <i>feudalizm</i> • określa fazy średniowiecza	• omawia najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • porównuje ramy czasowe średniowiecza polskiego i europejskiego • charakteryzuje średniowieczny system szkolny • wyjaśnia, co oznacza sformułowanie <i>Biblia pauperum</i>	• analizuje specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza • omawia, na czym polegał średniowieczny uniwersalizm i teocentryzm	• interpretuje rolę karnawału	• opisuje wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze
61. i 62. Filozofia	• czyta ze zrozumieniem	• wymienia podstawowe	• na podstawie <i>Summy</i>	• przedstawia różnice	• interpretuje portret św.

chrześcijańska	fragment <i>Wyznań</i> św. Augustyna oraz <i>Summy teologicznej</i> św. Tomasza • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>asceza</i>	założenia obu filozofii • tłumaczy, co oznaczają pojęcia: <i>dualizm, iluminacja, akt, potencja, hierarchia bytów</i>	<i>teologicznej</i> wyjaśnia pochodzenie hierarchii bytów według św. Tomasza • omawia wpływ idei hierarchii bytów na średniowieczną koncepcję władzy i społeczeństwa	między filozofią św. Augustyna a filozofią św. Tomasza	Augustyna • objaśnia alegoryczne znaczenie koloru na obrazie Justusa z Gandawy
63. i 64. Sztuka średniowieczna	• rozpoznaje najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza • odróżnia styl romański od gotyckiego	• wymienia podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego • podaje przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza • właściwie posługuje się terminami: <i>plaskorzeźba, rzeźba pełnofigurowa, fresk, pieta, ikona, nawa, ołtarz, prezbiterium, apsyda, katedra, przypora, rozeta, witraż, portal</i>	• wyjaśnia i ilustruje przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omawia alegorię i podaje jej przykłady • używa we właściwym kontekście terminów: <i>symultanism, iluminatorstwo, miniatura, chorał, bazylika</i>	• analizuje średniowieczne dzieło sztuki według następujących kryteriów: symbolika, kolorystyka, kolejność ukazywania postaci, sposób przedstawienia sylwetki ludzkiej, kontekst filozoficzny i historyczny dzieła, kompozycja	• wymienia cechy stylu bizantyjskiego i podaje jego przykłady • wypowiada się na temat muzyki średniowiecznej
65. Teatr średniowieczny	• podaje nazwy średniowiecznych gatunków teatralnych	• wymienia cechy teatralnych gatunków średniowiecznych	• wypowiada się na temat funkcji teatru w średniowieczu	• objaśnia psychomachię w kontekście moralitetu	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI					
66. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• czyta ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazuje przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznaje podmiot liryczny oraz adresata utworu • wskazuje archaizmy leksykalne i fleksyjne w <i>Bogurodzicy</i> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>kierlesz</i>	• wypowiada się na temat kompozycji utworu • omawia funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• odnajduje w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw deesis i odnosi go do sztuk plastycznych • omawia formę wiersza	• wskazuje podobieństwa między motywem deesis w <i>Bogurodzicy</i> a przedstawionym na średniowiecznej ikonie
67. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• czyta ze zrozumieniem <i>Lament świętokrzyski</i> • wskazuje przykłady archaizmów w utworze	• określa sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazuje archaizmy	• charakteryzuje Maryję jako matkę • rozpoznaje w wierszu motyw <i>Stabat mater</i>	• porównuje obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• zestawia obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Matthiasa

		leksykalne i fleksyjne w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>			Grünewalda <i>Ukrzyżowanie</i> • wypowiada się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>
69. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• czyta ze zrozumieniem <i>Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> • streszcza utwór • wskazuje przykłady archaizmów w tekście	• opisuje obraz śmierci przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i> • wskazuje w tekście archaizmy leksykalne i fleksyjne	• odnajduje w przeczytanim fragmencie motyw <i>danse macabre</i> • wyjaśnia przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu • wyjaśnia w kontekście utworu znaczenie pojęć <i>memento mori</i> i <i>ars moriendi</i>	• omawia na podstawie lektury światopogląd ludzi średniowiecza • wypowiada się na temat średniowiecznych wskazań <i>ars moriendi</i> • tłumaczy, czym była w średniowieczu czarna śmierć	• porównuje motyw <i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie...</i> i na obrazie Bernta Notkego <i>Taniec śmierci</i>
70. Średniowieczny ideał ascety – <i>Legenda o św. Aleksym</i>	• czyta ze zrozumieniem <i>Legendę o św. Aleksym</i> • streszcza żywot św. Aleksego • wskazuje przykłady archaizmów w utworze	• charakteryzuje świętego jako ascetę • podaje przykłady archaizmów leksykalnych i fleksyjnych z tekstu	• wskazuje w utworze typowe elementy legendy hagiograficznej	• podejmuje dyskusję na temat aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości	• opisuje inne przykłady ascezy średniowiecznej • wyjaśnia, jaką rolę odgrywali święci w życiu ludzi średniowiecza
*71. Świętość afirmacyjna – św. Franciszek	• relacjonuje treść fragmentu <i>Pochwała stworzenia</i> • charakteryzuje <i>Pochwałę stworzenia</i> jako hymn	• porównuje postawy dwóch świętych: św. Franciszka i św. Aleksego	• odnajduje w tekście elementy stylu biblijnego • wyraża opinię na temat dwóch dróg do świętości – św. Aleksego i św. Franciszka	• interpretuje dzieło Giotta • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>franciszkanizm</i>	• przywołuje szerokie konteksty interpretacyjne związane z postacią św. Franciszka
73. Średniowieczny wzorzec rycerza – <i>Król Artur i rycerze Okrągłego Stołu</i>	• streszcza fragment utworu <i>Król Artur i rycerze Okrągłego Stołu</i>	• wymienia tytuły europejskich eposów rycerskich • odnosi zachowania Artura do średniowiecznego kodeksu rycerskiego • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>epos rycerski</i>	• na przykładzie tekstu objaśnia funkcję fantastyki w epice rycerskiej • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>etos</i>	• analizuje etos rycerza i wyraża swoją opinię na ten temat	• wypowiada się na temat XV-wiecznego obrazu <i>Rycerze Okrągłego Stołu i św. Graal</i> • opisuje współczesne dzieła (filmowe, literackie) nawiązujące do średniowiecznych opowieści o rycerzach
74. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>	dla fragmentów utworu: • streszcza fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	dla fragmentów utworu: • formułuje zasady miłości rycerskiej	dla fragmentów utworu: • objaśnia funkcję fantastyki w tekście	dla fragmentów utworu: • analizuje specyfikę uczucia łączącego Tristana	• streszcza historię Abaelarda i Heloizy • podaje przykłady dzieł

	dla całości utworu: • streszcza utwór <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> • sporządza plan wydarzeń	dla całości utworu: • omawia etos rycerski na przykładzie postaci Tristana	dla całości utworu: • podaje przykłady elementów fantastyki w <i>Dziejach Tristana i Izoldy</i> i określa ich funkcję	i Izoldę dla całości utworu: • charakteryzuje obyczajowość średniowieczną na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	(także współczesnych) opartych na historii podobnej do romansu Tristana i Izoldy • wypowiada się na temat miniatury <i>Tristan i Izolda podczas morskiej podróży</i>
75. Historiografia polska w średniowieczu	• opisuje wzorzec władcy na podstawie charakterystyki Bolesława Chrobrego pióra Galla Anonima • definiuje pojęcie <i>kronika</i>	• wymienia obowiązki króla przedstawione przez kronikarza • podaje przykłady dzieł polskiej historiografii średniowiecznej • definiuje pojęcie <i>historiografia</i>	• na podstawie <i>Kroniki polskiej</i> wypowiada się na temat stosunków społecznych i obyczajowości w średniowiecznej Polsce • charakteryzuje dzieła polskiej historiografii średniowiecznej	• omawia uwarunkowania historyczne początków piśmiennictwa polskiego • podejmuje dyskusję na temat wizerunku współczesnych władców w mediach	• przygotowuje mowę pochwalną na cześć wybranej przez siebie osoby
*76. Testament poetycki François Villona	• czyta ze zrozumieniem fragment <i>Wielkiego testamentu</i> • prezentuje życiorys Villona, stanowiący kanwę utworu	• interpretuje tytuł tekstu • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>testament poetycki</i>	• wypowiada się na temat środków stylistycznych użytych w wierszu oraz zastosowanej w nim kompozycji	• porównuje obraz przemijania zawarty w <i>Wielkim Testamencie</i> ze współczesnymi wyobrażeniami na ten temat	• przywołuje szerokie konteksty wywodzące się z <i>Wielkiego testamentu</i> i nawiązania do utworu
*77. Podróż po zaświatach – <i>Boska Komedia</i> Dantego Alighieri	dla fragmentów utworu: • na podstawie fragmentów <i>Boskiej Komedii</i> ogólnie omawia budowę piekła, czyśćca i raju dla całości utworu: • opisuje budowę zaświatów • wyjaśnia znaczenie słowa <i>prekursor</i>	dla fragmentów utworu: • charakteryzuje narratora <i>Boskiej Komedii</i> • wyjaśnia znaczenie tytułu tekstu dla całości utworu: • wypowiada się na temat postaci pojawiających się w utworze • tłumaczy znaczenie pojęć <i>poemat epicki</i> i <i>summa</i>	dla fragmentów utworu: • wylicza elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu dla całości utworu: • wymienia i ilustruje przykładami elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i dla renesansu	dla fragmentów utworu: • wypowiada się na temat sposobu obrazowania w utworze dla całości utworu: • interpretuje symbole obecne w dziele Dantego	• omawia fresk <i>Dante i trzy królestwa</i>
ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JĘZYKU					
78. U źródeł języka polskiego	• wymienia dialekty polszczyzny	• rozpoznaje we współczesnym języku	• omawia historię zapożyczeń	• podaje przyczyny zmian zachodzących w języku	• sytuuje język polski we właściwej grupie języków

	• przytacza przykłady zabytków języka polskiego (w tym pierwsze zapisane zdanie)	niektóre pozostałości staropolskie, np. ślady liczby podwójnej	• wskazuje przykłady wyrazów z przegłosem polskim, palatalizacją oraz <i>e</i> ruchomym	polskim	słowiańskich • wymienia nazwy podstawowych grup języków wywodzących się z języka praindoeuropejskiego oraz języków spoza rodziny indoeuropejskiej
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
80. Podsumowanie wiadomości	• relacjonuje opinie na temat średniowiecza, zawarte we fragmentach tekstów Franca Cardiniego <i>Wojownik i rycerz</i> oraz Johana Huizingi <i>Jesień średniowiecza</i>	• wskazuje i komentuje różnice pomiędzy tekstami obu autorów	• formułuje własne sądy na podstawie przeczytanych fragmentów	• podejmuje dyskusję dotyczącą oceny średniowiecza, w której odwołuje się do fragmentów tekstów Cardiniego i Huizingi	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania wywodzące się ze światopoglądu i z twórczości średniowiecza
81. Powtórzenie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat średniowiecza	• wykorzystuje najważniejsze konteksty wywodzące się ze średniowiecza	• rozważa zagadnienia poruszane w przeczytanych tekstach średniowiecznych i formułuje własne sądy na ich temat oraz wnioski	• zabiera głos w dyskusji na tematy związane ze światopoglądem oraz twórczością średniowiecza i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się ze światopoglądu i z twórczości średniowiecza • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze związane z epoką średniowiecza
ŚREDNIOWIECZE – NAWIĄZANIA					
82. Śladami średniowiecza	• rozpoznaje inspiracje sztuką średniowiecza	• wymienia elementy kultury średniowiecza obecne w dzisiejszym świecie	• omawia wpływy kultury średniowiecznej w różnych dziełach sztuki	• analizuje wybrany przykład inspiracji kulturą średniowiecza	• podaje przykłady wpływów sztuki średniowiecznej na twórczość kolejnych epok • omawia stosunek poszczególnych okresów w historii kultury do dziedzictwa średniowiecza
*83. Poetycki komentarz do ascezy	• rozpoznaje kontekst literacki wiersza Kazimierza Iłakowiczówny	• określa typ liryki występujący w utworze, a także wskazuje podmiot	• porównuje legendę średniowieczną z poetyckim komentarzem współczesnej	• omawia kontekst kulturowy wykorzystany w wierszu	• pisze analizę i interpretację wiersza

	<i>Opowieść małżonki św. Aleksego</i>	liryczny i adresata wiersza	poetki		
84. Śmiech w średniowieczu	• referuje opinię bohaterów <i>Imienia róży</i> na temat śmiechu	• porównuje stosunek do śmiechu obecny w <i>Imieniu róży</i> i <i>Stolku dla wesółka</i>	• rozpoznaje we fragmencie <i>Imienia róży</i> autora księgi – Arystotelesa • omawia rolę błazna na dworach	• podejmuje dyskusję na temat funkcji śmiechu w kulturze średniowiecza i dzisiaj	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania obecne w utworze Umberta Eco <i>Imię róży</i>
85. Współczesne inspiracje średniowieczem	• streszcza fragment tekstu Andrzeja Sapkowskiego <i>Miecz przeznaczenia</i>	• wymienia motywy średniowieczne, którymi posłużył się autor <i>Miecza przeznaczenia</i>	• odnajduje w tekście elementy stylizowane na polszczyznę średniowieczną	• wskazuje w dziele Zdzisława Beksińskiego nawiązania do wieków średnich oraz elementy charakterystyczne dla sposobu obrazowania malarza	• interpretuje obraz Zdzisława Beksińskiego • porównuje dzieło Beksińskiego z animacją Tomasza Bagińskiego <i>Katedra</i>
86. Średniowiecze w krzywym zwierciadle – <i>Monty Python i św. Graal</i>	• streszcza fabułę filmu	• odnajduje w filmie motywy średniowieczne • wyjaśnia w kontekście filmu znaczenie słów <i>absurd</i> oraz <i>ironia</i>	• porównuje bohaterów filmu z ich pierwowzorami z legend arturiańskich • wyjaśnia, na czym polega specyfika angielskiego humoru	• analizuje środki tworzące w filmie klimat średniowiecza	• podejmuje dyskusję na temat walorów artystycznych i poznawczych filmu
*87. Współczesny moralitet – <i>Siódma pieczęć</i> Ingmara Bergmana	• odnajduje w tekście nawiązania do kultury i obyczajowości średniowiecza	• interpretuje tytuł filmu i objaśnia jego funkcję • wyjaśnia w kontekście dzieła Bergmana znaczenie pojęć <i>personifikacja</i> i <i>taniec śmierci</i>	• rozpoznaje w filmie konwencję moralitetu • tłumaczy na podstawie <i>Siódmej pieczęci</i>, czym jest teodycea	• odczytuje przesłanie filmu	• przywołuje szerokie konteksty wywodzące się z filmu <i>Siódma pieczęć</i> i nawiązania do niego

Autor: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 1 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
RENEZANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	- określa, na kiedy datowany jest początek renesansu w Europie - podaje umowną datę początku renesansu w Polsce - wyjaśnia znaczenie i pochodzenie nazwy epoki - tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>reformacja</i> i opisuje rolę Marcina Lutra - dostrzega związki pomiędzy odrodzeniem a antykiem	- objaśnia, na czym polegała reformacja i jakie były jej przyczyny - opisuje przemiany kulturowe, które stały się podwalinami nowej epoki - podaje przykłady związków pomiędzy renesansem a antykiem - wymienia wyznania protestanckie - wyjaśnia znaczenie pojęć <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i>	- omawia społeczne uwarunkowania narodzin epoki odrodzenia - charakteryzuje rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki - wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>ad fontes</i>	analizuje wpływ antyku na narodziny nowej epoki	- wyjaśnia, jakie było podłoże różnicy pomiędzy periodyzacją renesansu w Europie i w Polsce - omawia wpływ teorii heliocentrycznej Mikołaja Kopernika, wynalezienia druku i upadku Konstantynopola na kształtowanie się renesansu
3. i 4. Filozofia renesansu	- wymienia nazwiska czołowych filozofów i myślicieli epoki odrodzenia - streszcza fragment <i>Pochwały głupoty</i> Erazma z Rotterdamu - przedstawia główny temat <i>Księcia</i> Niccolò Machiavellego	- omawia najważniejsze założenia filozofii Erazma z Rotterdamu - opisuje ogólne tendencje filozoficzne odrodzenia	- wyczerpująco przedstawia problematykę fragmentów <i>Pochwały głupoty</i> i <i>Księcia</i> - w kontekście fragmentów tekstów Machiavellego i Erazma z Rotterdamu wyjaśnia znaczenie terminów <i>machiawelizm</i> i <i>tolerancja</i>	podejmuje dyskusję na temat poglądów Erazma z Rotterdamu i Machiavellego	- objaśnia wpływ filozofii Platona na myśl renesansową - wypowiada się na temat gatunku zapoczątkowanego przez Michela de Montaigne’a - podejmuje dyskusję na temat etyki w kontekście dzieła Niccolò Machiavellego

6. i 7. Sztuka renesansu	• rozpoznaje dzieła sztuki renesansowej • ogólnie wypowiada się na temat najważniejszych artystów odrodzenia (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	• wymienia cechy charakterystyczne stylu renesansowego i objaśnia je na przykładach • prezentuje dzieła polskiego renesansu • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akt, portret, perspektywa, scenka rodzajowa, krużganki, miasto idealne, sfumato</i>	• wskazuje i ilustruje przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej • omawia twórczość najważniejszych artystów odrodzenia (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	• analizuje renesansowe dzieło sztuki • charakteryzuje wpływ antyku na sztukę odrodzenia	• opisuje twórczość renesansowych artystów północnych • analizuje i ocenia dzieła renesansowe • wypowiada się na temat muzyki XVI-wiecznej
8. Teatr renesansowy	• wymienia cechy teatru elżbietańskiego	• przedstawia różnice pomiędzy teatrem renesansowym a średniowiecznym	• wylicza podobieństwa i różnice pomiędzy teatrem renesansowym a antycznym	• charakteryzuje konwencje teatralne powstałe w renesansie • omawia zjawisko teatru dell'arte	• przedstawia podobieństwa oraz różnice pomiędzy dramatem humanistycznym a elżbietańskim
RENESANS – TEKSTY Z EPOKI					
9. Poezja religijna Jana Kochanowskiego	• czyta ze zrozumieniem <i>Pieśń XXV z Ksiąg wtórych</i> Kochanowskiego • określa rodzaj liryki występujący w utworze	• wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego pieśni • określa gatunek utworu i wskazuje na jego pochodzenie	• interpretuje wiersz • wyjaśnia, na czym polega renesansowy charakter utworu	• porównuje kreację Boga w pieśni z Jego obrazem w utworach średniowiecznych • rozpoznaje rodzaj wersyfikacji zastosowany w utworze	• na podstawie indywidualnych poszukiwań wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>Deus artifex</i> i odnosi je do utworu Jana Kochanowskiego • konfrontuje wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Pietera Bruegla <i>Żniwa</i> i formułuje wnioski
10. i 11. Świat myśli Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• czyta ze zrozumieniem podane pieśni • wskazuje elementy światopoglądu renesansowego w utworach Kochanowskiego • definiuje pieśń jako gatunek	• na podstawie wierszy charakteryzuje światopogląd poety • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	• odnajduje wątki horacjańskie w pieśniach Jana Kochanowskiego • analizuje wiersze pod kątem obecności elementów stoicyzmu i epikureizmu	• dokonuje analizy i interpretacji utworów • wskazuje w pieśniach cechy wiersza sylabicznego	• porównuje <i>Pieśń XXIV z Ksiąg wtórych</i> z wierszami Horacego • konfrontuje pieśni Jana Kochanowskiego z obrazem Tycjana <i>Trzy okresy życia</i>

12. Liryka obywatelska Jana Kochanowskiego	• czyta ze zrozumieniem fragmenty <i>Pieśni o spustoszeniu Podola</i> i <i>Pieśń XIV z Ksiąg wtórych</i> • określa rodzaj liryki, podmiot liryczny i adresata lirycznego utworów	• określa historyczne tło powstania <i>Pieśni o spustoszeniu Podola</i> • wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• odnosi tematykę pieśni do światopoglądu renesansowego • dokonuje analizy i interpretacji wiersza	• w kontekście utworu Jana Kochanowskiego wypowiada się na temat roli osób sprawujących władzę • podaje cechy wiersza sylabicznego	• przywołuje szerokie konteksty interpretacyjne utworów Kochanowskiego oraz nawiązania do nich
13. Renesansowy obraz arkadii	• czyta ze zrozumieniem fragment <i>Pieśni świętojańskiej o sobótce</i> • określa rodzaj liryki i wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego	• rozpoznaje gatunek wiersza i odnosi go do tradycji literackiej • w kontekście utworu wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sielanka, arkadia, literatura pastoralna, folklor, idylla</i>	• odnajduje w wierszu toposy renesansowe • wskazuje w utworze środki stylistyczne i określa ich funkcję	• odnosi tematykę wiersza do obyczajowości ziemiańskiej XVI w. • podejmuje dyskusję na temat realiów życia wiejskiego oraz wizji poetyckiej wsi	• odnosi mit arkadyjski do zjawisk współczesnej kultury • konfrontuje wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Giorgionego <i>Burza</i>
14. Fraszki – poezja dnia codziennego	• rozpoznaje w czytanych fraszkach tematykę autobiograficzną, refleksyjno-filozoficzną i obyczajową	• na podstawie poznanych utworów charakteryzuje fraszkę jako gatunek literacki • wskazuje we fraszkach elementy światopoglądu i obyczajowości renesansowej	• odnajduje we fraszkach konteksty antyczne i biblijne	• analizuje fraszki pod kątem renesansowego obrazu człowieka	• omawia topos świata jako teatru • konfrontuje wybraną fraszkę z obrazem Giuseppe Arcimbolda <i>Jesień</i>
15., 16. i 17. <i>Żaden ojciec podobno barziej nie miłował / Dziecięcia – Treny</i> Jana Kochanowskiego	• odnosi <i>Treny</i> do biografii Jana Kochanowskiego • czyta ze zrozumieniem wskazane utwory • definiuje tren jako gatunek	• wskazuje elementy filozofii stoickiej w <i>Trenach</i> • rozpoznaje w <i>Trenie IX</i> pozorny panegiryk • odnajduje w <i>Trenie XIX</i> informacje świadczące o odbudowie światopoglądu poety • wyjaśnia znaczenie określeń <i>poezja funeralna</i> i <i>liryka żałobna</i>	• analizuje i interpretuje wskazane treny • przedstawia kryzys światopoglądowy poety na podstawie trenów: IX, X i XI	• wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w <i>Trenach</i> • wyjaśnia, na czym polegała innowacyjność <i>Trenów</i> Kochanowskiego	• na podstawie cyklu <i>Trenów</i> omawia kompozycję epicedium
18. Tłumaczenie wierne czy piękne –	• czyta ze zrozumieniem psalmy w tłumaczeniu	• odnosi <i>Psalterz Dawidów</i> do tradycji biblijnej	• wypowiada się na temat specyfiki przekładu	• zestawia Psalm 130 w przekładzie Jana	• odnosi Psalm 130 w tłumaczeniu Jana

o <i>Psalterzu Dawidów</i> Jana Kochanowskiego	Jana Kochanowskiego • definiuje psalm jako gatunek	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>translatoryka</i> , <i>humanizm chrześcijański</i> , <i>poeta doctus</i>	• porównuje Psalm 130 w przekładzie Jana Kochanowskiego z wersją utworu z Biblii Tysiąclecia	Kochanowskiego z pieśnią <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> i wypowiada się na temat spójności światopoglądowej poety • podejmuje dyskusję na temat granic wolności tłumacza	Kochanowskiego do analogicznych zjawisk w kulturze
19. Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	• przytacza najważniejsze wydarzenia z biografii Jana Kochanowskiego • podaje tytuły omówionych utworów Kochanowskiego	• analizuje wybrane wiersze	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Kochanowskiego	• omawia znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat światopoglądu Jana Kochanowskiego w kontekście jego biografii i twórczości
*20. <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i> Andrzeja Frycza Modrzewskiego	• wymienia tytuły książek rozprawy • relacjonuje poglądy Modrzewskiego, zawarte w przeczytanym fragmencie tekstu	• omawia najważniejsze postulaty pisarza	• przedstawia źródło toposu utopii • relacjonuje najważniejsze założenia utworu Thomasa More'a	• podejmuje dyskusję na temat realizacji idei utopii – w obszarze literatury i w świecie realnym	• samodzielnie opracowuje koncepcję idealnego państwa i społeczeństwa oraz uzasadnia swoje tezy • konfrontuje wyobrażenie idealnej społeczności z obrazem Lucasa Cranacha starszego <i>Złoty wiek</i>
*21. <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• przytacza argumentację zaprezentowaną przez Piotra Skargę • wyjaśnia znaczenie terminu <i>retoryka</i>	• nakreśla kontekst historyczny <i>Kazań sejmowych</i> • odnajduje w tekście wątki biblijne • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>anarchia szlachecka</i> , <i>złota wolność</i> , <i>tolerancja religijna</i>	• wskazuje w utworze środki retoryczne • charakteryzuje stylizację proroczej groźby w <i>Kazaniach sejmowych</i>	• podejmuje dyskusję na temat aktualności <i>Kazań sejmowych</i> we współczesnej Polsce • konfrontuje treść obrazu Jana Matejki <i>Kazanie Skargi</i> z realiami historycznymi i formułuje wnioski na temat ideologicznej funkcji obrazu	• analizuje obraz Jana Matejki <i>Kazanie Skargi</i>
22. <i>Sonety do Laury</i> Francesca Petrarci	• czyta ze zrozumieniem wskazane utwory • określa rodzaj liryki zastosowany w wierszach	• określa podmiot liryczny, adresata lirycznego oraz sytuację liryczną w wierszach	• analizuje i interpretuje wiersz • opisuje uczucia podmiotu lirycznego	• na podstawie poznanych utworów charakteryzuje zjawisko petrarkizmu • podejmuje dyskusję na	• porównuje dwa sposoby obrazowania piękna kobiecego na przykładzie obrazów Giorgionego

	definiuje sonet jako gatunek	- wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego - wskazuje w podanych utworach cechy gatunkowe sonetu	wskazuje w utworach przykłady idealizacji kobiety	temat wpływu twórczości Francesca Petrarki na skonwencjonalizowanie poezji miłosnej	<i>Śpiąca Wenus</i> i Domenica Ghirlandaia <i>Portret Giovanny Tornabuoni</i>
24. <i>Przemysłny szlachcic Don Kichote</i> z <i>Manczy</i> Miguela de Cervantesa Saavedry	- streszcza dzieło Cervantesa - wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>walka z wiatrakami</i>	- wymienia cechy gatunkowe romansu rycerskiego i ilustruje je przykładami z literatury średniowiecznej - charakteryzuje na podstawie tekstu głównych bohaterów powieści	- wyjaśnia istotę parodii i podaje odpowiednie przykłady - analizuje utwór Cervantesa pod kątem parodii romansu rycerskiego	rozpatruje charakterystykę głównych bohaterów powieści jako odbicie dwoistej natury ludzkiej	- konfrontuje poznany tekst z obrazem Honoré Daumiera <i>Don Kichot</i> - tworzy parodię dowolnego dzieła literackiego
*25. Początki noweli – Giovanni Boccaccio <i>Dekameron</i>	- streszcza nowelę <i>Sokół</i> - definiuje nowelę jako gatunek	- wypowiada się na temat <i>Dekameronu</i> jako cyklu nowel - na podstawie tekstu podaje cechy gatunkowe noweli	wyróżnia elementy kompozycyjne noweli	analizuje utwór pod kątem światopoglądu renesansowego	omawia obraz Sandra Botticellego <i>Uczta w piniowym lesie</i>
26., 27., 28., 29. i 30. <i>Makbet</i> Williama Szekspira	- streszcza dramat <i>Makbet</i> - wymienia tytuły najważniejszych dzieł Williama Szekspira	- przedstawia zarys biografii Williama Szekspira - omawia cechy charakterystyczne teatru elżbietańskiego - porównuje dramat szekspirowski z dramatem antycznym - charakteryzuje głównych bohaterów tragedii - wskazuje przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	- wyjaśnia znaczenie określenia <i>kwestia szekspirowska</i> - analizuje pod względem psychologicznym motywację działań głównych bohaterów dramatu - określa rolę czarownic w budowaniu napięcia w sztuce - wskazuje elementy świata irracjonalnego i opisuje ich znaczenie - omawia funkcję elementów humorystycznych w <i>Makbecie</i>	- analizuje przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira - wymienia przykłady adaptacji dzieł Szekspira - definiuje tragizm w utworze	- streszcza <i>Hamleta</i> Williama Szekspira - omawia wybraną adaptację <i>Makbeta</i> bądź <i>Hamleta</i> i konfrontuje ją z tekstem dramatu

RENEANS – NAUKA O JĘZYKU					
32. Styl artystyczny	wymienia cechy charakterystyczne stylu renesansowego	wyjaśnia różnicę pomiędzy stylem artystycznym a stylami funkcjonalnymi	- prezentuje na przykładach cechy stylu renesansowego - wskazuje przykłady parodii, trawestacji i pastiszu	rozpoznaje wiersz sylabiczny i określa jego cechy	- wskazuje chwyt retoryczne w przykładowych tekstach publicystycznych z okresu odrodzenia oraz współczesnych - analizuje problem oryginalności dzieła literackiego w kontekście konwencji stylistycznej
RENEANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
33. Podsumowanie wiadomości na temat kultury renesansu	relacjonuje opinie o epoce zawarte we fragmentach tekstów <i>Renesans</i> Jerzego Ziomka oraz <i>Czy diabeł może być zbawiony i 27 innych kazań</i> Leszka Kołakowskiego	w kontekście fragmentu książki Jerzego Ziomka porównuje możliwości, jakie stwarzał ludziom renesans, z epoką poprzednią	wypowiada się na temat związków kultury narodowej z europejską	podejmuje dyskusję na temat renesansu w kontekście fragmentu książki Leszka Kołakowskiego	formułuje własną opinię dotyczącą stereotypów w postrzeganiu renesansu
34. Powtórzenie wiadomości	odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat renesansu	wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości renesansowej	- formułuje wnioski na tematy związane z twórczością renesansową - określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa renesansu	- uczestniczy w dyskusji na tematy związane z renesansem i stosuje odpowiednie argumenty - w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	- wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości renesansowej - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa renesansowego
RENEANS – NAWIĄZANIA					
35. Śladami renesansu	rozpoznaje wpływy kultury renesansowej w różnych dziełach sztuki	wymienia osiągnięcia cywilizacyjne renesansu oraz ich wpływ na rozwój człowieka	przedstawia wpływ sztuki renesansowej na późniejsze epoki	prezentuje dowolny przykład inspiracji kulturą renesansu	omawia i ocenia dowolny przykład inspiracji kulturą renesansu
36. Cywilizacja odrodzenia – odrodzenie cywilizacji	- relacjonuje poglądy Jeana Delumeau zawarte we fragmencie tekstu <i>Cywilizacja Odrodzenia</i> - wymienia najważniejsze	podaje przykłady wpływu renesansu na współczesną cywilizację	- wyjaśnia, dlaczego czasy renesansu rozpoczynają epokę nowożytną - podejmuje dyskusję na temat osiągnięć renesansu	ocenia z własnej perspektywy przełomowy charakter epoki	konfrontuje osiągnięcia kultury renesansu ze znanymi sobie dziełami sztuki

	osiągnięcia epoki				
*37. <i>Mona Lisa</i> w czasach popkultury	- wypowiada się na temat zjawiska popkultury - formułuje wypowiedź na temat <i>Mona Lisy</i> Leonarda da Vinci	porównuje obraz Jeana-Michela Basquiata z pierwowzorem	przedstawia własną opinię na temat przetwarzania ikon historii sztuki przez popkulturę	analizuje funkcję wykorzystania <i>Mona Lisy</i> w dziele popkulturowym	podejmuje dyskusję na temat tego, czym jest sztuka
*38. O śmierci ponad epokami – *** [<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	- czyta ze zrozumieniem wiersz Władysława Broniewskiego - określa rodzaj liryki, wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	- odnajduje w utworze nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego - określa w kontekście wiersza etymologię imienia Zofia	- dokonuje analizy stylistycznej wiersza - wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu Broniewskiego w kontekście <i>Trenów</i>	podejmuje dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych okresach literackich	pisze analizę porównawczą wierszy *** [<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego i <i>Tren XIX</i> Jana Kochanowskiego
39. <i>Makbet</i> z przymrużeniem oka	- streszcza wskazany fragment utworu <i>Trzy wiedźmy</i> Terry’ego Pratchetta - odnajduje w czytanim tekście aluzje do <i>Makbeta</i> Williama Szekspira	charakteryzuje utwór jako parodię i podaje odpowiednie przykłady	wskazuje środki nadające tekstowi efekt komediowy	uczestniczy w dyskusji na temat funkcjonowania parodii	wskazuje elementy świadczące o oryginalnym podejściu twórcy do gatunku powieści
*40. <i>Elżbieta królowa Anglii</i>	na podstawie obejrzanego spektaklu Teatru Telewizji charakteryzuje królową Elżbietę, uwypukla złożoność jej postaci	przywołuje kontekst historyczny przedstawienia	wypowiada się na temat kreacji odtwórczyni tytułowej roli	podejmuje dyskusję na temat problemów osób sprawujących władzę w czasach renesansu i dzisiaj	omawia specyfikę Teatru Telewizji
41. <i>Romeo i Julia</i> współcześnie	- streszcza fabułę <i>Romea i Julii</i> w reż. Baza Luhrmanna - opisuje swoje wrażenia po obejrzeniu filmu	- porównuje film Luhrmanna z utworem Williama Szekspira - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>adaptacja</i>, <i>ekranizacja</i>, <i>interpretacja</i>	dokonuje szczegółowej analizy porównawczej wybranych scen filmu	- wypowiada się na temat funkcji kiczu w filmie - podejmuje dyskusję o granicach dowolności adaptacji	wyraża swoją opinię na temat rekwizytów, kostiumów oraz sposobu filmowania i montażu
*42. <i>Królowa Margot</i>	opisuje relacje panujące na dworze francuskim, które zostały przedstawione w filmie	omawia wydarzenia historyczne stanowiące tło fabuły filmu	analizuje pobudki, jakimi kierowała się tytułowa bohaterka filmu	na podstawie fabuły filmu rozważa problem zła w człowieku	przywołuje konteksty i nawiązania wykorzystane w filmie
BAROK – O EPOCE					

45. i 46. Barok – świat wewnętrznych sprzeczności	• wyjaśnia etymologię nazwy <i>barok</i> • określa ramy czasowe epoki • podaje daty początku i końca baroku w Polsce	• wymienia podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • wyjaśnia, dlaczego XVI w. nazywa się czasem wojen • tłumaczy znaczenie terminów <i>monarchia absolutna</i> i <i>kontrreformacja</i>	• omawia najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego • charakteryzuje specyfikę polskiego baroku	• wypowiada się na temat życia codziennego w baroku	• analizuje wpływ soboru trydenckiego na kształt epoki • podaje przykłady teatralizacji życia w baroku • charakteryzuje tło historyczne epoki
47. i 48. Człowiek wobec nieskończoności – filozofia czasów baroku	• streszcza fragmenty traktatów Kartezjusza: <i>Medytacji o pierwszej filozofii</i> i <i>Rozprawy o metodzie</i> • relacjonuje fragment <i>Myśli</i> Pascala	• przedstawia podstawowe założenia filozofii Kartezjańskiej • wymienia najważniejsze elementy filozofii Blaise’a Pascala	• objaśnia sens stwierdzenia <i>Myślę, więc jestem</i> • tłumaczy znaczenie sformułowania <i>zakład Pascala</i> • wyjaśnia, jak rozumie określenie <i>trzcina myśląca</i>	• wymienia nazwiska przedstawicieli spirytualizmu, naturalizmu i panteizmu oraz charakteryzuje ich poglądy • formułuje swoją opinię na temat myśli barokowej	• przedstawia charakterystykę głównych nurtów myśli barokowej, korzystając z różnych źródeł informacji
49. i 50. Sztuka baroku	• rozpoznaje cechy stylu barokowego na podstawie wskazanych dzieł • wymienia nazwiska najważniejszych twórców okresu baroku • podaje najistotniejsze cechy stylu barokowego	• omawia twórczość przedstawicieli sztuki barokowej • charakteryzuje malarstwo barokowe, posługując się przykładami dzieł • na przykładzie wybranej budowli przedstawia cechy architektury barokowej	• omawia założenia światopoglądowe sztuki baroku • charakteryzuje operę jako zjawisko typowe dla baroku • wyjaśnia, czym był teatr dworski	• określa, na czym polegało znaczenie Kościoła jako mecenas sztuki • dokonuje analizy rzeźby barokowej według wskazanych kryteriów • opisuje działalność szkolnego teatru jezuitów w Polsce	• analizuje i interpretuje wybrane dzieło sztuki barokowej
BAROK – TEKSTY Z EPOKI					
52. Wprowadzenie do literatury barokowej	• charakteryzuje dwa nurty poezji barokowej: dworski i metafizyczny	• wymienia nazwiska przedstawicieli klasycyzmu barokowego • definiuje termin <i>marinizm</i>	• omawia twórczość Moliera • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sacrum</i>, <i>profanum</i>, <i>vanitas</i>	• przedstawia różnice pomiędzy nurtem dworskim i metafizycznym literatury baroku a klasycyzmem francuskim	• streszcza wybrany dramat Pierre’a Corneille’a bądź Jeana Racine’a
53. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa	• czyta ze zrozumieniem wiersze poety • omawia przynależność	• odnajduje cechy poezji metafizycznej w utworach Sępa Szarzyńskiego	• wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach	• porównuje obraz Boga zawarty w utworach Sępa Szarzyńskiego z obrazem	• analizuje pogląd poety na temat sensu istnienia na podstawie wskazanych

Szarzyńskiego	Mikołaja Sępa Szarzyńskiego do dwóch epok: renesansu z uwagi na lata życia i baroku ze względu na prekursorską twórczość	wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego i określa sytuację liryczną we wskazanych wierszach	dokonuje analizy stylistycznej i interpretacji wierszy Sępa Szarzyńskiego	Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego podejmuje dyskusję na temat aktualności poezji Sępa Szarzyńskiego	sonetów konfrontuje sonety Sępa Szarzyńskiego z obrazem Juana de Valdésa Leala <i>In ictu oculi</i>
*54. Poezja Daniela Naborowskiego	- wskazuje w wierszu <i>Krótkość żywota</i> cechy literatury metafizycznej - odnajduje w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> i omawia cechy literatury dworskiej	odczytuje wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat z tezą i potwierdzającą ją argumentacją	analizuje i interpretuje wiersze <i>Krótkość żywota</i> oraz <i>Na oczy królowny angielskiej</i>	wyjaśnia znaczenie paradoksów kończących wiersz	interpretuje obraz Georges'a de La Toura <i>Maria Magdalena</i>
*55. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	- na podstawie wiersza <i>Do trupa</i> definiuje sonet jako gatunek - przytacza definicję paradoksu i podaje odpowiednie przykłady	- wyjaśnia istotę konceptu w wierszach <i>O swej pannie</i> i <i>Do trupa</i> - odnajduje elementy sensualizmu w omawianych utworach	- analizuje wiersze Jana Andrzeja Morsztyna - definiuje marinizm po omówieniu twórczości Jana Andrzeja Morsztyna	omawia koncept stanowiący oś konstrukcyjną utworu <i>O swej pannie</i>	w kontekście barokowego ujęcia tematu śmierci porównuje wiersz <i>Do trupa</i> z rzeźbą Berniniego <i>Śmierć błogosławionej Ludwiki Albertoni</i>
56. Zbytki sarmackie według Wacława Potockiego	- streszcza wskazane fragmenty <i>Zbytków polskich</i> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>sarmatyzm</i> - na podstawie tekstu omawia zamiłowanie XVII-wiecznej szlachty i duchowieństwa do życia ponad stan	- odnajduje we fragmencie <i>Zbytków polskich</i> elementy nurtu sarmackiego - przedstawia obraz społeczeństwa wyłaniający się z podanego fragmentu	przytacza fakty na temat wojen polsko-szwedzkich w XVII w.	- tworzy analizę formalną tekstu i przedstawia funkcję użytych w nim środków językowych - podejmuje dyskusję na temat społeczeństwa polskiego w kontekście utworu Wacława Potockiego	omawia wpływ przymusowej konwersji na życie i twórczość Wacława Potockiego
57. Sarmaty portret własny – <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska	- definiuje sarmatyzm oraz wymienia jego wady i zalety - przytacza najważniejsze fakty z biografii pisarza	- przedstawia biografię Paska i wskazuje w niej fakty typowe dla Sarmaty - na podstawie utworu definiuje pamiętnik	odnajduje w tekście <i>Pamiętników</i> elementy mentalności sarmackiej	analizuje styl i język <i>Pamiętników</i>	podejmuje dyskusję na temat elementów mentalności sarmackiej u współczesnych Polaków

*59. Angielska poezja metafizyczna	• omawia charakter twórczości angielskich poetów metafizycznych	• określa, na czym polega koncept w wierszu <i>Pchła</i> Johna Donne’a • rozpoznaje oryginalny charakter utworu Donne’a	• dokonuje analizy i interpretacji wiersza <i>Pchła</i>	• podejmuje dyskusję na temat współczesnych przykładów niebanalnego ukazania erotyzmu w sztuce	• analizuje i porównuje obrazy <i>Ogród miłości</i> Petera Paula Rubensa oraz <i>Vanitas</i> Pietera Claesza • przedstawia w kontekście analizowanych obrazów przykłady łączenia ze sobą dwóch skrajnych kręgów tematycznych
BAROK – NAUKA O JĘZYKU					
61. Środki wyrazu artystycznego i ich funkcje	• wymienia środki wyrazu artystycznego właściwe dla stylu barokowego	• klasyfikuje środki artystycznego wyrazu oraz określa ich funkcję w dziele literackim • prezentuje na przykładach cechy stylu barokowego	• odnosi termin <i>makaronizm</i> do współczesnej polszczyzny	• wypowiada się na temat wpływu stylu barokowego na treść utworów	• porównuje na podstawie wybranych utworów style renesansowy i barokowy
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
62. Podsumowanie wiadomości na temat baroku	• relacjonuje opinie na temat baroku zawarte we fragmentach książek <i>Dzieje literatury polskiej</i> Juliana Krzyżanowskiego i <i>Helikon sarmacki</i> Andrzeja Vincenza	• wyjaśnia znaczenie pojęcia rodzimości w piśmiennictwie barokowym	• wypowiada się na temat demokratycznego charakteru piśmiennictwa barokowego	• podejmuje dyskusję dotyczącą nieobecności literatury barokowej w świadomości społecznej	• odnajduje w literaturze i sztuce barokowej elementy ponadczasowe
63. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat twórczości barokowej	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości barokowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością barokową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa baroku	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z barokiem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości barokowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące twórczości barokowej
BAROK – NAWIĄZANIA					
64. Śladami baroku	• rozpoznaje inspiracje barokowe w sztuce	• podaje przykłady motywów w kulturze współczesnej wywodzących się z baroku	• charakteryzuje stosunek do baroku na przestrzeni epok	• prezentuje przykład dzieła zainspirowanego sztuką barokową	• szczegółowo omawia wybrany przykład współczesnego dzieła inspirowanego sztuką

					barokową
65. Barokowe inspiracje	• czyta ze zrozumieniem wskazane teksty • streszcza w punktach fragmenty <i>Kuli Pascala</i> Jorge Luisa Borgesa	• odnajduje elementy estetyki barokowej we fragmencie <i>Wojny futbolowej</i> Ryszarda Kapuścińskiego	• prezentuje sylwetkę Ryszarda Kapuścińskiego • referuje wykład Borgesa i interpretuje ostatnie zdanie tekstu	• konfrontuje cechy estetyki barokowej wymienione przez Kapuścińskiego z dziełami sztuki zamieszczonymi w podręczniku • podejmuje dyskusję na temat obecności estetyki barokowej we współczesnym świecie	• porównuje barokową wizję świata i człowieka opisaną przez Pascala z niepokojami współczesnych ludzi • ocenia aktualne przejawy estetyki barokowej w sztuce i życiu codziennym
*66. Ideał kobiecego piękna	• odnajduje w podręczniku oraz dostępnych sobie źródłach akty kobiece powstałe w baroku i w innych epokach	• dobiera obrazy według kryterium kompozycji wykorzystanej przez Fernanda Botera w dziele <i>Leżąca naga kobieta z kwiatami</i>	• porównuje obraz Botera z aktami barokowymi, wskazuje elementy zaczerpnięte z tradycji i komentuje sposób ich przetworzenia	• podejmuje dyskusję na temat ewolucji ideału kobiecego piękna	• uczestniczy w dyskusji na temat obecności i funkcji kiczu we współczesnych przedstawieniach kobiety
*67. Barok w poezji współczesnej	• określa rodzaj liryki oraz zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza <i>Róża oddana Danielowi Naborowskiemu</i>	• określa funkcję anafory	• wykazuje się znajomością topiki barokowej i wskazuje topoty wykorzystane w wierszu Rymkiewicza	• porównuje utwór Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji • wyjaśnia znaczenie symbolu róży obecnego w tekście	• tworzy prezentację dotyczącą toposu róży w literaturze i sztuce
*68. <i>Trans-Atlantyk</i> Witolda Gombrowicza wobec tradycji sarmackiej	• odnajduje we fragmencie <i>Trans-Atlantyku</i> Gombrowicza cechy języka Jana Chryzostoma Paska • wskazuje w tekście elementy mentalności sarmackiej	• prezentuje najważniejsze fakty z życia i twórczości Witolda Gombrowicza	• wykazuje się ogólną znajomością treści utworu Witolda Gombrowicza	• analizuje sposoby ośmieszenia mentalności sarmackiej zastosowane przez Gombrowicza	• w kontekście fragmentu utworu podejmuje dyskusję na temat stosunku do emigrantów i problemów związanych z asymilacją na obczyźnie
69. Barokowa teatralność w opowieści filmowej	• odnajduje w filmie <i>Vatel</i> w reż. Rolanda Joffého elementy teatralizacji życia w baroku • opisuje przedstawioną w	• porównuje kadry filmowe z reprodukcjami barokowych obrazów zamieszczonymi w podręczniku	• odnajduje w filmie topoty barokowe • analizuje postępowanie tytułowego bohatera	• interpretuje motyw lustra obecny w filmie	• porównuje sposób przedstawienia arystokracji w filmach <i>Vatel</i> oraz <i>Królowa Margot</i> • pisze recenzję dzieła

	filmie barokową arystokrację	• ocenia postępowanie arystokracji ukazane w filmie			Rolanda Joffého
*70. Filmowa opowieść o artyście – <i>Dziewczyna z perłą</i> Petera Webbera	• na podstawie filmu charakteryzuje życie codzienne w baroku • opisuje proces powstawania dzieła sztuki	• przedstawia charakterystykę postaci Griet – służącej malarza	• porównuje kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera	• analizuje i ocenia kreację Scarlett Johansson	• tworzy prezentację na temat obrazu artysty w filmie
OŚWIECENIE – O EPOCE					
72. i 73. Oświecenie w Europie i Polsce	• objaśnia etymologię nazwy epoki • podaje daty graniczne oświecenia w Europie • przedstawia periodyzację polskiego oświecenia	• opisuje światopogląd ludzi oświecenia • wymienia osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • podaje nazwy instytucji powstałych w czasach stanisławowskich	• opisuje przemiany społeczne doby oświecenia • charakteryzuje specyfikę polskiego oświecenia	• prezentuje wpływ idei oświeceniowych na życie codzienne • analizuje rolę czasopiśmiennictwa w oświeceniu	• analizuje przemiany światopoglądowe, które ukształtowały epokę
75. i 76. Wiek rozumu i czułego serca	• czyta ze zrozumieniem fragment traktatu Johna Locke’a <i>Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i> i przytacza najważniejsze tezy tekstu • czyta ze zrozumieniem fragment <i>Traktatu o tolerancji</i> Woltera i podaje najistotniejsze założenia tekstu	• wymienia główne kierunki światopoglądowe oświecenia • prezentuje założenia filozofii Johna Locke’a • charakteryzuje podstawowe elementy światopoglądu Woltera • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>deizm, ateizm, materializm, sensualizm, empiryzm, tabula rasa, utilitaryzm, liberalizm, libertynizm</i>	• odnajduje w tekście Johna Locke’a argumenty świadczące o tym, że autor był zwolennikiem racjonalizmu i empiryzmu • przedstawia okoliczności, w których powstał <i>Traktat o tolerancji</i> • na podstawie tekstu objaśnia, jaką rolę – według Woltera – odgrywają Bóg i religia	• prezentuje podstawowe założenia światopoglądu Immanuela Kanta • wyjaśnia, na czym polega kopernikański przewrót w filozofii dokonany przez Kanta • tłumaczy, czym jest według filozofa prawo naturalne • omawia główne twierdzenia Jeana-Jacquesa Rousseau	• przedstawia pogłębioną wiedzę na temat filozofii Immanuela Kanta i Jeana-Jacquesa Rousseau
77. i 78. Sztuka oświecenia	• wskazuje na przykładach cechy stylu klasycystycznego w architekturze, malarstwie i rzeźbie	• podaje cechy stylu klasycystycznego i rokokowego • omawia rolę teatru w oświeceniu	• wymienia najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • opisuje specyfikę rokokowych przedmiotów	• analizuje dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów • wyjaśnia, w jaki sposób sztuka oświecenia	• wypowiada się na temat muzyki okresu oświecenia • prezentuje treść i problematykę wybranej komedii klasycystycznej

	na podstawie wybranych dzieł omawia cechy rokoka		użytku codziennego i wystroju wnętrz charakteryzuje rolę komedii w teatrze oświeceniowym	odzwierciedlała najważniejsze idee epoki określa rolę Teatru Narodowego w rozwoju polskiego oświecenia	
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI					
79. Wprowadzenie do literatury oświecenia	wymienia nazwy gatunków literackich najlepiej realizujących postulat dydaktyzmu	- wskazuje gatunek, który pojawił się w polskiej literaturze XVIII-wiecznej - wymienia najważniejsze cechy literatury sentymentalnej i rokokowej	definiuje klasycyzm w literaturze	wskazuje podstawowe zadania twórcy oświeceniowego	wymienia poetyki normatywne
80. Bajki Ignacego Krasickiego	wymienia cechy gatunkowe bajki i przytacza odpowiednie przykłady	wskazuje i wyjaśnia morał w bajkach <i>Jagnię i wilcy</i>, <i>Wilk i owce</i> oraz <i>Lew pokorny</i>	- określa pochodzenie gatunku bajki - odnosi sens bajki <i>Wilk i owce</i> do sytuacji z życia codziennego - formułuje morał bajki <i>Podróżny</i>	komentuje bajkę <i>Lew pokorny</i> w kontekście wiedzy na temat natury ludzkiej	przedstawia ogólny obraz człowieka wyłaniający się z bajek Ignacego Krasickiego i komentuje go w odniesieniu do znanej mu rzeczywistości
81. <i>Świat poprawiać – zuchwałe rzemiosło</i> – satyry Ignacego Krasickiego	- definiuje satyrę jako gatunek - relacjonuje treść <i>Żony modnej</i> Ignacego Krasickiego	- charakteryzuje głównych bohaterów satyry - wymienia wady ganione przez autora <i>Żony modnej</i>	- podaje cechy utworu, które świadczą o jego przynależności do klasycyzmu - porównuje bajkę i satyrę - omawia kompozycję satyry	- rozpatruje satyrę w kontekście ówczesnej obyczajowości - wskazuje sposoby osiągnięcia efektu komicznego w satyrze	w kontekście satyry omawia wzorce obyczajowe obecne we współczesnym świecie
82. <i>Śmiejmy się z głupich, choć i przewielebnych</i> – <i>Monachomachia</i> Ignacego Krasickiego	- definiuje poemat heroikomiczny jako gatunek - streszcza wskazany fragment <i>Monachomachii</i>	- wyjaśnia pochodzenie poematu heroikomicznego - wskazuje w tekście <i>Monachomachii</i> cechy gatunkowe poematu heroikomicznego - odnajduje w utworze ogólną refleksję i ją komentuje	- rozpatruje fragmenty <i>Monachomachii</i> w kontekście swojej wiedzy na temat funkcjonowania zakonów w XVIII w. - wskazuje w tekście przykłady zabiegów językowych mających wywołać efekt komiczny - opisuje rolę humoru w <i>Monachomachii</i>	- analizuje sposób ukazania mnichów w poemacie - w kontekście fragmentów <i>Monachomachii</i> podejmuje dyskusję na temat funkcji śmiechu w życiu społecznym	- porównuje fragment <i>Monachomachii</i> z eposem homeryckim i wskazuje sparodiowane elementy - przedstawia w satyryczny sposób wybrany fragment życia społecznego

84. Podsumowanie wiadomości na temat Ignacego Krasickiego	wymienia nazwy gatunków uprawianych przez Krasickiego i podaje przykładowe tytuły utworów	- relacjonuje najważniejsze wydarzenia z biografii poety - podaje tytuł pierwszej polskiej powieści	wylicza powracające w twórczości Krasickiego tematy i motywy oraz przytacza tytuły konkretnych dzieł	przedstawia rolę „księcia poetów” w rozwoju literatury polskiej	określa tematykę powieści <i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>
85. Sentymalna twórczość Franciszka Karpińskiego	- definiuje sielankę jako gatunek - streszcza wskazane fragmenty utworu <i>Laura i Filon</i>	odnajduje w świecie przedstawionym utworu elementy o charakterze konwencjonalnym	określa pochodzenie sielanki i podaje nazwiska twórców tego gatunku	- przytacza poglądy Jeana-Jacquesa Rousseau i opisuje ich wpływ na rozwój sentymentalizmu - wyjaśnia, dlaczego sielanki sentymentalne śmieszą dzisiejszego czytelnika	- wymienia tytuły innych utworów Franciszka Karpińskiego - porównuje świat sielankowej arkadii do utopii
87. <i>Pieśń Legionów Polskich we Włoszech</i>	opisuje historyczne okoliczności powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i>	nazywa rodzaj liryki występujący w utworze i wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	- wymienia wydarzenia historyczne przywołane w tekście Józefa Wybickiego - określa, kiedy <i>Mazurek Wybickiego</i> został oficjalnie uznany za hymn państwowy	podejmuje dyskusję na temat roli hymnu i innych symboli w życiu narodu	- określa funkcję przywołania osoby Tadeusza Kościuszki w zakończeniu pieśni - wypowiada się na temat autorstwa i charakteru melodii towarzyszącej tekstowi pieśni
*88. <i>Kubuś Fatalista i jego pan</i>	- wykazuje się orientacyjną wiedzą na temat dorobku i działalności Denisa Diderota - definiuje powiastkę filozoficzną jako gatunek	udowadnia, że utwór Diderota jest powiastką filozoficzną	- streszcza utwór <i>Kubuś Fatalista i jego pan</i> - wyjaśnia znaczenie słowa <i>fatalizm</i> i odnosi je do treści przeczytanego fragmentu	analizuje kreację narratora w utworze	porównuje bohaterów <i>Kubusia Fatalisty</i> do postaci z powieści <i>Don Kichote</i> Cervantesa
89. Wobec inności – o <i>Podróżach Guliwera</i> Jonathana Swifta	streszcza wskazany fragment <i>Podróży do wielu odległych narodów świata...</i>	odnajduje elementy ironii w przeczytanym fragmencie i określa jej funkcję	analizuje sposób przedstawienia cywilizacji europejskiej w utworze	- odnosi fantastyczne wątki podróżnicze do historycznej wiedzy na temat kolonializmu - podejmuje dyskusję o spotkaniach różnych cywilizacji we współczesnym świecie	w kontekście dzieła Swifta wypowiada się na temat szans funkcjonowania społeczeństwa wielokulturowego

*90. <i>Rękopis znaleziony w Saragossie</i>	• streszcza wskazany fragment <i>Rękopisu</i>... • prezentuje własne przeżycia wynikające z lektury tekstu	• definiuje powieść szkatułkową	• wyjaśnia na podstawie tekstu <i>Rękopisu</i>..., czym jest powieść szkatułkowa	• analizuje kreację narratora w <i>Rękopisie</i>...	• rozważa, czy powieść Jana Potockiego tematycznie przynależy do okresu oświecenia
OŚWIECENIE – NAUKA O JĘZYKU					
91. Mówić poprawnie	• wymienia rodzaje norm językowych • podaje typy słowników językowych i wyjaśnia, które wątpliwości rozwiewa dany typ słownika • nazywa cechy stylu oświeceniowego	• przytacza przykłady ilustrujące różne rodzaje norm językowych • prezentuje na przykładach cechy stylu oświeceniowego	• rozpoznaje, kiedy odstępstwo od normy językowej jest błędem językowym • odróżnia błędy wewnątrz- od zewnątrzjęzykowych	• przytacza przykłady błędów językowych i określa ich rodzaj	• wyszukuje błędy językowe określonego typu
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
92. Podsumowanie wiadomości	• przytacza opinie zawarte we fragmentach tekstów <i>Wynalezienie wolności 1700–1789</i> Jeana Starobinskiego i <i>Mroczne dziedzictwo oświecenia</i> Pawła Lisickiego	• formułuje własną opinię dotyczącą tez zawartych w przeczytanych tekstach • wypowiada się na temat dążeń wolnościowych w XVIII w.	• podejmuje dyskusję na temat spuścizny myślowej oświecenia	• w kontekście fragmentu tekstu Pawła Lisickiego zabiera głos w kwestii manipulowania opinią publiczną w oświeceniu i czasach współczesnych	• podejmuje polemikę z tekstem Pawła Lisickiego
93. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat dorobku oświecenia	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości oświeceniowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością oświeceniową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa oświecenia	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z oświeceniem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości oświeceniowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa oświeceniowego
OŚWIECENIE – NAWIĄZANIA					
94. Śladami oświecenia	• wymienia instytucje powstałe w epoce oświecenia mające swoje współczesne odpowiedniki	• wskazuje elementy klasycyzmu w kulturze współczesnej	• omawia wpływy światopoglądu oświeceniowego na człowieka XXI w.	• analizuje wybrany przykład inspiracji kulturą oświecenia	• podaje konkretne przykłady wpływu sztuki klasycystycznej i sentymentalnej na twórczość późniejszych epok

					• omawia zmianę światopoglądową, jaka zaszła w epoce oświecenia
95. Czesław Miłosz o rozumie	• podaje najistotniejsze fakty z biografii Czesława Miłosza • określa funkcję apostrofy rozpoczynającej tekst <i>Rozum</i>	• wskazuje sytuacje, do których odnosi się w drugim akapicie tekstu podmiot mówiący • wyjaśnia funkcję użycia słowa <i>gdybyż</i>	• odnosi teksty Czesława Miłosza do światopoglądu oświeceniowego	• wyjaśnia metafory użyte w tekście <i>Labirynt</i> • opisuje, co było przyczyną niezgody autora na <i>uwielbienie labiryntu swego umysłu</i>	• określa, jaką rolę wyznacza sztuce i artyście podmiot mówiący
*96. Człowiek poszukujący	• rozpoznaje we fragmencie tekstu <i>Jak szukaliśmy Lailonii</i> Leszka Kołakowskiego powiastkę filozoficzną i określa jej cechy • streszcza przeczytany fragment utworu	• odnosi tekst do istoty ludzkiego życia • podejmuje próbę interpretacji utworu na poziomie metaforycznym	• przytacza najistotniejsze fakty z biografii Leszka Kołakowskiego • konfrontuje czytany fragment ze światopoglądem oświeceniowym • interpretuje tekst na poziomie metaforycznym	• wypowiada się na temat istoty szukania • analizuje metaforyczne znaczenie Lailonii jako przedmiotu poszukiwań	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania w interpretacji tekstu
97. Bajki współczesne	• streszcza teksty Zbigniewa Herberta <i>Wilk i owieczka</i> oraz <i>Wiatr i róża</i> • odnajduje w utworach cechy gatunkowe bajki	• interpretuje morały bajek Herberta	• przytacza najważniejsze fakty z biografii Zbigniewa Herberta • analizuje kreację narratora w bajce <i>Wilk i owieczka</i>	• komentuje sposób, w jaki Herbert odnosi się do tradycji XVIII-wiecznego bajkopisarstwa	• pisze analizę porównawczą wybranych bajek Ignacego Krasickiego i Zbigniewa Herberta
*98. Współczesne nawiązania malarskie – <i>Perspektywa: „Madame Récamier” Davida</i>	• wyjaśnia, że pierwowzorem obrazu René Magritte’a <i>Perspektywa: „Madame Récamier” Davida</i> było klasycystyczne dzieło Jacques’a-Louisa Davida pod tytułem <i>Madame Récamier</i>	• analizuje obraz Davida jako modelowy przykład klasycyzmu w sztuce	• porównuje surrealistyczne dzieło René Magritte’a z obrazem Davida • opisuje swoje wrażenia wynikające z zestawienia obu dzieł	• interpretuje współczesny obraz i ocenia go z perspektywy własnej wrażliwości	• pisze analizę porównawczą obu obrazów, wykorzystując szerokie konteksty i nawiązania
*99. Wobec konwencji – <i>Laura i Filon</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• wskazuje utwór, do którego nawiązuje wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• odnajduje w wierszu elementy nawiązujące do konwencji sielanki oświeceniowej	• interpretuje wymowę wiersza	• omawia polemikę poetki z oświeceniowym sentymentalizmem	• rozpoznaje typ malarstwa oświeceniowego, do którego nawiązuje wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, i

					wskazuje punkty wspólne obu dzieł
100. Współczesny Robinson	• streszcza fabułę filmu <i>Cast Away – poza światem</i> w reż. Roberta Zemeckisa	• charakteryzuje głównego bohatera przed pobytem na bezludnej wyspie i po jego powrocie do cywilizacji	• wyjaśnia, jak w kontekście filmu rozumie słowo <i>świat</i> użyte w tytule • opisuje znaczenie piłki dla głównego bohatera podczas jego pobytu na wyspie	• analizuje konfrontację bohatera z cywilizacją po powrocie z wyspy • interpretuje motyw nieotwartej paczki	• wypowiada się na temat kreacji Toma Hanksa w filmie • porównuje fabułę filmu z treścią książki <i>Robinson Crusoe</i> Daniela Defoe
*101. <i>Amadeusz</i> Miloša Formana	• streszcza fabułę filmu	• charakteryzuje Antonia Salieriego i Amadeusza Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie	• nazywa chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określa jego funkcję	• ocenia postępowanie Mozarta i wypowiada się na temat praw artysty do niekonwencjonalnego zachowania	• opisuje kondycję artysty w XVIII w.

Autor: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 2 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
ROMANTYZM – O EPOCE					
1. i 2. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	• wyjaśnia pojęcia <i>romantyzm, irracjonalizm,</i>	• wyjaśnia pojęcia <i>panteizm, orientalizm,</i>	• wymienia najważniejsze dzieła preromantyzmu	• wypowiada się na temat wydarzeń historycznych,	• opisuje specyfikę życia codziennego w

	<i>naród, indywidualizm, młodość, bunt, ludowość</i> • wskazuje wydarzenia wyznaczające początek i koniec romantyzmu polskiego	<i>preromantyzm, burza i napór</i> • wskazuje i objaśnia daty wyznaczające początek i koniec romantyzmu polskiego oraz europejskiego	europejskiego • opisuje specyfikę romantyzmu polskiego • wypowiada się na temat życia i twórczości George'a Byrona	które miały wpływ na kształtowanie się nowej epoki • przedstawia postać Napoleona i jego wpływ na kształtowanie się nowej epoki	romantyzmie • charakteryzuje zjawisko dandyzmu
3. Filozofia w epoce ducha	• wyjaśnia pojęcia <i>subiektywizm, idealizm, teza, antyteza, synteza</i> • wskazuje filozofa, którego poglądy są reprezentatywne dla epoki	• wyjaśnia pojęcia <i>metafizyka, mesjanizm</i> • charakteryzuje ogólne tendencje filozoficzne epoki • czyta ze zrozumieniem fragment dzieła Hegla <i>Wykłady z filozofii dziejów</i>	• referuje najważniejsze tezy filozofii Hegla • wyjaśnia istotę triady Hegla	• tłumaczy przyczyny popularności mesjanizmu w Polsce	• referuje poglądy filozoficzne Johanna Gottlieba Fichtego na podstawie informacji dostępnych w podręczniku oraz innych źródłach
4. i 5. Sztuka romantyczna	• wyjaśnia pojęcia <i>pejzaż, ogród romantyczny</i> • rozpoznaje pejzaż i ogród romantyczny na przykładach • wskazuje najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• wyjaśnia pojęcia <i>historyzm, neogoty, orientalizm</i> • wymienia cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnia je na przykładach	• wskazuje i ilustruje przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej • opisuje twórczość kluczowych artystów romantycznych (Henry'ego Fuseli, Caspara Davida Friedricha, Francisca Goi)	• analizuje romantyczne dzieło sztuki • omawia wpływ gotyku na sztukę renesansu • charakteryzuje specyfikę teatru romantycznego	• wymienia cechy pejzażu romantycznego • charakteryzuje ogólnie polskie malarstwo romantyczne • wypowiada się na temat muzyki romantycznej
ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	• wyjaśnia pojęcia <i>bohater romantyczny, bohater werterowski, bohater bajroniczny, ballada, epopeja narodowa, dramat romantyczny</i>	• wyjaśnia pojęcia <i>ludowość, orientalizm, fantastyka, groza, mesjanizm</i> • charakteryzuje różne typy bohatera romantycznego	• wyjaśnia pojęcia <i>frenezja, powieść poetycka, gawęda szlachecka</i> • określa rolę wątków irracjonalnych w twórczości romantyków	• wyjaśnia pojęcie <i>wallenrodyzm</i> • określa rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków	• charakteryzuje specyfikę romantycznych gatunków literackich
*7. Preromantyzm niemiecki	• orientuje się w twórczości Johanna Wolfganga Goethego i Fryderyka Schillera	• orientuje się w najważniejszych wątkach <i>Cierpień młodego Wertera</i> • odnajduje w wierszu	• wyjaśnia zasadność użycia powieści epistolarnej dla przedstawienia losów	• opisuje wpływ powieści Goethego na kulturę i obyczajowość pierwszej fazy romantyzmu w	• streszcza <i>Cierpień młodego Wertera</i> i interpretuje dzieło

	• streszcza fragment prozy Johanna Wolfganga Goethego • omawia treść wiersza <i>Do radości</i>	Schillera elementy oświeceniowe i romantyczne	Wertera • wskazuje w powieści elementy zapowiadające romantyzm • analizuje wiersz <i>Do radości</i>	Europie • formułuje własne zdanie na temat zasadności użycia tekstu wiersza Fryderyka Schillera jako hymnu Unii Europejskiej	
8. Preromantyzm angielski	• wyjaśnia pojęcia <i>ballada, poeci jezior</i> • czyta ze zrozumieniem, zamieszczone w podręczniku wiersze Williama Wordswortha • omawia treść utworów angielskiego poety	• omawia stosunek poetów romantycznych do przyrody na podstawie treści utworów	• omawia kreację podmiotu lirycznego w wierszu romantycznym na przykładzie podanych utworów	• analizuje i interpretuje wiersze Williama Wordswortha zamieszczone w podręczniku	• streszcza powieść Mary Shelley <i>Frankenstein</i> • omawia różnice pomiędzy powieścią gotycką a powieścią <i>Frankenstein</i> • analizuje sposób budowania atmosfery grozy w podanym fragmencie powieści • wymienia tytuł przynajmniej jednej ekranizacji dzieła Mary Shelley
9. Manifest polskiego romantyzmu	• wyjaśnia pojęcia <i>ballada, świat ponadmysłowy, światopogląd empiryczny</i> • relacjonuje treść ballady • wypowiada się na temat życia i twórczości Adama Mickiewicza	• omawia przedstawione w utworze idee oświeceniowe i romantyczne • charakteryzuje bohaterkę ballady jako osobę obłąkaną	• omawia funkcję ludu w balladzie • interpretuje utwór jako manifest romantyzmu polskiego	• omawia balladę jako gatunek typowy dla światopoglądu romantycznego	• opisuje etap biografii Adama Mickiewicza, w którym powstał tekst • odnosi postać Starca przedstawionego w balladzie do sylwetki Jana Śniadeckiego
11. Świat romantycznej miłości	• wyjaśnia pojęcia <i>bohater werterowski, książki zbójckie</i> • streszcza fragment IV cz. <i>Dziadów</i> zamieszczony w podręczniku • relacjonuje treść IV cz. <i>Dziadów</i> • charakteryzuje Gustawa	• orientuje się w treści IV cz. <i>Dziadów</i> • wyjaśnia, kim są postacie toczące dialog w cytowanym fragmencie • opisuje miłość romantyczną	• przedstawia podział dramatu • wymienia cechy miłości romantycznej zawarte we fragmentach • porównuje postać Księdza jako antagonisty Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i>	• analizuje język fragmentów jako przykład stylu romantycznego • omawia sens przestrogi, wygłoszonej przez Gustawa • wyjaśnia funkcję ekspresji słownej w wypowiedziach Gustawa	• porównuje fragment utworu z <i>Romantycznością</i> • wypowiada się na temat statusu ontologicznego Gustawa • zestawia Gustawa z tytułowym bohaterem <i>Cierpień młodego Wertera</i>

	jako bohatera werterowskiego		• wskazuje cechy dramatu romantycznego		
12. i 13. Poetycki świat Orientu	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>sonet</i> • omawia treść sonetów zamieszczonych w podręczniku • wskazuje w utworach Adama Mickiewicza cechy gatunkowe sonetu	• wyjaśnia terminy <i>Orient</i>, <i>orientalizm</i> • charakteryzuje obraz Orientu w wierszu <i>Bakczysaraj w nocy</i> • wiąże tematykę utworów z biografią Adama Mickiewicza	• analizuje sonety • omawia funkcje zastosowanych w utworach środków stylistycznych	• wyjaśnia pojęcie <i>pielgrzym</i> w kontekście zaprezentowanych utworów • w wierszu <i>Stepy akemańskie</i> omawia kreację podmiotu mówiącego • w wierszu <i>Burza</i> opisuje kreację bohatera lirycznego pojawiającego się w ostatniej strofie	• odnosi budowę sonetów Adama Mickiewicza do tradycji gatunku • porównuje sonet <i>Burza</i> z obrazem Théodore'a Géricault <i>Tratwa „Meduzy”</i>
14., 15., 16., 17. i 18. III cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza	• relacjonuje treść cz. III <i>Dziadów</i> • wyjaśnia terminy <i>improwizacja</i>, <i>mesjanizm</i>, <i>prometeizm</i>, <i>dramat romantyczny</i> • przedstawia obraz społeczeństwa polskiego na podstawie scen <i>Salon warszawski</i> i <i>Pan Senator</i>	• wyjaśnia pojęcia <i>filomaci</i>, <i>filareci</i>, <i>martyrologia</i> • przedstawia okoliczności powstania cz. III <i>Dziadów</i> • omawia problem teodycei obecny w Wielkiej Improwizacji • tłumaczy znaczenie pojęcia <i>prometeizm</i> na podstawie analizy Wielkiej Improwizacji • odczytuje znaczenie pojęcia <i>mesjanizm</i> w kontekście Widzenia Księdza Piotra • interpretuje symbolikę przypowieści Żegoty • prezentuje cechy dramatu romantycznego na przykładzie <i>Dziadów</i> cz. III • charakteryzuje Konrada	• odnosi treść scen więziennych do biografii Adama Mickiewicza • interpretuje przemianę Gustawa w Konrada • przedstawia wątki biblijne obecne w Widzeniu Księdza Piotra • dostrzega stylizację apokaliptyczną Widzenia Księdza Piotra • wyjaśnia słowa Wysockiego: <i>Nasz naród jak lawa...</i>	• analizuje kreację Konrada podczas Wielkiej Improwizacji • przedstawia rolę Małej Improwizacji • omawia funkcję epizodu przedstawiającego historię pani Rollison • omawia stylizację apokaliptyczną obecną w Widzeniu Księdza Piotra • interpretuje <i>Ustęp</i> oraz <i>Do przyjaciół Moskali</i> z uwagi na obraz społeczeństwa rosyjskiego	• analizuje „pieśń wampiryczną” Konrada • porównuje sceny oniryczne w cz. III <i>Dziadów</i> • dyskutuje na temat dwóch postaw człowieka wobec Boga – Konrada i Księdza Piotra

		jako bohatera romantycznego			
19., 20., 21., 22. i 23. <i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza	• relacjonuje treść <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza • wyjaśnia terminy <i>inwokacja</i>, <i>epopeja narodowa</i> • prezentuje pełny tytuł dzieła i go wyjaśnia • omawia warstwy szlacheckie ukazane w dziele	• charakteryzuje Jacka Soplicę/księdza Robaka jako bohatera dynamicznego • omawia tło historyczne <i>Pana Tadeusza</i> na podstawie opisu przyjazdu tytułowego bohatera, historii rodu Horeszków oraz koncertu Jankiela • wymienia cechy, które uczyniły z <i>Pana Tadeusza</i> epopeję narodową	• wyjaśnia termin <i>ironia romantyczna</i> • omawia genezę <i>Pana Tadeusza</i> w świetle <i>Epilogu</i> • przedstawia funkcję opisów przyrody w dziele	• omawia ewolucję bohatera w twórczości Adama Mickiewicza	• odnosi tematykę <i>Pana Tadeusza</i> do życiorysu Adama Mickiewicza • zestawia romantyczny obraz natury z opisami przyrody w <i>Panu Tadeuszu</i> • analizuje i ocenia adaptację filmową <i>Pana Tadeusza</i> w reżyserii Andrzeja Wajdy
24. Ostatnie wiersze Adama Mickiewicza	• relacjonuje treść utworów [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] i [<i>Polaty się lzy...</i>] • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wyznanie autobiograficzne</i>	• omawia sposób ukazania natury w wierszu [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] • opisuje sposób przedstawienia każdego z etapów życia podmiotu mówiącego w wierszu [<i>Polaty się lzy...</i>]	• omawia kreację podmiotu mówiącego w obu utworach • określa rolę paralelizmu w wierszu [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] i klamry kompozycyjnej w wierszu [<i>Polaty się lzy...</i>]	• analizuje wiersze z uwagi na sposób ukazania przemijania • wypowiada się na temat działalności Adama Mickiewicza w ostatnich latach jego życia	• wypowiada się na temat wiersza [<i>Polaty się lzy...</i>] w kontekście biografii Adama Mickiewicza • omawia odmiennność obu liryków od dotychczasowej twórczości poety
25. Podsumowanie wiadomości na temat Adama Mickiewicza	• wymienia najważniejsze wydarzenia w biografii Adama Mickiewicza • podaje tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza • prezentuje tematykę omawianych utworów Adama Mickiewicza	• prezentuje problematykę omawianych utworów Adama Mickiewicza	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Adama Mickiewicza	• prezentuje biografię Adama Mickiewicza • omawia znaczenie twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat twórczości Adama Mickiewicza w kontekście jego biografii • dyskutuje na temat znaczenia twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej
26. Słowacki o Polsce i Polakach w <i>Grobie Agamemnona</i>	• relacjonuje treść wiersza • wyjaśnia pojęcia <i>Termopile</i>, <i>Cheronea</i>	• omawia na podstawie wiersza symbolikę Termopil i Cheronei w odniesieniu do historii Polski	• omawia kreację podmiotu mówiącego w utworze • odczytuje znaczenie symboli użytych w	• przytacza opinię podmiotu lirycznego o rodakach zawartą w <i>Grobie Agamemnona</i> • omawia odwołania	• bierze udział w dyskusji na temat obrazu Polaków zawartego w <i>Grobie Agamemnona</i> oraz jego ponadczasowości

			utworze <i>czerepu rubasznego, duszy anielskiej</i> i innych	mitologiczne w utworze	
27. Nostalgia emigranta – <i>Hymn [Smutno mi, Boże!]</i>	• relacjonuje treść wiersza • wyjaśnia terminy <i>hymn, nostalgia, emigrant</i>	• omawia relację pomiędzy zastosowanym gatunkiem literackim a treścią wiersza • określa funkcję epifory zastosowanej w utworze	• prezentuje kreację podmiotu lirycznego • analizuje sposób przedstawienia natury przez Słowackiego	• omawia sposób tworzenia nastroju w wierszu • interpretuje utwór w kontekście biografii Juliusza Słowackiego oraz w wymiarze uniwersalnym	• wypowiada się na temat losu emigranta • dokonuje analizy porównawczej <i>Hymnu</i> Juliusza Słowackiego i <i>Stepów akermaskich</i> Adama Mickiewicza
28. i 29. <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego	• relacjonuje treść podanych fragmentów oraz całości utworu • podaje genezę i znaczenie imienia <i>Kordian</i> • wskazuje cechy charakterystyczne Kordiana jako bohatera romantycznego • wyjaśnia pojęcie <i>winkelriedyzm</i> • charakteryzuje głównego bohatera	• charakteryzuje głównego bohatera na podstawie fragmentu monologu na szczycie Mont Blanc • omawia stanowisko Prezesa na podstawie fragmentu aktu III • wskazuje przyczyny omdlenia Kordiana • przedstawia cechy bohatera werterowskiego w postaci Kordiana • wyjaśnia znaczenie opowieści Grzegorza • przytacza argumenty przeciwników oraz zwolenników zamachu na cara • wymienia cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Kordiana</i>	• interpretuje symbolikę miejsca, z którego bohater wygłasza monolog • przedstawia reakcję Kordiana na decyzję spiskowych w kontekście jego monologu • wygłoszonego na górze Mont Blanc • analizuje <i>Przygotowanie</i> w kontekście historii powstania listopadowego • omawia wpływ etapów podróży Kordiana na kształtowanie się światopoglądu bohatera • przedstawia koncepcję bohatera romantycznego zaprezentowaną w <i>Kordianie</i>	• interpretuje rolę Strachu i Imaginacji na podstawie analizy fragmentu sceny V aktu III • analizuje sposób tworzenia napięcia w prezentowanej scenie • porównuje <i>winkelriedyzm</i> Słowackiego z mesjanizmem Mickiewicza • analizuje rolę diabła w <i>Kordianie</i> • zestawia Kordiana z Konradem	• porównuje fragment monologu na Mont Blanc z Wielką Improwizacją z III cz. <i>Dziadów</i> • interpretuje fragment monologu Kordiana w zestawieniu z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Wędrowiec nad morzem mgieł</i> • omawia ocenę powstania listopadowego według Juliusza Słowackiego i ustosunkowuje się do niej • przedstawia i analizuje dwa sposoby mówienia o powstaniu listopadowym – Adama Mickiewicza w III cz. <i>Dziadów</i> i Juliusza Słowackiego w <i>Kordianie</i>
31. Podsumowanie wiadomości na temat Juliusza Słowackiego	• wymienia najważniejsze wydarzenia w biografii poety • podaje tytuły poznanych utworów Słowackiego	• przedstawia problematykę wybranych utworów wieszczą	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Słowackiego	• omawia znaczenie twórczości Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat poglądów Słowackiego o Polsce i Polakach w kontekście jego twórczości

					• bierze udział w dyskusji na temat znaczenia twórczości poety w rozwoju literatury polskiej
*32., 33. i 34. <i>Nie-Boska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego	• relacjonuje treść <i>Nie-Boskiej komedii</i> • charakteryzuje obóz Rewolucji	• prezentuje argumenty hrabiego Henryka i Pankracego • omawia cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i>	• interpretuje tytuł dramatu • wyjaśnia zakończenie dramatu • charakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera tragicznego	• analizuje przyczyny klęski małżeństwa hrabiego Henryka • omawia rozważania, dotyczące poety i poezji	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
36. i 37. Poezja Cypriana Norwida	• przedstawia tematykę omawianych wierszy Cypriana Norwida • określa rodzaj liryki i adresata w utworach <i>Fortepian Szopena</i> i <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> • orientuje się w treści utworu, do którego nawiązuje wiersz <i>W Weronie</i>	• dzieli utwór <i>Fortepian Szopena</i> na części tematyczne • omawia tradycje pogrzebowe przedstawione w rapsodzie • określa sposób, w jaki wiersz <i>W Weronie</i> odwołuje się do utworu Szekspira	• analizuje środki stylistyczne zastosowane w wierszu <i>Fortepian Szopena</i> i określa ich funkcje • odczytuje znaczenie motto w kontekście całego utworu • interpretuje sposób przedstawienia pochówku generała • określa funkcję użytych w rapsodzie wyróżników graficznych • podaje funkcje środków stylistycznych zastosowanych w wierszu <i>W Weronie</i>	• interpretuje symbole użyte w wierszu <i>Fortepian Szopena</i> • omawia koncepcję sztuki przedstawioną w <i>Fortepianie Szopena</i> • analizuje sposób, w jaki Norwid osiągnął w rapsodzie nastrój żałoby • interpretuje przesłanie utworów <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> oraz <i>W Weronie</i>	• analizuje wiersze Norwida w kontekście konwencji romantycznej – czym nawiązują i czym się od niej odróżniają • w odniesieniu do wiersza <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> podejmuje dyskusję o roli wybitnych jednostek w świecie
*39. <i>Faust</i> Johanna Wolfganga Goethego	• relacjonuje najważniejsze wydarzenia dramatu • na podstawie fragmentu tekstu charakteryzuje Fausta	• omawia przyczyny, które skłoniły Fausta do podpisania paktu z Mefistofeilesem • przedstawia funkcję postaci Małgorzaty dla ideowej wymowy utworu	• interpretuje pakt Fausta i Mefistofelesa • wyjaśnia zakończenie utworu • wypowiada się na temat obrazu szatana w <i>Fauście</i>	• interpretuje słowa diabła, który odpowiada na pytanie, kim jest • prezentuje postać Fausta jako metaforę człowieczeństwa	• porównuje historie Hioba i Fausta
ROMANTYZM – NAUKA O JĘZYKU					

40. Język jako system znaków	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>znaki naturalne</i> i <i>znaki konwencjonalne</i> • wskazuje różnice pomiędzy znakami naturalnymi a konwencjonalnymi • podaje przykłady znaków naturalnych i konwencjonalnych • przywołuje schemat komunikacyjny według Romana Jakobsona • wymienia funkcje języka	• wyjaśnia terminy <i>symptomy, ikony, kod, akt komunikacji, komunikat językowy</i> • tłumaczy różnicę pomiędzy stroną znaczącą a znaczoną znaku językowego • objaśnia elementy schematu komunikacyjnego Romana Jakobsona • prezentuje funkcje języka i ilustruje je przykładami • wymienia najważniejsze cechy stylu romantycznego	• wyjaśnia terminy <i>kompetencja językowa, slang</i> • odnosi funkcje języka do konkretnych przykładów • omawia specyfikę współczesnego modelu komunikacji • wskazuje cechy stylu romantycznego na przykładach	• wyjaśnia termin <i>tabu językowe</i> i ilustruje go przykładami • tłumaczy zależność pomiędzy stylem romantycznym a obrazem świata, który on odzwierciedla	• prezentuje funkcje języka nieuwzględnione przez Jakobsona • omawia funkcję perswazyjną w wybranym przekazie reklamowym
ROMANTYZM – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
41. Podsumowanie wiadomości na temat romantyzmu	• relacjonuje opinie przedstawione w podanych fragmentach	• wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy oceną romantyzmu Marii Janion i Witolda Gombrowicza	• omawia relację pomiędzy funkcjonowaniem paradygmatu romantycznego a kwestią niepodległości	• podejmuje dyskusję na temat funkcjonowania paradygmatu romantycznego we współczesnej Polsce w kontekście fragmentu książki Marii Janion • określa wpływ Adama Mickiewicza na tworzenie polskich mitów narodowych	• formułuje opinię na temat paradygmatu romantycznego oraz wpływu Mickiewicza na kształtowanie się tożsamości narodowej
42. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat romantyzmu	• wyjaśnia najistotniejsze elementy tradycji romantycznej	• formułuje wnioski na tematy związane z literaturą romantyczną • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa romantyzmu	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z romantyzmem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i	• wykorzystuje odpowiednie konteksty interpretacyjne wywodzące się z romantyzmu • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

				porównań	dotyczące literatury romantycznej
ROMANTYZM – NAWIĄZANIA					
43. Śladami romantyzmu	• rozpoznaje wpływy kultury romantycznej w różnych dziełach sztuki	• wskazuje gatunki romantyczne funkcjonujące we współczesnej kulturze	• omawia wpływ romantyzmu na epoki późniejsze	• przedstawia rolę światopoglądu romantycznego w dziejach kultury polskiej	• podejmuje dyskusję na temat wpływu światopoglądu romantycznego na polską historię i kulturę
*44. Mickiewicz w Kole Sprawy Bożej	• na podstawie fragmentu książki Krzysztofa Rutkowskiego <i>Braterstwo albo śmierć</i> omawia zasady funkcjonowania stowarzyszenia	• na podstawie fragmentu tekstu wyjaśnia różne zachowania członków stowarzyszenia opisane przez Krzysztofa Rutkowskiego	• poszukuje wiadomości na temat Koła Sprawy Bożej Andrzeja Towiańskiego w różnych źródłach informacji	• podejmuje dyskusję, czy Koło Sprawy Bożej można określić mianem sekty	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
*45. Polak-tulacz w krzywym zwierciadle	• omawia zjawisko Wielkiej Emigracji • opisuje obraz Jerzego Dudy-Gracza <i>Wielka Emigracja</i>	• omawia sposób przedstawienia zjawiska Wielkiej Emigracji przez Jerzego Dudę-Gracza	• odnosi definicję terminu <i>groteska</i> do dzieła Dudy-Gracza	• wyraża własną opinię na temat obrazu	• dyskutuje na temat zjawiska emigracji w kontekście swojej wiedzy na temat uchodźstwa popowstaniowego oraz obrazu Dudy-Gracza
46. Juliusz Słowacki – człowiek wobec stereotypu	• wyjaśnia pojęcie <i>stereotyp</i> • relacjonuje treść fragmentu rozmowy Justyny Sobolewskiej z Aliną Kowalczykową • wymienia stereotypy na temat Juliusza Słowackiego	• na podstawie pierwszego akapitu tekstu opisuje postawę Słowackiego wobec ważnych wydarzeń w historii Polski • przytacza argumenty Aliny Kowalczykowej obalające funkcjonujący stereotyp na temat poety	• omawia szczegółowo argumenty Aliny Kowalczykowej obalające funkcjonujący stereotyp na temat poety	• omawia stosunek Słowackiego do otaczającego go świata	• bierze udział w dyskusji dotyczącej dowolnie wybranego stereotypu
47. Wobec romantycznego mitu wielkości	• streszcza fragment dramatu Sławomira Mrożka <i>Śmierć porucznika</i> • odnajduje w tekście Sławomira Mrożka aluzje do dzieł romantycznych i biografii Adama	• wyjaśnia terminy <i>komizm</i>, <i>demitologizacja</i> • podaje źródła komizmu w dramacie Mrożka • wskazuje w komiksie elementy komiczne	• omawia źródła komizmu w dramacie Mrożka i komiksie	• analizuje wpływ użycia formy komiksu na wymowę utworu	• rozważa kwestię komizmu demitologizującego

	Mickiewicza • wskazuje w treści komiksu motywy romantyczne				
48. <i>Buntownik bez powodu</i>	• relacjonuje treść filmu <i>Buntownik bez powodu</i> • wyjaśnia pojęcia <i>bunt</i> , <i>idealizm</i> , <i>hipokryzja</i>	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>kontrkultura</i> • opisuje społeczność dorosłych zaprezentowaną w filmie • wskazuje, przeciwko czemu buntują się bohaterowie filmu	• porównuje postawy bohaterów filmu ze sposobem postępowania bohaterów romantycznych	• interpretuje tytuł filmu • omawia uniwersalny obraz młodego człowieka na przykładzie bohatera filmu	• uczestniczy w dyskusji dotyczącej przyczyn buntu młodych ludzi w przeszłości i obecnie
*49. Wampir – bohater tragiczny	• streszcza film <i>Nosferatu wampir</i> • wyjaśnia znaczenie terminów <i>wampir</i> , <i>groza</i> , <i>horror</i>	• omawia sposób kreacji postaci wampira w filmie Wernera Herzoga • odnajduje nawiązania do światopoglądu romantycznego	• wyjaśnia pojęcie <i>tragizm</i> • wskazuje przyczyny tragizmu głównego bohatera • omawia nawiązania do światopoglądu romantycznego	• analizuje tragizm głównego bohatera • wymienia środki filmowe budujące nastrój grozy	• omawia postać wampira w wybranych dziełach kultury
POZYTYWIZM – O EPOCE					
51. Epoka pary i elektryczności	• wyjaśnia etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • wskazuje daty wyznaczające ramy epoki w Europie	• omawia wydarzenia związane z datami wyznaczającymi ramy czasowe epoki w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów <i>scjentyzm</i> , <i>organicyzm</i> , <i>ewolucjonizm</i> , <i>utilitaryzm</i>	• wskazuje przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • tłumaczy znaczenie nazwy <i>la belle époque</i>	• opisuje życie codzienne w drugiej połowie XIX w.	• analizuje wskazane obrazy w kontekście wizerunku epoki
52. Wprowadzenie do pozytywizmu	• wskazuje daty wyznaczające ramy czasowe epoki w Polsce • wyjaśnia terminy <i>praca organiczna</i> , <i>praca u podstaw</i> , <i>asymilacja Żydów</i> , <i>emancypacja kobiet</i>	• wyjaśnia różnicę w funkcjonowaniu terminu <i>pozytywizm</i> pomiędzy Europą a Polską • porównuje pozytywizm polski z europejskim	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>inteligencja</i> • opisuje przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w.	• analizuje rolę powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• podejmuje dyskusję na temat powstania styczniowego • analizuje poszczególne różnice pomiędzy pozytywizmem polskim a europejskim
53. Filozofia pozytywna	• czyta ze zrozumieniem	• omawia najważniejsze	• wyjaśnia istotę filozofii	• charakteryzuje polską	• przybliży światopogląd

	fragment tekstu filozoficznego Auguste'a Comte'a <i>Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej</i> • wymienia najważniejsze założenia filozofii Comte'a	założenia filozofii Comte'a	pozytywnej	filozofię pozytywistyczną	pozostałych filozofów pozytywistycznych (Johna Stuarta Milla, Herberta Spencera, Hipolita Taine'a)
54. i 55. Sztuka drugiej połowy XIX w.	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>realizm</i> , <i>naturalizm</i> • rozpoznaje realizm na przykładach • podaje tytuły przykładowych dzieł sztuki drugiej połowy XIX w.	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>akademizm</i> , <i>eklektyzm</i> oraz <i>malarstwo historyczne</i> i podaje przykłady dzieł realizujących te style • wymienia cechy charakterystyczne realizmu w malarstwie	• wyjaśnia technikę realizmu na wybranym przykładzie • wymienia najważniejszych polskich twórców drugiej połowy XIX w. (Józef Chelmoński, Aleksander i Maksymilian Gierymscy, Jan Matejko) oraz tytuły ich dzieł • omawia architekturę drugiej połowy XIX w.	• analizuje dzieło sztuki według wskazanych kryteriów • wyjaśnia przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce • omawia specyfikę teatru drugiej połowy XIX w.	• wypowiada się na temat muzyki drugiej połowy XIX w. • analizuje i ocenia dzieła realistyczne oraz wybrane dzieło polskiego malarstwa historycznego
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI					
56. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>nowela</i> , <i>opowiadanie</i> , <i>obrazek</i> , <i>powieść tendencyjna</i> , <i>realizm</i> , <i>powieść historyczna</i>	• omawia służebną rolę powieści tendencyjnej • przedstawia założenia poezji pozytywizmu w kontekście tradycji romantycznej	• analizuje przyczyny popularności gatunków epickich w drugiej połowie XIX w.	• analizuje przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	• prezentuje treść wybranej powieści realistycznej Stendhala, Dickensa, Tolstoja Flauberta bądź Balzaka
57. Publicystyka pozytywistyczna	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>publicystyka</i> , <i>retoryka</i> • streszcza zamieszczone w podręczniku fragmenty artykułów Aleksandra Świętochowskiego i Bolesława Prusa	• wskazuje w czytanych tekstach elementy światopoglądu pozytywistycznego • wymienia kryteria, według których Aleksander Świętochowski wyodrębnił dwie antagonistyczne grupy	• wyjaśnia przyczyny popularności prasy i publicystyki w drugiej połowie XIX w. • określa, w jakim znaczeniu Prus używa słów <i>naród</i> , <i>narodowy</i>	• analizuje retoryczną funkcję przytoczeń znajdujących się na początku artykułu Świętochowskiego • podejmuje dyskusję dotyczącą postulatów Aleksandra Świętochowskiego i Bolesława Prusa	• bierze udział w dyskusji na temat roli prasy i publicystyki we współczesnym świecie

58. Poezja czasów niepoetyckich	• wyjaśnia termin <i>sonet</i> • prezentuje treść omawianych wierszy Adama Asnyka: <i>Do młodych</i> oraz <i>Sonetu</i> • określa rodzaj liryki obu utworów	• odnajduje w wierszu <i>Do młodych</i> elementy programu pozytywistycznego • prezentuje opinię na temat pozytywistów i romantyków przedstawioną w wierszu <i>Do młodych</i> • wskazuje w <i>Sonecie</i> cechy charakterystyczne dla tego gatunku literackiego	• interpretuje przesłanie wiersza <i>Do młodych</i> • analizuje <i>Sonet</i>	• analizuje sposób przedstawienia miłości w <i>Sonecie</i>	• dokonuje analizy porównawczej wierszy Adama Asnyka <i>Do młodych</i> i Adama Mickiewicza <i>Oda do młodości</i>
59. Wobec antysemityzmu	• streszcza zamieszczony w podręczniku fragment <i>Mendla Gdańskiego</i> Marii Konopnickiej • wyjaśnia znaczenie terminów <i>antysemityzm</i>, <i>pogrom</i>, <i>asymilacja</i>	• charakteryzuje głównego bohatera noweli oraz zegarmistrza	• przedstawia sytuację Żydów na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. • omawia argumentację zegarmistrza usprawiedliwiającą pogrom	• odnajduje i omawia postulat pracy organicznej w podanym fragmencie noweli	• omawia źródła antysemityzmu w Polsce • wypowiada się na temat skuteczności pozytywistycznych postulatów dotyczących asymilacji • analizuje problem antysemityzmu w świecie współczesnym
60. Kwestia kobieca	• streszcza zamieszczony w podręczniku fragment <i>Marty Elizy Orzeszkowej</i> • wyjaśnia znaczenie terminów <i>emancypacja</i>, <i>powieść tendencyjna</i>	• relacjonuje najważniejsze wydarzenia powieści Elizy Orzeszkowej • określa sytuację narracyjną w prezentowanym fragmencie • charakteryzuje tytułową bohaterkę	• omawia sytuację kobiet po upadku powstania styczniowego	• analizuje problem, z którym boryka się bohaterka fragmentu powieści • odnajduje powiązania pomiędzy biografią Elizy Orzeszkowej a podjętym przez nią tematem	• zabiera głos w dyskusji na temat dzisiejszej sytuacji kobiet w Polsce i na świecie • interpretuje w kontekście fragmentu utworu obraz Éduarda Maneta <i>Bar w Folies-Bergère</i>
61. Felietonistyka Bolesława Prusa	• streszcza fragment felietonu Bolesława Prusa <i>Kroniki tygodniowe</i> zamieszczonego w	• odnajduje cechy felietonu we fragmencie <i>Kronik tygodniowych</i> • wymienia problemy	• analizuje funkcję komizmu we wskazanym fragmencie	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn popularności felietonu we współczesnej prasie	• wskazuje cechy felietonu w wybranym tekście współczesnym

	podręczniku • wyjaśnia znaczenie terminu <i>felieton</i>	społeczne, o których pisze autor felietonu			
62., 63., 64., 65. i 66. <i>Lalka</i> Bolesława Prusa	• relacjonuje treść <i>Lalki</i> Bolesława Prusa • charakteryzuje warstwy społeczne przedstawione w <i>Lalce</i> : arystokrację, kupiectwo niemieckie, żydowskie, polskie, inteligencję, biedotę • wyjaśnia znaczenie terminów <i>powieść dojrzałego realizmu</i> , <i>świat przedstawiony</i>	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>retrospekcja</i> • omawia świat przedstawiony powieści • odnajduje w powieści elementy światopoglądu pozytywistycznego • opisuje <i>Lalkę</i> jako powieść dojrzałego realizmu • omawia kompozycję powieści	• przedstawia idealizm trzech bohaterów: Ignacego Rzeckiego, Stanisława Wokulskiego i Juliana Ochockiego • omawia sposób ukazania miłości przez Prusa • analizuje losy i postawę głównego bohatera jako postaci tragicznej oraz w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	• analizuje narrację w <i>Lalce</i> • interpretuje tytuł powieści • odnajduje w powieści topos <i>theatrum mundi</i> i go omawia • analizuje postać Izabeli Łękiej	• analizuje powieść pod kątem stosunku Prusa do idei pozytywistycznych • podejmuje dyskusję na temat sposobu zakończenia powieści • odnajduje w <i>Lalce</i> elementy języka ezopowego
69. Podsumowanie wiadomości na temat Bolesława Prusa	• wymienia najważniejsze wydarzenia z biografii Bolesława Prusa • podaje tytuły utworów pisarza • prezentuje ogólnie tematykę twórczości Prusa	• omawia problematykę poznanych utworów Prusa	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Prusa	• omawia znaczenie twórczości Bolesława Prusa w rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat poglądów Prusa w kontekście jego twórczości • bierze udział w dyskusji na temat znaczenia twórczości Prusa w rozwoju literatury polskiej
70., 71., 72. i 73. <i>Zbrodnia i kara</i> Fiodora Dostojewskiego	• relacjonuje treść <i>Zbrodni i kary</i> Fiodora Dostojewskiego • charakteryzuje główne postaci powieści: Raskolnikowa i Sonię	• omawia teorię Raskolnikowa, która popchnęła go do zbrodni • analizuje przyczyny popełnienia zbrodni przez głównego bohatera • wyjaśnia, na czym polega polifoniczność powieści	• omawia sposób przedstawienia miejsca akcji (Petersburga) oraz wpływ przestrzeni na głównego bohatera • analizuje konflikt rozumu i wiary uosobiony w postaciach Rodiona Raskolnikowa i Soni	• analizuje znaczenie snów dla wymowy powieści • omawia koncepcję człowieczeństwa zawartą w <i>Zbrodni i karze</i> • analizuje postać Arkadiusza Swidrygajłowa jako sobowtóra Rodiona Raskolnikowa	• uczestniczy w dyskusji na temat współczesnych problemów etycznych w kontekście filozofii Raskolnikowa • odnosi światopogląd głównego bohatera do współczesnych Dostojewskiemu koncepcji filozoficznych
*75. i 76. <i>Ojciec Goriot</i> Honoriusza Balzaka	• streszcza powieść Balzaka • charakteryzuje XIX-wieczne społeczeństwo	• omawia cechy powieści realistycznej na podstawie utworu Balzaka	• przedstawia rolę realizmu topograficznego w utworze	• na podstawie powieści omawia wpływ środowiska na charakter człowieka	• porównuje opis Paryża w <i>Ojcu Goriotcie</i> z opisem Warszawy w <i>Lalce</i> • dyskutuje na temat

	francuskie na podstawie <i>Ojca Goriot</i>				dylematów młodych ludzi, którzy wkraczają w dorosłe życie
POZYTYWIZM – NAUKA O JĘZYKU					
78. Odmiany języka polskiego	• przedstawia i klasyfikuje odmiany języka narodowego • odróżnia odmianę nieoficjalną języka od oficjalnej	• wymienia podstawowe dialekty polszczyzny • wyjaśnia przyczyny powstania języków środowiskowych i zawodowych • podaje cechy stylu pozytywistycznego	• wyjaśnia, czym są spowodowane różnice w języku polskim • charakteryzuje styl literatury pozytywistycznej na przykładach	• wyjaśnia, w jaki sposób styl literatury pozytywistycznej odzwierciedla światopogląd epoki	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
POZYTYWIZM – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
9. Podsumowanie wiadomości na temat pozytywizmu	• relacjonuje opinie Józefa Bocheńskiego i Jerzego W. Borejszy na temat pozytywizmu	• wskazuje różnice pomiędzy tekstami obu autorów • przedstawia stosunek Józefa Bocheńskiego do filozofii Auguste’a Comte’a	• analizuje różnice w postrzeganiu pozytywizmu przez obu autorów • na podstawie tekstu Borejszy omawia pozytywną rolę pozytywizmu w budowaniu tożsamości narodowej Polaków	• podejmuje dyskusję dotyczącą roli pozytywizmu w rozwoju kultury polskiej	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
80. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat pozytywizmu	• wyjaśnia najistotniejsze elementy tradycji pozytywistycznej	• formułuje wnioski dotyczące zagadnień związanych z literaturą pozytywistyczną • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa pozytywizmu	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z pozytywizmem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje odpowiednie konteksty interpretacyjne wywodzące się z pozytywizmu • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa pozytywistycznego
POZYTYWIZM – NAWIĄZANIA					
81. Śladami pozytywizmu	• rozpoznaje obecność utworów i tematów pozytywistycznych we współczesnej kulturze	• wskazuje ślady materialne epoki pozytywizmu w otaczającym świecie	• wymienia elementy światopoglądu pozytywistycznego we współczesnym świecie	• omawia aktualność koncepcji dotyczących literatury i sztuki	• analizuje wybrany utwór, w którym widoczny jest wpływ tematu, motywu,

					światopoglądu bądź utworu pozytywistycznego
*82. We współczesnej formie	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>blog</i> • streszcza przytoczony fragment bloga Mariusza Szczygła	• porównuje blog do felietonu w kontekście tekstu <i>Motyli dotyk Blanki M.</i>	• wypowiada się na temat treści bloga Mariusza Szczygła • wyjaśnia, dlaczego twórcy współczesnych wieżowców nie są tak znani jak Gustave Eiffel	• wypowiada się na temat funkcji blogów w kulturze współczesnej • dyskutuje na temat ludzkiej potrzeby wznoszenia coraz wyższych budowli	• bierze udział w rozmowie o roli celebrytów w kulturze współczesnej
83. Wobec uprzedzeń	• wyjaśnia pojęcia <i>nietolerancja, feminizm</i> • relacjonuje treść fragmentów <i>Obywatelki</i> Manueli Gretkowskiej i <i>Dziennika</i> Jerzego Pilcha • określa adresata tekstu Gretkowskiej	• omawia problemy, na które zwracają uwagę autorzy tekstów	• analizuje źródło i funkcję komizmu w <i>Dzienniku</i> • wymienia argumenty użyte przez pisarkę	• analizuje użytą przez Pilcha konwencję opisu problemu • interpretuje ostatnie zdanie fragmentu <i>Obywatelki</i>	• uczestniczy w dyskusji na temat nietolerancji wobec różnych wyznań we współczesnym świecie • rozmawia o dyskryminacji ze względu na płeć w XIX w. i dzisiaj
84. Wokulski nasz współczesny	• streszcza fragment prozy Stefana Chwina • porównuje biografie Stanisława Wokulskiego i Stacha W.	• wskazuje współczesne realia obecne we fragmencie tekstu Chwina	• wyjaśnia, czym jest parafraza na podstawie tekstu	• wskazuje zabiegi językowe zastosowane przez pisarza i określa ich funkcje	• podejmuje dyskusję na temat sensu tworzenia parafraz literackich
85. Opowieść o władzy – <i>Faraon</i>	• streszcza film <i>Faraon</i> • charakteryzuje młodego Ramzesa	• wyjaśnia termin <i>adaptacja</i> • omawia scenografię filmu	• analizuje przyczyny przegranej faraona w walce o władzę • wypowiada się na temat gry aktorskiej	• porównuje <i>Faraona</i> z innymi znanymi sobie filmami o tematyce historycznej	• podejmuje dyskusję na temat priorytetów podczas sprawowania władzy
*86. Opowieść o zbrodni	• relacjonuje film <i>Dług</i> • charakteryzuje głównych bohaterów filmu	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>dramat psychologiczny</i> • omawia proces dojrzewania bohaterów do zbrodni	• analizuje reakcje bohaterów znajdujących się pod presją • wypowiada się na temat gry aktorskiej	• porównuje bohaterów filmu z Rodionem Raskolnikowem • podejmuje dyskusję na temat zła w człowieku	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania

Autor: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 2 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Oznaczenia w tabeli: *zakres rozszerzony

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	- wyjaśnić pojęcia: <i>modernizm, Młoda Polska, fin de siècle, neoromantyzm, secesja, nirwana, cyganeria</i> - wskazać, w jakich latach rozwijała się Młoda Polska *wymienić przemiany społeczne i polityczne	- wyjaśnić pojęcia: <i>indywidualizm, subiektywizm, „sztuka dla sztuki”, filister</i> w kontekście epoki - przedstawić etymologię nazw epoki *opisać przemiany społeczne i polityczne przełomu wieków XIX i XX	- scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego - opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich *zanalizować wpływ przemian społecznych i politycznych na kształt nowej epoki	- wyjaśnić znaczenie Krakowa w rozwoju modernizmu w Polsce - wypowiedzieć się na temat wpływu Stanisława Przybyszewskiego na polską bohémę *sformułować wnioski z analizy wpływu przemian społecznych i politycznych na kształt nowej epoki	- ocenić, które zjawisko z życia codziennego lub kultury przełomu XIX i XX w. uważa za najbardziej przełomowe lub szczególnie interesujące *zanalizować obrazy Paula Gauguina oraz Carlosa Schwabe w odniesieniu do cech modernizmu *wypowiedzieć się na temat życia codziennego przełomu wieków XIX i XX
4. Filozofia końca wieku	- wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki - wymienić najważniejsze	wyjaśnić pojęcia: <i>wola, moralność panów, moralność niewolników,</i>	zreferować najważniejsze tezy filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera	- wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera *podjąć dyskusję na temat	- scharakteryzować ogólne tendencje filozoficzne epoki *omówić nawiązanie

	założenia filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera *• podać najważniejsze poglądy Henriego Bergsona	<i>nadczłowiek</i> w kontekście filozofii Schopenhauera i Nietzschego • czytać ze zrozumieniem fragmenty traktatów filozoficznych zamieszczone w podręczniku *• wyjaśnić pojęcia: <i>intuicja</i> i <i>pęd życiowy</i> w kontekście filozofii Henriego Bergsona	*• omówić najważniejsze tezy filozofii Henriego Bergsona	filozofii Schopenhauera i Nietzschego	do tez Henriego Bergsona w wybranej dziedzinie sztuki, na wskazanym przez siebie przykładzie
5. i 6. U progu sztuki nowoczesnej	• wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm</i>, <i>secesja</i>, <i>symbolizm</i>, <i>neoromantyzm</i>, <i>dramat naturalistyczny</i> • rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki modernistycznej • określić przynależność dzieł sztuki do określonego nurtu • podać informacje na temat stylu zakopiańskiego *• orientować się w muzyce przełomu wieków	• podać cechy impresjonizmu, symbolizmu oraz secesji i wskazać je na przykładach • wymienić najważniejszych twórców okresu modernizmu (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin) *• omówić specyfikę muzyki modernistycznej	• scharakteryzować architekturę secesyjną i podać jej przykłady ze swojego otoczenia • wymienić tytuły najważniejszych dzieł młodopolskich i modernistycznych • scharakteryzować nowe kierunki w sztuce i zilustrować je przykładami *• wypowiedzieć się na temat Wielkiej Reformy Teatralnej	• analizować wybrane dzieła sztuki, należące do impresjonizmu i symbolizmu • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX *• orientować się w dorobku reformatorów teatru	• omówić twórczość wybranego artysty modernistycznego *• wymienić istotne dzieła najważniejszych artystów modernistycznych (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin) *• referować wpływ Konstantego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI					

7. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, naturalizm, ekspresjonizm</i> *• orientować się w twórczości Stanisława Przybyszewskiego	• wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, naturalizm, ekspresjonizm</i> w odniesieniu do literatury *• wymienić tytuły tekstów Stanisława Przybyszewskiego	• wyjaśnić pojęcia: <i>synestezja, „sztuka dla sztuki”</i> w odniesieniu do literatury *• wymienić główne tezy <i>Confiteora</i>	• opisać zastosowanie nowych kierunków w literaturze *• omówić koncepcję artysty i sztuki według Stanisława Przybyszewskiego	• przybliżyć zastosowanie wybranego nowego kierunku w literaturze *• porównać zastosowanie nowych kierunków w sztukach plastycznych i literaturze
*8. Poeci wyklęci	• omówić treść wierszy Charles’a Baudelaire’a i Arthura Rimbauda • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy	• odnaleźć w wierszu <i>Padlina</i> topos <i>danse macabre</i> • wskazać w wierszu <i>Padlina</i> elementy naturalizmu • podać związki pomiędzy treścią wiersza <i>Statek pijany</i> a biografią autora	• opisać funkcję toposu <i>danse macabre</i> w wierszu <i>Padlina</i> • wyjaśnić funkcję naturalizmu w wierszu <i>Padlina</i>	• wyjaśnić przyczynę kontrowersji wokół wiersza <i>Padlina</i> • zanalizować i zinterpretować wiersze Baudelaire’a i Rimbauda	• porównać wiersz <i>Statek pijany</i> z obrazem Ajwazowskiego <i>Statek podczas sztormu</i>
9. i 10. Tematy podejmowane w twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• wyjaśnić pojęcia: <i>dekadent, gwara, folklor</i> • omówić treść wierszy: <i>Koniec wieku XIX; Lubię, kiedy kobieta...; Melodia mgieł nocnych</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy • streścić fragment utworu <i>Na skalnym Podhalu</i> *• wskazać w wierszu styl właściwy utworom młodopolskim	• scharakteryzować dekadentcki światopogląd na podstawie wiersza <i>Koniec wieku XIX</i> • odnaleźć elementy impresjonizmu w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> • wypowiedzieć się na temat stylizacji gwarowej we fragmencie utworu <i>Na skalnym Podhalu</i> *• zrelacjonować opinię badacza literatury na temat twórczości Tetmajera	• wskazać odniesienia do filozofii Schopenhauera w wierszu <i>Koniec wieku XIX</i> • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania kobiety w erotyku Tetmajera • zdefiniować synestezję na podstawie wiersza <i>Melodia mgieł nocnych</i> *• zrelacjonować i porównać opinie badaczy literatury na temat twórczości Tetmajera	• zanalizować i zinterpretować podane wiersze Kazimierza Przerwy-Tetmajera • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w <i>Melodii mgieł nocnych</i> i określić jej funkcję • wypowiedzieć się na temat folkloru podhalańskiego na podstawie interpretacji obrazu Gersona *• scharakteryzować erotyk Tetmajera na tle obowiązujących wówczas konwencji	• wypowiedzieć się na temat obecności pejzażu i folkloru podhalańskiego w twórczości młodopolskiej *• porównać erotyk Tetmajera z rzeźbą Rodina *• wykazać, że zarówno <i>Melodia mgieł nocnych</i>, jak i <i>Na skalnym Podhalu</i> są charakterystyczne dla epoki i więcej je łączy, niż dzieli

12. i 13. Młodopolskie inspiracje w twórczości Leopolda Staffa	• omówić treść wierszy: <i>Kowal</i> i <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>sonet</i>, <i>symbolizm</i>, <i>wiersz sylabotoniczny</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy *• wskazać w wierszu styl właściwy utworom młodopolskim	• wskazać w wierszu <i>Kowal</i> inspiracje filozofią Fryderyka Nietzschego • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić cechy wiersza sylabotonicznego na podstawie <i>Deszczu jesiennego</i> *• zrelacjonować opinię badacza literatury na temat młodopolskiej twórczości Leopolda Staffa	• objaśnić symbole w wierszu <i>Kowal</i> • zinterpretować symbole w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> *• zrelacjonować i porównać różne opinie badaczy literatury na temat młodopolskiej twórczości Leopolda Staffa	• zanalizować i zinterpretować wskazane wiersze • na podstawie wiersza <i>Deszcz jesienny</i> wyjaśnić pojęcie <i>psychizacja krajobrazu</i> *• wskazać konteksty dla nietzscheanizmu w kulturze *• określić, co łączy wiersz Staffa <i>Kowal</i> z obrazem Edwarda Burne'a-Jonesa <i>Pan i Psyche</i>	• wskazać w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> cechy właściwe dla młodopolskiego obrazowania i je omówić *• wymienić dzieła kultury popularnej, które odwołują się do szeroko rozumianej koncepcji nadczłowieka i wyjaśnić przyczyny popularności takich postaci *• porównać <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa z obrazem Camille'a Pissarra, <i>Wyspa Lacroix</i>
14. Impresjonizm w cyklu poetycki	• wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm</i>, <i>symbolizm</i>, <i>sonet</i>, <i>cykl poetycki</i> • omówić treść sonetów Jana Kasprowicza • wymienić w wierszach elementy tatrzańskiego krajobrazu *• wskazać w wierszach styl właściwy utworom młodopolskim *• podać nazwiska autorów, dla których inspiracją były góry	• wskazać w wierszach elementy symbolizmu i impresjonizmu • określić porę dnia/roku w każdym z sonetów *• wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kasprowicza *• wymienić tytuły tekstów zawierające motyw gór	• interpretować symbole obecne w wierszach • wskazać i wyjaśnić impresjonistyczną motywację cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> *• zrelacjonować opinie badaczy na temat cyklu poetyckiego Jana Kasprowicza *• podać powody, dla których młodopolscy twórcy inspirowali się górkim krajobrazem	• dokonać analizy porównawczej wierszy pod kątem różnic w ujęciu tego samego krajobrazu o różnych porach doby *• wskazać inne przykłady cykli literackich i malarskich *• przygotować młodopolską antologię wybranych dzieł (literackich i malarskich) poświęconych Tatrom i mieszkańcom tego regionu	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawiania przyrody w poezji młodopolskiej *• scharakteryzować dwie wizje górskiego krajobrazu: przedstawioną w sonetach Kasprowicza i na obrazie Ślewińskiego <i>Fioletowe góry, ośnieżone szczyty, zielona kotlina w Tatrach</i> *• porównać cykl sonetów Kasprowicza z cyklem obrazów

					<i>Katedra w Rouen</i> Claude'a Moneta *• napisać wstęp do przygotowanej przez siebie antologii poezji
15. Zmagania ze światem w twórczości Jana Kasprowicza	• wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm</i>, <i>ekspresjonizm</i>, <i>hymn</i>, <i>franciszkanizm</i> • omówić treść fragmentów hymnu <i>Dies irae</i> i <i>Księgi ubogich</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy • podać nazwę gatunku literackiego, którego przykładem jest <i>Dies irae</i> • rozpoznać adresata <i>Księgi ubogi</i> *• przedstawić związek pomiędzy pojęciem <i>franciszkanizm</i> a postacią św. Franciszka z Asyżu	• wskazać nawiązania biblijne w utworze <i>Dies irae</i> • zdefiniować katastrofizm w kontekście utworu <i>Dies irae</i> • wytłumaczyć, czym jest franciszkanizm w kontekście <i>Księgi ubogich</i> *• orientować się w problematyce cyklu <i>Ginącemu światu</i>	• wyjaśnić symbolikę utworu <i>Dies irae</i> • omówić elementy ekspresjonizmu w utworze <i>Dies irae</i> • wypowiedzieć się na temat nadawcy lirycznego w wierszach <i>Dies irae</i> i <i>Księga ubogich</i> *• zestawić utwór <i>Dies irae</i> z obrazem Fernanda Cormona <i>Kain</i>	• zanalizować i zinterpretować wskazane utwory Jana Kasprowicza z uwagi na ich treść i formę *• omówić inne przykłady katastrofizmu w literaturze	• wypowiedzieć się na temat ewolucji postawy wobec świata, konfrontując <i>Księgę ubogich</i> z <i>Dies irae</i> *• przygotować wypowiedź ustną na temat: „Relacje Bóg – człowiek w wybranych utworach literackich różnych epok” • wymienić tytuły kilku filmów lub książek science fiction, w których dominuje katastrofizm, i określić, co je różni, oprócz formy, od dzieła Kasprowicza
16., 17., 18., 19. i 20. <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• zrelacjonować treść <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić genezę <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • scharakteryzować głównych bohaterów dramatu *• przybliżyć twórczość Stanisława Wyspiańskiego	• rozpoznać w postaciach dramatu ich pierwowzory • wyjaśnić rolę didaskaliów • wypowiedzieć się na temat relacji pomiędzy chłopstwem a inteligencją • omówić funkcję osób dramatu w kontekście całości • wskazać symbole	• stworzyć obraz inteligencji i chłopstwa przełomu wieków na podstawie tekstu • omówić odmienność Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu • zinterpretować zakończenie utworu • wyjaśnić znaczenie i funkcję symboli obecnych w dramacie • określić funkcję kompozycji <i>Wesela</i> *• zaprezentować kontekst	• zinterpretować dialogi postaci realistycznych z osobami dramatu • wypowiedzieć się na temat polskich mitów narodowych, obecnych w dramacie • omówić stylizację gwarową w utworze *• porównać obraz Stanisława Wyspiańskiego <i>Chochóły</i> z treścią dramatu *• określić na podstawie kadru zamieszczonego w	• wskazać w dramacie Wyspiańskiego cechy reprezentatywne dla Młodej Polski *• podjąć dyskusję na temat aktualności diagnozy na temat społeczeństwa polskiego, zaprezentowanej w <i>Weselu</i> *• porównać finałową scenę dramatu

		obecne w dramacie • przedstawić kompozycję <i>Wesela</i> *• zaprezentować kontekst historyczny utworu – wypowiedzieć się na temat rabacji galicyjskiej	historyczny utworu – wypowiedzieć się na temat krakowskiej szkoły historycznej	podręczniku, jaką rolę w filmie <i>Wesele</i> Wajdy odgrywają scenografia i poszczególne ujęcia	Wyspiańskiego z obrazem Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i> *• napisać recenzję adaptacji filmowej <i>Wesela</i> w reżyserii Wajdy z omówieniem sposobu, w jaki reżyser oddał atmosferę dramatu
21., 22., 23. i 24. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta	• zrelacjonować treść I tomu <i>Chłopów</i> Stanisława Władysława Reymonta • scharakteryzować głównych bohaterów utworu *• przedstawić dalsze losy głównych bohaterów powieści	• omówić strukturę społeczną wsi, zaprezentowaną w utworze • scharakteryzować obyczaje i obrzędy ukazane w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji w powieści • wskazać obecność tendencji artystycznych epoki w dziele Reymonta *• wymienić tytuły utworów literackich z motywem wsi z różnych epok	• zinterpretować symbolikę powieści *• prześledzić sposób ukazania motywu wsi we wszystkich dotąd omawianych epokach literackich	• zanalizować motywacje zachowań opisanych w <i>Chłopach</i> • omówić stylizację gwarową, zastosowaną przez pisarza *• wskazać w <i>Chłopach</i> cechy epopei i porównać powieść z <i>Panem Tadeuszem</i>	• omówić tendencje artystyczne epoki w dziele Reymonta *• porównać obraz Chelmońskiego z adekwatnymi fragmentami powieści <i>Chłopi</i>
26., 27., 28. i 29. <i>Ludzie bezdomni</i> Stefana Żeromskiego	• streścić <i>Ludzi bezdomnych</i> Stefana Żeromskiego • wymienić głównych bohaterów utworu • zaprezentować biografię Tomasza Judyma *• wypowiedzieć się na	• zaprezentować problematykę społeczną utworu • omówić kompozycję powieści • scharakteryzować głównych bohaterów • wypowiedzieć się na	• wypowiedzieć się na temat symboliki utworu • omówić symbolikę tytułu i interpretować „bezdomność” bohaterów w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • omówić cechy powieści młodopolskiej na przykładzie	• podjąć dyskusję na temat wyborów dokonywanych przez Tomasza Judyma • omówić przykłady użycia przez pisarza techniki impresjonistycznej i naturalistycznej *• porównać obraz Antoniego	• ocenić wybór Tomasza Judyma *• podjąć dyskusję na temat aktualności problematyki moralnej powieści *• zaprezentować wybrany utwór

	temat twórczości Stefana Żeromskiego	temat narracji <i>Ludzi bezdomnych</i> • wskazać przykłady użycia przez pisarza techniki impresjonistycznej i naturalistycznej *• zrelacjonować opinię wybranego badacza na temat <i>Ludzi bezdomnych</i>	utworu Żeromskiego *• podać argumenty potwierdzające tezę, że Tomasz Judym to bohater romantyczny	Kozakiewicza z adekwatnym fragmentem <i>Ludzi bezdomnych</i>	podejmujący kwestie aktualnych problemów społecznych w kontekście <i>Ludzi bezdomnych</i>
31., 32. i 33. Jądro ciemności Josepha Conrada	• streścić <i>Jądro ciemności</i> • scharakteryzować Kurza *• wypowiedzieć się na temat twórczości Josepha Conrada	• omówić obraz kolonializmu zaprezentowany w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Jądra ciemności</i> *• omówić inne dzieło literackie lub filmowe, obnażające prawdę o europejskim kolonializmie	• przedstawić metaforyczne znaczenie podróży podjętej przez Marlowa • omówić symbolikę powieści • wyjaśnić tytuł utworu *• zinterpretować <i>Jądro ciemności</i> jako powieść antykolonialną *• wyjaśnić, jakie możliwości ukazania obcej kultury daje film i pod jakimi względami może uzupełnić obraz wyłaniający się z dzieła literackiego	• zanalizować postawę i poglądy Kurza • zinterpretować ostatnie słowa wypowiedziane przez Kurtza *• przywołać konteksty literackie lub filmowe, dotyczące problemu zła w człowieku	• ocenić zachowanie Marlowa w trakcie jego rozmowy z narzeczoną Kurtza i umotywić swoje zdanie *• podjąć dyskusję na temat zła w człowieku *• na podstawie szerokich kontekstów analizować różne przyczyny ujawniania się zła w człowieku
MŁODA POLSKA – NAUKA O JĘZYKU					
34. Słowa i ich znaczenie	• wyjaśnić pojęcia: <i>akt komunikacji, synonim, eufemizm, wulgaryzm, etymologia</i> • dostrzec odcienie znaczeniowe w grupie synonimów *• wymienić cechy stylu modernistycznego	• dobrać właściwy wyraz do konkretnej sytuacji komunikacyjnej *• scharakteryzować wybrane cechy stylu modernistycznego	• zaprezentować na przykładach sposób eksponowania sfery uczuciowej w literaturze Młodej Polski • zaprezentować etymologię wybranych słów utworu • wyjaśnić na przykładach sposób zastosowania technik naturalistycznej i impresjonistycznej w	• określić wpływ wieloznaczności na jakość komunikatu • omówić techniki wprowadzania muzyczności do literatury na wybranych przykładach *• omówić styl danego autora modernistycznego	• przekształcić komunikat wieloznaczny na jednoznaczny *• porównać styl wybranych autorów modernistycznych

			literaturze *• analizować wybrane utwory pod kątem stylu właściwego dla modernizmu		
MŁODA POLSKA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
35. Podsumowanie wiadomości na temat Młodej Polski	• zrelacjonować opinie, przedstawione w podanych fragmentach *• odszukać inne teksty zawierające opinie o Młodej Polsce	• wyjaśnić pojęcia: <i>sztuka wysoka, kultura niska, sztuka masowa</i> • porównać opinie obu autorów na temat sztuki młodopolskiej *• zestawień wyszukane przez siebie teksty krytyczno- lub historycznoliterackie z opiniami przytoczonymi w podręczniku	• wskazać w kulturze Młodej Polski początki nowoczesnej kultury *• rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi na podstawie fragmentów tekstów Romana Zimanda i Czesława Miłosza	• wyrazić swoją opinię, dotyczącą tezy Czesława Miłosza o słabości artystycznej literatury młodopolskiej • podjąć dyskusję na temat aktualności literatury młodopolskiej *• wyrazić opinię dotyczącą przyczyn, zdiagnozowanej przez Czesława Miłosza, nietrwałości literatury młodopolskiej	• zaprezentować własną opinię na temat omówionej epoki wraz z jej uzasadnieniem *• podjąć dyskusję na temat wartości sztuki masowej
36. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie *• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać najważniejsze konteksty *• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko *• uargumentować własne stanowisko	• interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
MŁODA POLSKA – NAWIĄZANIA					
37. Śladami modernizmu	• rozpoznać wpływy modernizmu we współczesnej kulturze *• podać przykłady wpływu modernizmu na kulturę współczesną	• opisać początki kultury masowej i jej rozwój do dnia dzisiejszego *• omówić przykłady wpływu modernizmu na kulturę współczesną	• wymienić osiągnięcia techniczne i naukowe wywierające wpływ na współczesność *• podać przykłady aluzji i nawiązań współczesnych do wybranych dzieł modernistycznych	• określić, w jaki sposób modernizm ukształtował współczesną cywilizację *• zanalizować i zinterpretować wybrany tekst kultury nawiązujący do modernizmu	• porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z modernizmu w różnych utworach literackich *• podjąć dyskusję na temat aktualności światopoglądu modernistycznego w

					świecie współczesnym
38. Wobec życia i świata współcześnie	• streścić fragment tekstu Antoniego Kępińskiego <i>Melancholia</i> • zrelacjonować treść fragmentu utworu Paktofoniki <i>Chwile ulotne</i> • wypowiedzieć się na temat hip-hopu *• rozpoznać aluzje literackie	• wymienić przyczyny nastrojów pesymistycznych, dotyczących współczesnego człowieka • wskazać w utworze <i>Chwile ulotne</i> motyw konfliktu artysta – filister *• podać związki między różnymi aspektami utworu Paktofoniki (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• porównać melancholię, opisaną przez Kępińskiego z postawami dekadentckimi • zestawić utwór Paktofoniki z deklaracjami modernistycznych artystów *• wskazać konteksty literackie i filmowe, dotyczące kondycji człowieka we współczesnym świecie	• porównać współczesne ujęcie melancholii z obrazem Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i> *• omówić wybrane konteksty literackie i filmowe, dotyczące kondycji człowieka we współczesnym świecie	• podjąć dyskusję dotyczącą samotności współczesnego człowieka *• wypowiedzieć się na temat sposobu ujęcia współczesnych lęków w kulturze popularnej
*39. Secesyjne inspiracje	• opisać fotografię Stevena Meisela • wypowiedzieć się na temat secesyjnej twórczości Gustava Klimta	• wskazać na fotografii cechy sztuki secesyjnej	• porównać fotografię z wybranymi obrazami Gustava Klimta	• wypowiedzieć swoją opinię na temat relacji pomiędzy fotografią a secesyjną twórczością Gustava Klimta	• podjąć dyskusję dotyczącą różnicy pomiędzy inspiracją a kopią
40. Wieś współcześnie	• zrelacjonować fragment utworu *• rozpoznać aluzje literackie	• scharakteryzować narratora fragmentu *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• omówić światopogląd bohaterów fragmentu *• przytoczyć konteksty dotyczące obrazu wsi we współczesnej kulturze i filmie	• porównać fragment <i>Konopielki</i> z treścią pierwszego tomu <i>Chłopów</i> Reymonta pod względem sposobu przedstawienia mieszkańców wsi *• zanalizować wybrany utwór współczesny (literacki bądź filmowy) dotyczący wsi	• omówić funkcję stylizacji gwarowej *• podjąć dyskusję na temat funkcjonującego współcześnie stereotypu wsi
*41. Wieczna dulszczyzna	• streścić utwór <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej	• przedstawić problematykę dramatu <i>Moralność pani Dulskiej</i> • omówić relacje	• zanalizować postawę głównej bohaterki • omówić kreacje aktorskie	• podjąć dyskusję na temat aktualności postawy określanej mianem dulszczyzny	• wypowiedzieć się na temat zasadności przesunięcia czasu akcji przez reżysera teatralnego

		między członkami rodziny Dulskich			
*42. Wojenna Apokalipsa	• streścić film • scharakteryzować głównych bohaterów • zaprezentować informacje na temat wojny wietnamskiej ukazanej w filmie	• porównać historię przedstawioną w filmie z treścią <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada	• zinterpretować tytuł filmu	• przeanalizować postawy bohaterów przedstawionych w filmie • wypowiedzieć się na temat scenografii, montażu i gry aktorskiej • interpretować plakat filmowy	• podjąć dyskusję na temat zasadności przeniesienia fabuły w czas wojny wietnamskiej
43. Ziemia obiecana	• streścić film • scharakteryzować głównych bohaterów filmu *• omówić środki wyrazu filmowego wykorzystane w filmie	• omówić sposób przedstawienia XIX-wiecznej Łodzi w filmie *• zaprezentować informacje na temat wczesnej fazy kapitalizmu	• zinterpretować tytuł filmu • wypowiedzieć się na temat scenografii w filmie • omówić kreacje aktorskie wybranych postaci *• porównać film z jego literackim pierwowzorem	• zanalizować zakończenie filmu *• wykazać związki pomiędzy różnymi aspektami tekstu kultury (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• zanalizować kadr z filmu zamieszczony w podręczniku *• podjąć dyskusję na temat aktualności postaw zaprezentowanych w filmie *• uzasadnić twierdzenie, że film Wajdy opisuje nie tylko rzeczywistość historyczną, lecz także współczesną
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
45. i 46. Świat między wojnami	• określić ramy czasowe dwudziestolecia międzywojennego • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę *• wybrać jedno z wydarzeń historycznych i ocenić jego rolę w kształtowaniu epoki	• opisać specyfikę dwudziestolecia międzywojennego w Polsce *• wyjaśnić pojęcia: <i>totalitaryzm, faszyzm, nazizm, rasizm, antysemityzm, komunizm</i> *• porównać tło historyczne międzywojnia w Polsce	• zreferować tendencje światopoglądowe epoki • omówić wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę *• uzasadnić, który z czynników, jego zdaniem, odegrał kluczową rolę w kształtowaniu się nowej epoki	• omówić tendencje literackie nowej epoki • scharakteryzować nastroje społeczne, jakie zapanowały po 1918 r. w Europie i określić ich przyczyny *• wypowiedzieć się na temat totalitaryzmów europejskich w okresie międzywojennym *• zgromadzić informacje na temat narodzin nazizmu w Niemczech i wyjaśnić,	• wypowiedzieć się na temat zalet i wad życia w państwie międzynarodowym *• opisać życie codzienne w okresie dwudziestolecia międzywojennego

		i na świecie		dla czego ta ideologia zyskała rzesze zwolenników w latach 30. XX wieku	
47. Filozofia początków XX stulecia	- wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki - zreferować najważniejsze założenia psychoanalizy Freuda, filozofii Oswalda Spenglera oraz Edmunda Husserla - wymienić poglądy Edmunda Husserla inne niż podane w podręczniku	- wyjaśnić pojęcia: <i>psychoanaliza, id, ego, superego, behawioryzm, katastrofizm, fenomenologia</i> - czytać ze zrozumieniem fragmenty tekstów filozoficznych zamieszczone w podręczniku - podać konsekwencje fenomenologii	- wyjaśnić różnice pomiędzy świadomością a nieświadomością - omówić tezy filozofii Edmunda Husserla na podstawie samodzielnie zdobytych informacji z dostępnych źródeł	- wskazać sposoby ujawniania się nieświadomej sfery psychiki ludzkiej - wymienić nazwiska twórców, którzy inspirowali się poglądami Freuda, Spenglera lub Husserla	- wyjaśnić opozycyjną relację pomiędzy kulturą a cywilizacją - podjąć dyskusję na temat oddziaływania psychoanalizy na kulturę XX wieku
48. i 49. Sztuka międzywojnia	- wskazać najważniejsze tendencje w kulturze dwudziestolecia międzywojennego - rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki dwudziestolecia międzywojennego - orientować się w muzyce dwudziestolecia międzywojennego	- wymienić cechy: ekspresjonizmu, kubizmu, abstrakcjonizmu, dadaizmu i surrealizmu - podać nazwiska najważniejszych twórców sztuki dwudziestolecia międzywojennego (Georges Braque, Juan Gris, Wassily Kandinsky, Joan Miró, Le Corbusier, Salvador Dali, Pablo Picasso, Marcel Duchamp, Katarzyna Kobro, Piet Mondrian, Bertold Brecht, Leon Schiller, Charlie Chaplin) - omówić specyfikę	- orientować się w działalności najważniejszych twórców sztuki dwudziestolecia międzywojennego (Georges Braque, Juan Gris, Wassily Kandinsky, Joan Miró, Le Corbusier, Salvador Dali, Pablo Picasso, Marcel Duchamp, Katarzyna Kobro, Piet Mondrian, Bertold Brecht, Leon Schiller, Charlie Chaplin) - wskazać najważniejsze cechy architektury modernistycznej - omówić wybrany film z okresu dwudziestolecia międzywojennego	- zanalizować wybrany obraz na podstawie podanych kryteriów - wypowiedzieć się na temat początków filmu - wskazać dominujące tendencje w teatrze międzywojennym - omówić twórczość wybranego artysty teatralnego okresu międzywojennego	- omówić twórczość wybranego artysty dwudziestolecia międzywojennego - scharakteryzować zjawisko niemieckiego ekspresjonizmu filmowego

		muzyki dwudziestolecia międzywojennego			
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI					
51. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojnia	• wyjaśnić pojęcia: <i>awangarda, futuryzm, powieść psychologiczna, skamandryci, Awangarda Krakowska, Druga Awangarda, katastrofizm, powieść społeczno-polityczna, absurd, strumień świadomości, nurt groteskowo-fantastyczny</i> • przedstawić polskie formacje poetyckie międzywojnia *• wymienić nazwiska światowych twórców literatury	• wyjaśnić pojęcia: <i>futuryzm, groteska, absurd, katastrofizm</i> w odniesieniu do literatury • wskazać awangardowe rodzaje wypowiedzi literackiej • zaprezentować międzywojenne tendencje w literaturze polskiej *• wymienić tytuły utworów literackich danych twórców z literatury światowej	• omówić nowatorskie techniki w prozie europejskiej • scharakteryzować nowe gatunki prozatorskie w literaturze polskiej *• zaprezentować wybrany utwór z literatury światowej okresu międzywojnia	• zaprezentować międzywojenne tendencje w literaturze polskiej *• omówić specyfikę prozy wybranego twórcy europejskiego (Proust, Joyce, Mann)	• omówić międzywojenne tendencje w literaturze polskiej w kontekście epok poprzednich *• porównać wybrany utwór z prozy europejskiej z tekstem twórcy polskiego
52., 53. i 54. Skamander i satelici	• wymienić nazwiska członków grupy Skamander • wypowiedzieć się na temat treści wierszy zamieszczonych w podręczniku *• omówić inne utwory Juliana Tuwima	• wskazać cechy poezji skamandrytów na przykładach • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszach: Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i> i Jana Lechonia <i>Herostrates</i> *• omówić twórczość pozostałych członków grupy Skamander	• omówić temat wiersza <i>Do krytyków</i> w odniesieniu do tradycji literackiej • zinterpretować tytuł wiersza <i>Do krytyków</i> • wyjaśnić sens tytułu wiersza <i>Herostrates</i> • scharakteryzować stosunek skamandrytów do tradycji literackiej na podstawie wiersza <i>Herostrates</i> *• omówić sposób ukazania miłości w wierszach Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• w wierszu Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i> wskazać i omówić cechy manifestu poetyckiego • scharakteryzować sposób ujęcia tematu przemijania w wierszu <i>Przy okrągłym stole</i> • zanalizować funkcję użycia neologizmów w wierszu <i>Słowisień</i> *• omówić sposób ukazania miłości w wierszach Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej w kontekście tradycji literackiej	• zinterpretować sposób opisanie Polski i polskości w wierszu Lechonia *• porównać wymowę wiersza Herostrates z przesłaniem obrazu Janusza Marii Brzeskiego <i>Dwie cywilizacje</i>
55. Awangarda Krakowska	• wymienić główne założenia programowe	• wskazać elementy architektury gotyckiej w	• wyjaśnić, kim według Peipera jest poeta i na czym	• wyjaśnić, dlaczego Peiper nazywa swoje czasy „epoką	• przedstawić argumenty na poparcie

	Awangardy Krakowskiej *• wskazać pozostałe założenia programowe Awangardy Krakowskiej	wierszu Juliana Przybosa <i>Notre-Dame</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Notre-Dame</i> *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	polega twórczość poetycka • wymienić założenia Awangardy Krakowskiej zrealizowane w wierszu <i>Notre-Dame</i> • zinterpretować sposób ukazania katedry w wierszu *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu <i>Notre-Dame</i> (estetycznym, etycznym i poznawczym)	uścisku z teraźniejszością” • dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosa *• omówić sposób ukazania katedry gotyckiej w innych utworach literackich i filmowych	lub odrzucenie tezy, że również dzisiaj świat rozwija się zgodnie z hasłem „miasto, masa, maszyna” *• porównać sposób ukazania katedry: w wierszu <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosa i na obrazie Zdzisława Beksińskiego <i>Katedra</i> *• omówić program Awangardy Krakowskiej na tle pozostałych ruchów awangardowych dwudziestolecia międzywojennego
*56. Futuryzm polski	• zreferować postulaty futurystów zamieszczone w manifestie • wskazać w tekście manifestu zmiany ortograficzne postulowane przez futurystów	• zaprezentować kreację podmiotu lirycznego wiersza <i>But w butonierce</i> • wskazać neologizmy zastosowane w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób ukazania rzeczywistości w wierszu <i>But w butonierce</i> • zredagować dowolny tekst, stosując zaproponowaną przez futurystów ortografię	• analizować wiersz <i>But w butonierce</i> z uwagi na realizację założeń manifestu	• podjąć dyskusję na temat postulatów futurystycznych
57. Poezja Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	• określić temat wiersza Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>Serwus, madonna</i> *• przybliżyć twórczość Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	• przedstawić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Serwus, madonna</i> • określić temat wiersza *• omówić cykl <i>Teatrzyk „Zielona Gęś”</i>	• omówić sposób ukazania rzeczywistości w wierszu <i>Piosenka</i> *• przytoczyć opinie badaczy na temat twórczości Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	• wypowiedzieć się na temat zastosowanego w wierszu <i>Serwus, madonna</i> zwrotu do Matki Boskiej *• omówić szczegółowo wybrane miniatury z cyklu <i>Teatrzyk „Zielona Gęś”</i>	• podjąć dyskusję, czy wiersz <i>Serwus, madonna</i> można zaliczyć do liryki religijnej *• wskazać inne utwory traktujące sferę sacrum w sposób dyskusyjny
58. Katastrofizm Józefa Czechowicza	• wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm</i> , <i>Druka Awangarda</i>	• omówić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>mały mit</i>	• wskazać przyczyny nastrojów katastroficznych w dwudziestoleciu	• dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>mały mit</i> *• omówić wybrany przykład	• wskazać w wierszu elementy awangardowe *• zinterpretować obraz

	• omówić treść wiersza <i>mały mit</i> *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• wskazać w utworze elementy katastroficzne i arkadyjskie *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	międzywojennym *• porównać katastroficzne przecucia obecne w wierszu z obrazem Pabla Picassa <i>Guernica</i>	katastrofizmu w literaturze, filmie bądź sztukach plastycznych	Salvadora Dalego <i>Sen</i> w kontekście wątku snu pojawiającego się w wierszu Czechowicza
59. Poezja Bolesława Leśmiana	• omówić treść wierszy: <i>W malinowym chruśniaku</i> i <i>Ballada bezludna</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>panteizm, erotyk, ballada</i> *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• określić sytuację liryczną wiersza <i>W malinowym chruśniaku</i> • omówić frazeologię wiersza <i>Ballada bezludna</i> *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	• omówić zmysłowy charakter wiersza <i>W malinowym chruśniaku</i> • interpretować tytuł wiersza <i>Ballada bezludna</i> • wskazać elementy panteizmu w wierszu <i>Ballada bezludna</i> • interpretować metafory użyte w wierszu <i>Ballada bezludna</i> *• wskazać inne utwory literackie lub filmowe, w których została uzyskana atmosfera intymności	• zanalizować sposób tworzenia atmosfery intymności w wierszu <i>W malinowym chruśniaku</i> • omówić sposób przedstawienia mitu genezyjskiego w wierszu <i>Ballada bezludna</i> *• zanalizować w innym utworze literackim lub filmowym sposób budowania atmosfery intymności	• określić stosunek utworu <i>Ballada bezludna</i> do konwencji gatunku *• porównać obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> z wierszem <i>W malinowym chruśniaku</i> *• wskazać powiązania treści wiersza z filozofią Bergsona
61., 62., 63., 64. i 65. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego	• streścić <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego • zaprezentować etapy życia głównego bohatera • opisać obraz rewolucji przedstawiony w powieści *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• omówić proces dojrzewania głównego bohatera • opisać obraz Polski porozbiorowej ukazany w <i>Przedwiośniu</i> • scharakteryzować różne środowiska (rządowe, ziemiańskie, komunistyczne) przedstawione w powieści • wypowiedzieć się na temat kompozycji i języka utworu *• przedstawić tło	• zaprezentować i omówić dyskusje światopoglądowe zawarte w powieści • zinterpretować tytuł powieści *• zaprezentować opinie badaczy na temat <i>Przedwiośnia</i>	• wskazać i omówić mity narodowe demaskowane przez autora • wyjaśnić metaforykę „szklanych domów” i wytłumaczyć znaczenie tego motywu dla wymowy ideowej powieści *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• zestawień obrazy rewolucji przedstawione w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego i <i>Nie-Boskiej Komedii</i> Zygmunta Krasińskiego *• porównać treść książki Stefana Żeromskiego z adaptacją filmową Filipa Bajona

		historyczne opisywanych wydarzeń			
66. i 67. <i>Panny z Wilka</i> Jarosława Iwaszkiewicza	• zrelacjonować treść opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza • scharakteryzować Wiktora Rubena *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• omówić różnice w postrzeganiu poszczególnych kobiet przez głównego bohatera na przestrzeni czasu *• wskazać inne utwory, których tematem jest upływ czasu	• zinterpretować relacje pomiędzy Wiktorem Rubenem a mieszkankami Wilka *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• omówić symbolikę zawartą w opowiadaniu *• porównać treść opowiadania z jej ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy	• podjąć dyskusję na temat sposobu ukazania upływu czasu w opowiadaniu *• omówić różne sposoby ukazania upływającego czasu w literaturze i sztuce
69. i 70. <i>Cudzoziemka</i> Marii Kuncewiczowej	• streścić powieść Marii Kuncewiczowej <i>Cudzoziemka</i> • wymienić kolejne etapy życia tytułowej bohaterki *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• scharakteryzować kompozycję powieści • omówić kolejne etapy życia głównej bohaterki *• omówić cechy powieści psychologicznej na innym przykładzie	• wyjaśnić przyczyny samotności głównej bohaterki • zinterpretować tytuł powieści *• porównać powieść z jej ekranizacją w reżyserii Ryszarda Bera	• zinterpretować zachowanie Róży Żabczyńskiej w kontekście jej doświadczeń *• porównać <i>Cudzoziemkę</i> z wybraną powieścią psychologiczną	• wskazać w <i>Cudzoziemce</i> cechy gatunkowe powieści psychologicznej *• zanalizować konstrukcję powieści pod względem ujęcia czasu w utworze
71. i 72. <i>Sklepy cynamonowe</i> Brunona Schulza	• streścić opowiadania Brunona Schulza • scharakteryzować głównego bohatera *• przybliżyć biografię i twórczość Brunona Schulza	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora w opowiadaniu • wskazać elementy poetyki snu *• zrelacjonować treść innych opowiadań Brunona Schulza	• omówić topos labiryntu wykorzystany w opowiadaniu • wyjaśnić przyczynę braku logiki i linearności czasu *• przedstawić opinię badacza na temat twórczości Brunona Schulza	• zinterpretować opis ojca w pierwszej części utworu *• interpretować wybrane place plastyczne Brunona Schulza i zestawić je z tekstem literackim	• wyjaśnić znaczenie wędrówki głównego bohatera *• podjąć dyskusję na temat roli mitologii osobistej w kształtowaniu się osobowości człowieka
73., 74., 75. i 76. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza	• streścić fragmenty <i>Ferdydurke</i> zamieszczone w podręczniku • scharakteryzować stronnictwa, których przedstawiciele biorą udział w pojedynku na miny • zrelacjonować treść	• omówić narrację fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Ferdydurke</i> • zdefiniować pojęcie formy w kontekście	• wypowiedzieć się na temat języka fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • omówić funkcję prof. Pimki w utworze • wskazać strategie tworzenia i rozbijania formy • wyjaśnić istotę	• zinterpretować metaforyczne znaczenie pojedynku na miny • zinterpretować metaforę szkoły w <i>Ferdydurke</i> • odnieść diagnozę dotyczącą życia społecznego, przedstawioną w <i>Ferdydurke</i> do rzeczywistości codziennej *• omówić gombrowiczowską	• wymienić i krótko scharakteryzować środki językowe służące wywołaniu efektu groteski we fragmentach powieści oraz w całym utworze *• zanalizować rozdziały o Filidorze i

	<i>Ferydurke</i> • zdefiniować pojęcie formy • opisać Młodziaków, Hurleckich oraz stronnictwa „chłopiąt” i „chłopaków” *• przybliżyć biografię i twórczość Witolda Gombrowicza	utworu • scharakteryzować kompozycję powieści • wskazać elementy groteski w utworze • wyjaśnić symbolikę „pupy”, „łydki” i „gęby” w kontekście utworu *• przybliżyć opinie badaczy na temat <i>Ferdydurke</i>	międzyludzkich relacji ukazanych w <i>Ferdydurke</i> • wskazać i omówić elementy groteski w utworze *• wskazać inne utwory literackie lub filmowe traktujące życie ludzkie w kategoriach gry	teorię symetrii i analogii w kontekście pojedynku na miny *• porównać treść książki z jej adaptacjami filmowymi i teatralnymi	Filibercie oraz omówić ich funkcję w utworze *• podjąć dyskusję na temat gry i manipulacji w kontaktach międzyludzkich
*78. i 79. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza	• zrelacjonować treść dramatu Stanisława Ignacego Witkiewicza <i>Szewcy</i> • scharakteryzować bohaterów <i>Szewców</i> jako przedstawicieli klas społecznych • omówić ustroje społeczne, zaprezentowane w dramacie	• zreferować założenia Czystej Formy i odnaleźć jej elementy w <i>Szewcach</i> • wskazać groteskę oraz absurd w dramacie • omówić specyfikę języka utworu	• omówić problem rewolucji w <i>Szewcach</i> • określić funkcję groteski i absurdu w dramacie	• odnaleźć i skomentować aluzje literackie • podjąć dyskusję na temat komediowego bądź tragicznego wydźwięku dramatu	• wypowiedzieć się na temat aktualności diagnoz Witkacego, wyrażonych w utworze
*80. i 81. Mistrz i Małgorzata Michaiła Bułhakowa	• zrelacjonować treść powieści Michaiła Bułhakowa <i>Mistrz i Małgorzata</i> • wskazać trzy warstwy powieści: fantastyczno-groteskową, realistyczną i apokryficzną	• przedstawić obraz Rosji radzieckiej okresu międzywojennego, zaprezentowany w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> • scharakteryzować obraz szatana w powieści	• wskazać wartości zaprezentowane w utworze • wyjaśnić sens epilogu <i>Mistrza i Małgorzaty</i> • zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego	• zinterpretować różnice pomiędzy fragmentami apokryficznymi a biblijnym pierwowzorem • wypowiedzieć się na temat kreacji Poncjusza Piłata w powieści	• omówić ewolucję obrazu szatana w literaturze i sztuce
82. i 83. Proces Franza Kafki	• streścić <i>Proces</i> Franza Kafki • scharakteryzować głównego bohatera powieści	• przedstawić relacje Józefa K. z innymi ludźmi • zdefiniować pojęcia: <i>absurd</i> i <i>parabola</i>	• omówić znaczenie przestrzeni w utworze • określić funkcję absurdu w powieści • zinterpretować paraboliczny	• zanalizować symbolikę obecną we fragmencie dotyczącym wizyty Józefa K. w katedrze • zinterpretować przypowieść	• omówić funkcję elementów absurdu i paraboli w powieści *• wymyślić i przedstawić w formie

	*• wyjaśnić pojęcie <i>sytuacja kafkowska</i> *• przybliżyć biografię i twórczość Franza Kafki	<i>(przypowieść)</i> *• przedstawić opinię badacza na temat twórczości Franza Kafki	charakter powieści • wskazać elementy paraboli w utworze • odszukać elementy absurdu w powieści *• omówić wybraną ekranizację <i>Procesu</i>	o odzwierciedleniu • wyjaśnić zakończenie <i>Procesu</i> *• porównać ekranizację <i>Procesu</i> z treścią powieści	krótkiego opowiadania scenkę, będącą zilustrowaniem „sytuacji kafkowskiej” *• pisać pracę na temat: „Znaczenie motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Kafki”
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – NAUKA O JĘZYKU					
84. Konstruowanie własnej wypowiedzi	• podać zasady tworzenia poprawnego komunikatu językowego *• omówić wybrane zasady tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• omówić specyfikę wypowiedzi ustnej i wymienić jej formy • przedstawić specyfikę wypowiedzi pisemnej *• przedstawić na wybranych przez siebie przykładach specyfikę form wypowiedzi ustnych i pisemnych	• opisać wybrane formy wypowiedzi ustnej • wypowiedzieć się na temat wybranych form komunikatów pisemnych • wymienić elementy wpływające na kulturę języka *• przygotować przykładową formę wypowiedzi ustnej zgodnie z zasadami tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• zanalizować język współczesny pod kątem mody językowej • omówić elementy wpływające na kulturę języka *• przygotować przykładową formę wypowiedzi pisemnej zgodnie z zasadami tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• ocenić błędy językowe dostrzeżone w języku rówieśników *• zanalizować kulturę języka swojego otoczenia
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
85. Podsumowanie wiadomości na temat międzywojnia	• przedstawić opinie Aliny Kowalczykowej i Normana Daviesa na temat dwudziestolecia międzywojennego *• odszukać inne utwory zawierające opinie o dwudziestoleciu międzywojennym	• odnaleźć podobieństwa w sposobie postrzegania sytuacji Polski po odzyskaniu niepodległości • przedstawić różnice w opisie życia kulturalnego międzywojnia przez Kowalczykową i Daviesa *• zestawzić wyszukane przez siebie teksty krytyczno- lub	• skomentować różnice w opisie życia kulturalnego międzywojnia *• rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi na podstawie fragmentów tekstów Aliny Kowalczykowej i Normana Daviesa	• zilustrować przykładami opinie Normana Daviesa *• podjąć dyskusję na temat kultury polskiej okresu międzywojennego	• zaprezentować własną opinię na temat omówionej epoki wraz z jej uzasadnieniem *• sformułować wnioski z dyskusji na temat kultury polskiej okresu międzywojennego

		historycznoliterackie z opiniami przytoczonymi w podręczniku			
86. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie *• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać najważniejsze konteksty *• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko *• uargumentować własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – NAWIĄZANIA					
87. Śladami międzywojnia	• rozpoznać na konkretnych przykładach wpływ kultury międzywojnia na sztukę współczesną *• podać konkretne przykłady wpływu międzywojnia na kulturę współczesną	• przedstawić rozwój kultury masowej • wypowiedzieć się na temat przedwojennej rewolucji obyczajowej i jej współczesnych efektów *• porównać przedwojenną rewolucję obyczajową z współczesną obyczajowością	• określić wpływ wynalazków i odkryć epoki na cywilizację XX i XXI wieku • omówić sposób oddziaływania powstałych w międzywojniu systemów totalitarnych na obraz świata i kształt kultury w latach późniejszych *• podać przykłady aluzji i nawiązań współczesnych do wybranych dzieł dwudziestolecia międzywojennego	• ocenić wpływ międzywojnia na współczesność i uargumentować swoje stanowisko *• analizować wybrany utwór lub zjawisko kulturowe, w którym widoczny jest wpływ sztuki międzywojennej	• porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z międzywojnia w różnych utworach literackich *• podjąć dyskusję na temat współczesnej sztuki awangardowej
88. Z perspektywy czasu	• omówić treść wiersza Czesława Miłosza *• określić i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• wskazać i omówić pochwały pod adresem skamandrytów wyrażone w wierszu *• wymienić cechy bohatera-narratora <i>Ferdydurke</i>, na które zwraca uwagę Jan Błoński	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do skamandrytów *• skomentować opinię Jana Błońskiego na temat największego uroku <i>Ferdydurke</i>	• wyjaśnić przyczynę użycia słowa <i>skaza</i> w odniesieniu do bohaterów utworu *• zinterpretować metaforę „Robinson własnego wnętrza”	• odnaleźć w wierszu Miłosza aluzje do jego biografii poetyckiej *• wyjaśnić, w jaki sposób w <i>Ferdydurke</i> jest obecny motyw młodości
89. Józef K. i inni	• streścić fragment utworu *• wskazać, do jakiego	• omówić reakcję bohatera na zaistniałą	• odnaleźć analogiczny fragment w <i>Procesie</i> Franza	• analizować przyczyny lęku bohatera	*• przywołać szerokie konteksty i nawiązania

	utworu odwołuje się tekst Dicka	sytuację *• zanalizować warstwę językową tekstu	Kafki i zestawić z omawianym tekstem *• porównać fragmenty książek Kafki i Dicka	*• wskazać, co było inspiracją dla tytułu powieści Dicka	
90. Obraz miasta	• opisać fotografię wykonaną przez Ryszarda Horowitza *• wskazać symbole wykorzystane przez fotografa	• odnaleźć w tekstach literatury dwudziestolecia międzywojennego obrazy miasta *• zinterpretować symbolikę fotografii	• zreferować sposób przedstawienia miasta w różnych tekstach kultury dwudziestolecia międzywojennego *• dostrzec wartości estetyczne fotografii	• zinterpretować zmiany na zdjęciu dokonane komputerowo • porównać wizję miasta zaprezentowaną na fotografii z literackimi obrazami aglomeracji powstałymi w dwudziestolecu międzywojennym *• skomentować wartości estetyczne fotografii	• wyjaśnić, jakie znaczenie ma motyw miasta w tekstach kultury z różnych epok *• zaprezentować i omówić obrazy miasta ukazane w innych tekstach kultury
*91. Futurystyczne inspiracje	• streścić <i>MANIFEST NR 1</i> • przedstawić, jaki obraz literatury lat 90. wyłania się z <i>MANIFESTU</i>	• wyjaśnić przyczyny zastosowania poetyki futurystycznej w <i>MANIFEŚCIE</i>	• porównać manifest futurystyczny z omawianym tekstem i wskazać obszary inspiracji	• na podstawie <i>MANIFESTU</i> odnaleźć podobieństwa pomiędzy uwarunkowaniami historycznymi dwudziestolecia międzywojennego i lat 90. XX wieku	• podjąć dyskusję na temat poruszony przez autorów <i>MANIFESTU</i>
92. Opowieść o sympatycznych przestępcach	• streścić film • scharakteryzować tytułowych bohaterów *• zinterpretować finałową scenę	• opisać Amerykę lat 30. ukazaną w filmie • omówić sposób prezentacji głównych bohaterów filmu *• ocenić rozwiązania techniczne	• wskazać zastosowane konwencje gatunkowe: kina gangsterskiego i dramatu społecznego *• dostrzec wartości estetyczne filmu	• wskazać i omówić środki filmowe wzmacniające przekaz obrazu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia przestępstwa w filmie *• skomentować wartości estetyczne filmu	• omówić zastosowaną w filmie konwencję kina gangsterskiego na tle innych filmów należących do tego gatunku *• porównać film Penna z innym wybranym filmem o podobnej tematyce
*93. Filmowa podróż w głąb świata przez labirynt czasu	• streścić film • scharakteryzować głównego bohatera filmu • wskazać nawiązania do prozy Brunona Schulza	• przedstawić relacje bohatera z innymi postaciami pojawiającymi się w filmie	• omówić sposób ukazania dzieciństwa w filmie • wypowiedzieć się na temat scenografii • zinterpretować tytuł filmu	• wskazać i omówić fragmenty świadczące o onirycznym charakterze opowieści • analizować archetypy	• porównać film Wojciecha Jerzego Hasa z innymi tekstami kultury dotyczącymi podróży w czasie

		• wskazać nawiązania do XX-wiecznej historii		obecne w filmie • zanalizować środki filmowe sugerujące oniryczny charakter opowieści	
--	--	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Oznaczenia w tabeli: *zakres rozszerzony

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
1. i 2. Czas apokalipsy spełnionej	• określić ramy czasowe epoki • wyjaśnić pojęcia: <i>okupacja, Holokaust, obóz koncentracyjny, lagier, getto</i> • omówić wydarzenia, związane z datami: 1 września 1939, 17 września 1939, 8 maja 1945 *• szczegółowo omówić sytuację na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką i sowiecką	• opisać specyfikę okresu wojny i okupacji w Polsce • wyjaśnić pojęcia: <i>Generalne Gubernatorstwo, Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa</i> *• określić, w jaki sposób działalność Polskiego Państwa Podziemnego wpłynęła na kulturę i sztukę	• wskazać i omówić wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę *• opisać życie codzienne pod okupacją w Polsce i w Europie	• wyjaśnić przyczyny różnic pomiędzy okresem wojny i okupacji w Polsce i Europie Zachodniej • omówić sytuację ludności cywilnej pod okupacją niemiecką i sowiecką *• przygotować prezentację multimedialną dotyczącą życia codziennego w czasie wojny w miejscowości, z której pochodzi jego rodzina	• przedstawić założenia nazistów *• przeanalizować obraz Maxa Ernsta <i>Europa po deszczu</i>, wykorzystując kontekst historyczny

4. Sztuka wobec wojny	- wskazać tematykę dzieł sztuki okresu wojennego i powojennego - wyjaśnić pojęcie: <i>propaganda</i> i <i>agitacja</i> w odniesieniu do przykładów sztuki wizualnej okresu wojny i okupacji *• zrelacjonować treść filmu <i>Dyktator</i> Charlie'ego Chaplina	- zaprezentować specyfikę wojennej sztuki propagandowej i agitacyjnej - wyjaśnić pojęcie <i>sztuka ulotna</i> w odniesieniu do sztuki okresu wojny i okupacji *• rozpoznać obrazy Andrzeja Wróblewskiego i Bronisława Wojciecha Linkego	- omówić tematykę dzieł sztuki okresu wojny i okupacji - wskazać twórców dzieł plastycznych okresu wojny i okupacji *• przedstawić problematykę filmu <i>Dyktator</i> Charlie'ego Chaplina *• zinterpretować kadr z filmu <i>Dyktator</i> w kontekście historycznym	- omówić różnice w dostępie do kultury pomiędzy Polską a Europą Zachodnią w okresie okupacji - zinterpretować obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>Plucha</i> *• przedstawić, jak funkcjonował teatr w czasie wojny	- przedstawić informacje na temat twórczości muzycznej okresu wojny i okupacji *• wypowiedzieć się na temat roli humoru i satyry w twórczości artystów pokolenia wojny i okupacji na podstawie samodzielnie wybranych polskich rysunków satyrycznych
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI					
6. i 7. Stracone pokolenie – o wierszach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	- relacjonować treść wiersza <i>Pokolenie</i> - omówić obraz świata przedstawiony w wierszu <i>Pokolenie</i> *• wymienić innych twórców pokolenia Kolumbów, do którego należał K.K. Baczyński *• wskazać elementy rzeczywistości wojennej na obrazie <i>Pelzająca śmierć</i> Zdzisława Beksińskiego	- omówić specyfikę pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński - wypowiedzieć się na temat kreacji osoby mówiącej w wierszu <i>Pokolenie</i> - wypowiedzieć się na temat nadawcy i adresata wiersza *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>] *• omówić kompozycję obrazu <i>Pelzająca śmierć</i>	- wyjaśnić celowość odwołania do Homera w <i>Pokoleniu</i> - wskazać wpływy romantyczne w wierszach K.K. Baczyńskiego - zinterpretować zakończenie wiersza <i>Pokolenie</i> - omówić sposób przedstawienia wojny w wierszu *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>] *• skonfrontować postać przedstawioną na obrazie Beksińskiego z konwencjonalnym ukazaniem śmierci	- przeanalizować kompozycję wiersza *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>] i omówić jej funkcję *• skonfrontować obraz Zdzisława Beksińskiego z wierszem K.K. Baczyńskiego *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>] *• porównać wizję świata zaprezentowaną przez Baczyńskiego z tą, która została przedstawiona na obrazach zamieszczonych w rozdziale „Wojna i okupacja”	- wskazać podobieństwa pomiędzy twórczością poetów Drugiej Awangardy a twórczością K.K. Baczyńskiego *• w kontekście twórczości K.K. Baczyńskiego analizować obraz Hieronima Boscha *• przeanalizować fotografię Lori Nix <i>Biblioteka</i> w kontekście historycznym i literackim *• wskazać w literaturze międzywojennej utwór, w którym występuje zderzenie wizji arkadii z obrazem apokalipsy i porównać to dzieło z wierszem Baczyńskiego
8. i 9. Patrząc na tragedię – wojenna twórczość Czesława Miłosza	- omówić treść wierszy Czesława Miłosza - opisać przeżycia	wypowiedzieć się na temat getta warszawskiego i	zinterpretować postawy świadków tragedii przedstawione w wierszu	omówić zasadność zestawienia zagłady Żydów z egzekucją	porównać wiersze: <i>Campo di Fiori</i> i <i>Przedmieście</i>

	wynikające z lektury wierszy • odnaleźć informacje na temat Giordana Bruna *• wypowiedzieć się na temat twórczości Czesława Miłosza	powstania w getcie warszawskim • wskazać elementy należące do rzeczywistości wojennej w wierszu <i>Przedmieście</i> *• podać przykłady innych dzieł literackich poruszających kwestię powstania w getcie warszawskim	<i>Campo di Fiori</i> • wyjaśnić zakończenie wiersza <i>Campo di Fiori</i> • scharakteryzować bohatera wiersza <i>Przedmieście</i> *• wymienić podobieństwa i różnice między <i>Campo di Fiori</i> a <i>Przedmieściem</i>	Giordana Bruna przedstawionymi w wierszu <i>Campo di Fiori</i> • określić funkcję zestawienia dwóch rzeczywistości w wierszu <i>Przedmieście</i> *• zinterpretować instalację Józefa Szajny w kontekście utworów Czesława Miłosza	*• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
*10., 11. i 12. Zofia Nałkowska o wojnie	• opisać świat przedstawiony we fragmentach <i>Kobiety cmentarnej</i> • zrelacjonować treść opowiadań Zofii Nałkowskiej	• scharakteryzować bohaterkę	• zaprezentować wydarzenie historyczne, którego dotyczą fragmenty utworu • zinterpretować tytuł zbioru • zinterpretować motto, którym został opatrzony zbiór	• scharakteryzować narrację fragmentów tekstu zamieszczonych w podręczniku • wyjaśnić, dlaczego autorka zachowała indywidualny styl języka poszczególnych bohaterów, jego niezręczności i chaotyczny tok wypowiedzi • opisać narrację zbioru • wypowiedzieć się na temat adekwatności narracji do problematyki opowiadań	• omówić sposób przedstawienia powstania w getcie w opowiadaniu • zinterpretować obraz Andrzeja Wróblewskiego w kontekście opowiadań Zofii Nałkowskiej • wybrać ze zbioru opowiadanie, które wywołuje w czytelniku największe wrażenie i uzasadnić swoją decyzję
13. i 14. <i>Opowiadania</i> Tadeusza Borowskiego	• zrelacjonować treść opowiadania <i>Dzień na Harmenzach</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>kapo</i>, <i>vorarbeiter</i>, <i>post</i> *• zrelacjonować treść innego wybranego opowiadania Tadeusza Borowskiego	• wyjaśnić pojęcie <i>behawioryzm</i> • scharakteryzować bohatera-narratora • wypowiedzieć się na temat rzeczywistości obozowej • omówić kontekst historyczny opowiadań	• opisać mechanizmy rządzące relacjami międzyludzkimi w obozie • wypowiedzieć się na temat postępowania bohaterów opowiadania • wyjaśnić pojęcie <i>człowiek zlagrowany</i> *• zestawić opowieść	• wypowiedzieć się na temat narracji oraz języka utworu *• podjąć dyskusję na temat zachowania bohaterów, ich motywacji i wpływu sytuacji, w której się znaleźli na osobowość	• omówić przeżycia wewnętrzne bohaterów *• porównać relację Borowskiego z innymi przekazami literackimi lub filmowymi, dotyczącymi rzeczywistości obozowej *• wskazać związki

		*• stworzyć kodeks człowieka zlagrowanego	Tadka z informacjami ze źródeł historycznych		między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
15., 16., 17. i 18. <i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• zrelacjonować treść fragmentu książki zamieszczonego w podręczniku • scharakteryzować postać Gorcewa • streścić książkę <i>Inny świat</i> *• zaprezentować biografię Gustawa-Herlinga Grudzińskiego *• przedstawić okoliczności wydania <i>Innego świata</i>	• wypowiedzieć się na temat łagrów sowieckich • wyjaśnić przyczynę konfliktu opisanego we fragmencie książki Gustawa Herlinga-Grudzińskiego • opisać system funkcjonowania łagru na podstawie treści książki • opisać ukazany w <i>Innym świecie</i> system represji w Rosji radzieckiej – od momentu aresztowania do osadzenia w łagrze • omówić możliwe przyczyny aresztowania w okresie stalinowskim *• porównać sposób opisu łagru z wybranym dziełem literackim lub filmowym dotyczącym tej tematyki	• wypowiedzieć się na temat narracji we fragmencie • omówić różne reakcje bohaterów na rzeczywistość obozową • wskazać w utworze elementy charakterystyczne dla literatury faktu oraz dla literatury pięknej *• przeanalizować reakcje bohaterów na rzeczywistość obozową	• podjąć dyskusję na temat przyczyn zawarcia niepisanego porozumienia między więźniami a władzami obozu • omówić zakończenie utworu • zinterpretować tytuł utworu *• określić funkcję dzieła Fiodora Dostojewskiego w powieści	• określić funkcję upadku i wyzwolenia Paryża w kompozycji utworu *• wypowiedzieć się na temat języka fragmentu *• porównać sposób przedstawiania człowieka w sytuacjach granicznych w prozie Herlinga-Grudzińskiego i Tadeusza Borowskiego
WOJNA I OKUPACJA – NAUKA O JĘZYKU					
20. Język w świecie wartości	• przedstawić zasady etyki słowa i zastosować je w praktyce • wymienić rodzaje naruszeń etyki słowa	• zdefiniować pojęcie wartości • wyjaśnić pojęcia: <i>system wartości, wartości etyczne, wartości społeczne, wartości estetyczne, hierarchizacja, ekspresywizmy</i> i podać przykłady	• omówić związek wartości z językiem • wypowiedzieć się na temat obowiązującego w swojej kulturze i środowisku systemu wartości	• omówić związek etyki słowa z polskim prawem *• sformułować wnioski dotyczące przemocy werbalnej i mowy nienawiści na podstawie danych CBOS-u	• przeanalizować środki wyrazu w wojennym plakacie propagandowym *• podjąć dyskusję na temat „mowy nienawiści” w mediach i internecie
WOJNA I OKUPACJA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					

21. Podsumowanie wiadomości o literaturze wojny i okupacji	• zrelacjonować opinie przedstawione w podanych fragmentach *• zaprezentować własne stanowisko wobec poglądów obu autorów i je uzasadnić	• wskazać przykłady tradycji romantycznej w literaturze wojny i okupacji • omówić rolę świadków w rzeczywistości powojennej • wskazać różnice pomiędzy opiniami obu autorów *• podjąć dyskusję dotyczącą konieczności odczuwania współodpowiedzialności za wspólnotę	• omówić różnice pomiędzy literaturą i sztuką dwudziestolecia międzywojennego oraz wojny i okupacji • podać powody zmian, jakie zaszły w literaturze i sztuce tych okresów • wskazać przykłady tradycji romantycznej w literaturze wojny i okupacji • podać powody obojętności świadków tragedii wojennych *• przedstawić swoją opinię na temat adekwatności tradycji romantycznej w opisie rzeczywistości wojennej i okupacyjnej	• wyjaśnić przyczyny różnic pomiędzy literaturą i sztuką dwudziestolecia a literaturą i sztuką okresu wojny i okupacji • omówić przyczyny powrotu do paradygmatu romantycznego *• rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi	• wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność moralna za wspólnotę *• odszukać inne teksty zawierające opinie o kulturze czasów wojny i okupacji – zestawić je z tekstami Stanisława Burkota i Mieczysława Jastruna
22. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie *• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać najważniejsze konteksty *• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko *• uargumentować własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
WOJNA I OKUPACJA – NAWIĄZANIA					
23. Śladami wojny i okupacji	• wskazać przykłady obecności tematu wojny i okupacji w popkulturze	• wskazać przykłady współczesnych dzieł sztuki dotyczących okresu wojny i okupacji	• wskazać przyczyny popularności tematu wojny i okupacji w sztuce	• omówić sposoby podejmowania tematu wojny i okupacji w popkulturze *• zanalizować wybrane przykłady dzieł sztuki o	• przedstawić na wybranym przez siebie przykładzie sposób podejmowania tematu wojny i okupacji w popkulturze

				tematyce wojennej – z obszaru sztuki wysokiej oraz popkultury	*• podjąć dyskusję dotyczącą funkcjonowania tematyki wojennej w utworach satyrycznych
24. Kazimierza Moczarskiego rozmowa z katem	• zaprezentować bohaterów fragmentów *• orientować się w treści książki Kazimierza Moczarskiego	• wyjaśnić rozbieżność pomiędzy opinią Stroopa na temat Alfreda Chłapowskiego a sposobem, w jaki go potraktował *• wyjaśnić przyczyny wspólnego pobytu w celi oficera Armii Krajowej i zbrodniarza hitlerowskiego	• zinterpretować odczucia Stroopa po dokonaniu masakry *• omówić kontekst historyczny opisywanych wydarzeń	• zinterpretować wypieranie się Stroopa odpowiedzialności za masakrę *• zanalizować zachowanie Jürgena Stroopa w przedstawionym fragmencie	• przedstawić portret zbrodniarza *• określić, jaki kształt przybiera historia widziana oczami nie ofiary, lecz kata
25. O banalności zła	• zaprezentować postać Adolfa Eichmanna *• opisać, w jaki sposób doszło do procesu Eichmanna w Jerozolimie	• zaprezentować teorię Hannah Arendt na temat sumienia *• wskazać konteksty literackie lub filmowe, przedstawiające zbrodniarzy wojennych okresu II wojny światowej	• sformułować tezę tekstu Hannah Arendt *• omówić wybrany przykład literacki lub filmowy prezentujący sylwetkę nazistowskiego zbrodniarza	• na podstawie tekstu wyjaśnić, dlaczego Niemcy w państwie Hitlera stali się zbrodniarzami *• na wybranym przykładzie literackim lub filmowym analizować sposób przedstawienia zbrodniarza wojennego okresu II wojny światowej	*• podjąć dyskusję na temat funkcjonowania sumienia *• wyjaśnić, dlaczego zło w III Rzeszy przestało być pokusą
26. Opowieść o pamiętaniu	• zrelacjonować fragment utworu • zaprezentować postać Marka Edelmanna *• zrelacjonować treść reportażu Hanny Krall <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i>	• przedstawić historię powstania w getcie warszawskim • wyjaśnić, dlaczego Marek Edelman został lekarzem *• przedstawić obraz życia w getcie na podstawie reportażu Hanny Krall	• wyjaśnić zaprezentowaną przez Edelmana, analogię pomiędzy Umschlagplatzem a szpitalem, w którym pracował *• wyjaśnić przyczynę wybuchu powstania w getcie warszawskim z punktu widzenia Marka	• omówić relację pomiędzy Edelmanem a Bogiem *• omówić różnicę pomiędzy historią oficjalną, a przedstawioną przez Marka Edelmanna	• zinterpretować tytuł utworu *• zaprezentować funkcję mikropowieści o ludziach w getcie

			Edelmana		
28. Wojna w wersji popkulturowej	• zrelacjonować treść wiersza • zaprezentować kontekst historyczny *• przytoczyć opinie na temat powstania warszawskiego	• określić źródło zacytowanego tekstu • wskazać w wierszu odniesienia do rzeczywistości okupacyjnej *• sformułować własną opinię na temat powstania warszawskiego	• wskazać w wierszu odniesienia do poezji czasów wojny i określić ich funkcję *• uzasadnić własną opinię na temat powstania warszawskiego	• omówić język utworu *• podjąć dyskusję na temat obecności trudnej historii w popkulturze	• podjąć dyskusję na temat przyczyn ciągłego sięgania przez twórców do tematu powstania warszawskiego *• zaprezentować różne oceny powstania i sformułować hipotezę dotyczącą przyczyny takiego stanu rzeczy
29. <i>Popiół i diament</i>	• streścić film • scharakteryzować postać Maćka Chelmskiego *• przybliżyć twórczość Andrzeja Wajdy	• omówić scenografię i grę aktorską • wypowiedzieć się na temat dylematu bohatera *• wskazać i omówić inne filmy Andrzeja Wajdy należące do szkoły polskiej	• zinterpretować scenę finałową oraz tytuł filmu *• scharakteryzować szkołę polską w filmie	• zinterpretować symbole w filmie: płonące kieliszki, odwrócony krzyż *• podjąć dyskusję na temat sposobu zaprezentowania rzeczywistości powojennej w filmie	• uzasadnić, że Maćka Chelmskiego można nazwać bohaterem współczesnym *• zestawić obraz filmowy z tekstem literackim – omówić środki wyrazu
*30. Zagłada w filmie	• streścić film • scharakteryzować głównego bohatera • zaprezentować wojenną biografię reżysera	• opisać tło historyczne wydarzeń zaprezentowanych w filmie • scharakteryzować sposób przedstawienia warszawskiego getta • wskazać inne dzieła filmowe dotyczące Holokaustu	• zaprezentować przedstawione w filmie różne reakcje ludzi na rzeczywistość wojenną • omówić wybrany przykład filmu podejmującego temat Holokaustu	• zinterpretować zachowanie niemieckiego oficera w końcowej części filmu • określić, jak Polański przedstawił Polaków i ich postawy wobec ludności żydowskiej	• określić rolę muzyki w filmie • przeanalizować kadr z filmu z uwagi na wykorzystane środki wyrazu oraz kontekst historyczny
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
32. i 33. Współczesna rzeczywistość	• określić ramy czasowe epoki • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• omówić wydarzenia historyczne, które ukształtowały epokę • wyjaśnić pojęcia: <i>żelazna kurtyna</i>, <i>zimna wojna</i>, <i>segregacja</i>	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie • zabrać głos w dyskusji dotyczącej rewolucji	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie • zaprezentować najważniejsze wydarzenia	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie

		rasowa, kontrkultura, NSZZ „Solidarność”, Okrągły Stół i odnieść je do wydarzeń historycznych *• przedstawić wpływ przemian społecznych na kulturę światową	informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie • omówić zjawisko globalizacji *• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u	w powojennej historii Polski i określić ich wpływ na kulturę *• przygotować prezentację multimedialną o PRL-u	*• przedstawić swoją wiedzę na temat wydarzeń aktualnych czerpaną z lektury dostępnych źródeł informacji (prasa, internet, serwisy telewizyjne)
34. Filozofia współczesna	• wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki • wymienić najważniejsze założenia egzystencjalizmu	• zreferować najważniejsze założenia egzystencjalizmu *• przedstawić założenia strukturalizmu i dekonstrukcjonizmu	• wyjaśnić obecność absurdu oraz rolę buntu w życiu człowieka *• wymienić tytuły utworów literackich, których bohaterów można nazwać „buntownikami metafizycznymi”	• wyjaśnić założenia estetyki Umberto Eco *• podjąć dyskusję na temat filozofii egzystencjalnej	• omówić udział odbiorcy w procesie tworzenia sensów dzieła sztuki *• zaprezentować poglądy Sartre’a
35. i 36. Sztuka współczesna	• wymienić dominujące w epoce style sztuki • rozpoznać na przykładach dominujące style w sztuce współczesnej *• omówić dorobek wybranego reżysera filmowego	• podać cechy stylów dominujących w sztuce współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła • rozpoznać na przykładach nowe gatunki w sztuce *• omówić twórczość wybranego przedstawiciela sztuki współczesnej	• wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej • omówić nowe gatunki w sztuce • wskazać najważniejsze tendencje w historii powojennego kina *• wypowiedzieć się na temat muzyki współczesnej	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów • wypowiedzieć się na temat najważniejszych tendencji w historii kina powojennego • wskazać dominujące tendencje w dramacie współczesnym *• scharakteryzować jeden z nurtów teatru współczesnego	• podjąć dyskusję na temat sztuki współczesnej *• wymienić przykłady realizacji w literaturze współczesnych nurtów w sztuce, np. teatr absurdu
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
38. Wprowadzenie do literatury współczesnej	• wymienić nowe tendencje w literaturze światowej • wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	• omówić nowe tendencje w literaturze światowej *• sformułować wniosek na temat tendencji w literaturze współczesnej na podstawie lektury	• wymienić najważniejszych twórców literatury światowej *• omówić specyfikę prozy wybranego twórcy literatury światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi *• porównać wybrany	• określić związek głównych tendencji w literaturze polskiej z wydarzeniami historycznymi *• sformułować wniosek z

	• podać tytuły utworów literackich danych twórców z literatury światowej	wybranych przez siebie utworów	(Albert Camus, Julio Cortázar, Aleksander Solżenicyn, Kurt Vonnegut, Philip K. Dick, J.R.R. Tolkien, Umberto Eco)	utwór z prozy światowej z tekstem twórcy polskiego	porównania wybranego utworu z prozy światowej z tekstem twórcy polskiego
39. Poezja Tadeusza Różewicza	• omówić kreację osoby mówiącej w wierszu <i>Ocalony</i> • wyjaśnić, kim są „nauczyciel” i „mistrz” przywołani w utworze *• wypowiedzieć się na temat twórczości Tadeusza Różewicza	• wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza <i>Ocalony</i> • wskazać wątki biblijne w wierszu <i>Ocalony</i> *• dostrzec związek języka z obrazem świata	• scharakteryzować pokolenie „porażonych śmiercią” • omówić wiersz <i>Ocalony</i> jako manifest pokolenia • zinterpretować wątki biblijne wiersza <i>Ocalony</i> *• zinterpretować obraz Salvadora Dalego w kontekście wiersza <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• przedstawić wymowę wiersza <i>Ocalony</i> • omówić obraz świata i bohatera w wierszu <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	• zinterpretować nawiązania w tekście <i>Ocalony</i> *• dokonać analizy porównawczej wiersza <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza oraz <i>Wybudowałem pomnik</i> Horacego
40. Poezja współczesna Czesława Miłosza	• omówić kreację osoby mówiącej w wierszu <i>To</i> *• wypowiedzieć się na temat twórczości Czesława Miłosza	• wskazać w podmiocie literackim cechy autora *• odnaleźć te elementy, które są wspólne dla wiersza Miłosza <i>To</i> oraz zdjęcia przedstawiającego Picassa malującego światłem	• zinterpretować metaforę wiersza <i>Moja wierna mowa</i> • wyjaśnić tytuł wiersza <i>To</i> *• zinterpretować dzieło Armana w kontekście twórczości Czesława Miłosza	• wskazać i omówić konteksty interpretacyjne wiersza <i>Moja wierna mowa</i> *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	• napisać pracę, w której przedstawi główne cechy poezji Miłosza *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
42. Poezja Zbigniewa Herberta	• scharakteryzować bohaterów wiersza i opisać sytuację liryczną • wymienić elementy programu etycznego, wskazanego w wierszu <i>Przesłanie Pana Cogito</i> *• wypowiedzieć się na temat twórczości Zbigniewa Herberta	• przywołać mit, do którego Zbigniew Herbert nawiązuje w tekście <i>Apollo i Marsjasz</i> • sformułować tezę interpretacyjną • wyjaśnić pochodzenie imienia Pana Cogito *• dostrzec i skomentować wartości	• zinterpretować początek wiersza <i>Apollo i Marsjasz</i> • przedstawić wymowę wiersza <i>Apollo i Marsjasz</i> • podać argumenty na poparcie tezy interpretacyjnej • wypowiedzieć się na temat wymowy wiersza <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• wskazać i omówić konteksty interpretacyjne <i>Przesłania Pana Cogito</i> • wyjaśnić, kim byli Gilgamesz, Hektor i Roland *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	• omówić obraz współczesnej cywilizacji, przedstawiony w wierszu <i>Przesłanie Pana Cogito</i> *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)

		estetyczne utworu	*• napisać pracę: „Odniesienia do tradycji na przykładzie wiersza Herberta <i>Apollo i Marsjasz</i> ”		
43. Poezja Mirona Białoszewskiego	• określić sytuację liryczną w wierszu <i>Karuzela z madonnami</i> *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• wskazać elementy należące do sfery sacrum i sfery profanum w wierszu <i>Podlogo, błogosław!</i> • wyjaśnić, w jaki sposób w utworze <i>Karuzela z madonnami</i> udało się poecie oddać wrażenie obrotowego ruchu karuzeli *• w kontekście wiersza <i>Podlogo, błogosław!</i> omówić dzieła sztuki wykorzystujące przedmioty codziennego użytku	• wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza <i>Karuzela z madonnami</i> • wskazać w tekście <i>Karuzela z madonnami</i> fragmenty, które nawiązują do twórczości przedstawicieli światowego malarstwa, i określić rolę tych odwołań w utworze • omówić wiersz <i>Podlogo błogosław!</i> jako przykład poezji lingwistycznej *• wziąć udział w dyskusji dotyczącej wykorzystania przedmiotów codziennego użytku w sztuce	• omówić funkcję zestawienia kultury jarmarcznej i kultury wysokiej w wierszu <i>Karuzela z madonnami</i> • określić funkcję zestawienia dwóch skrajnych aspektów rzeczywistości w wierszu <i>Podlogo, błogosław!</i> *• przygotować prezentację na temat wybranych twórców, którzy przedmioty codziennego podnosili do rangi sztuki	• napisać pracę na temat: „Doświadczenie codzienności w poezji Białoszewskiego jako objawienie piękna i niezwykle przeżycie” *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
44. Poezja Wisławy Szymborskiej	• zreferować mit, do którego nawiązuje wiersz <i>Monolog dla Kasandry</i> • scharakteryzować osobę mówiącą w wierszu *• wypowiedzieć się na temat twórczości Wisławy Szymborskiej *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• scharakteryzować kompozycję wiersza <i>Monolog dla Kasandry</i> • omówić funkcję nawiązania do mitologii w wierszu • określić funkcję porównania człowieka do cebuli w wierszu <i>Cebula</i> *• wyszukać utwory stanowiące konteksty dla tekstów kultury poznawanych w szkole	• określić funkcję kompozycji wiersza <i>Monolog dla Kasandry</i> • omówić obecne w wierszu <i>Cebula</i>: gry słowne, koncept i paradoks *• przywołać konteksty, do których odnosi się poetka w swojej twórczości	• zinterpretować wymowę wiersza <i>Monolog dla Kasandry</i> *• skonfrontować teksty literackie z dziełami sztuki zamieszczonymi podręczniku w kontekście wierszy Wisławy Szymborskiej	• zaprezentować obraz człowieka zawarty w wierszu <i>Cebula</i> *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
*45. „Kaskaderzy	• omówić kreację osoby	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować postać	• podjąć dyskusję na temat	• przywołać przykłady

literatury”	mówiącej w wierszu <i>Życie to nie teatr</i>	temat języka utworu <i>Z gier i zabaw dziecięcych</i>	aniołka i diabełka w wierszu <i>Z gier i zabaw dziecięcych</i>	wymowy wiersza <i>Z gier i zabaw dziecięcych</i> • zabrać głos w dyskusji dotyczącej zasadności porównania świata do teatru • rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	zastosowania toposu <i>teatrum mundi</i> w różnych tekstach kultury • określić związki literatury z innymi dziedzinami sztuki (muzyką)
46. Nowa Fala i okolice	- wskazać elementy nowomowy i języka przemówień w wierszu <i>Określona epoka</i> - wymienić sformułowania właściwe dla ankiety personalnej w wierszu <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> *• podać przykłady manipulacji językowej stosowane w dzisiejszej rzeczywistości	- omówić obraz rzeczywistości, jaki wyłania się z wiersza <i>Dyktando</i> - scharakteryzować sytuację liryczną w wierszu <i>Określona epoka</i> *• zaprezentować sposoby manipulacji językowej stosowane w dzisiejszej rzeczywistości	- wyjaśnić istotę konceptu w wierszu <i>Dyktando</i> Ewy Lipskiej - przeanalizować manipulację językową obnażoną w tekście <i>Określona epoka</i> - zinterpretować wiersze <i>Dyktando</i> oraz <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> w kontekście rzeczywistości PRL-u *• rozpoznać mechanizmy nowomowy typowe dla systemów totalitarnych	- przedstawić uniwersalną wymowę wierszy <i>Dyktando</i> oraz <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> - przeanalizować manipulację językową obnażoną w wierszu <i>Określona epoka</i> *• przygotować wystąpienie na temat funkcji i cech charakterystycznych poezji lingwistycznej z wykorzystaniem utworów Białoszewskiego i Barańczaka *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	- wyjaśnić, jakie znaczenia wynikają z deleksyzacji związków frazeologicznych w poezji lingwistycznej *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
48. Świat dorosłych według Macieja Świetlickiego	- wskazać w wierszu elementy kojarzone ze światem dorosłych *• określić związki między wierszem Świetlickiego a dziełem Gérarda Fromangera <i>Życie i śmierć ludzi</i>	- wypowiedzieć się na temat kreacji osoby mówiącej - wyjaśnić znaczenie sformułowań: „akwizytor, który wciska śmieci nikomu”, „Kulę się i boję” *• zanalizować w kontekście wiersza dzieło	- zinterpretować metafory i symbole, zastosowane w wierszu - określić, jaką funkcję w tekście pełnią powtórzenia *• podjąć dyskusję na temat roli sztuki we współczesnym świecie na podstawie wiersza	- zinterpretować zakończenie wiersza *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	- omówić obraz współczesnego świata ukazany w wierszu *• dostrzec przemiany konwencji i praktykę ich łączenia (syntezyzm konwencji i gatunków) *• wskazać związki między różnymi

		Gérarda Fromangera <i>Życie i śmierć ludzi</i>	Świetlickiego oraz Fromangera		aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
*49. Tryptyk rzymski	wskazać we fragmencie nawiązania do Biblii oraz filozofii antycznej	omówić funkcję opisów przyrody we fragmencie <i>Zdumienie</i>	porównać fragment <i>Sąd</i> z freskiem Michała Anioła <i>Sąd Ostateczny</i>	- przeanalizować symbolikę <i>Sądu Ostatecznego</i> Michała Anioła i omówić ją w kontekście wiersza - wyjaśnić, w jaki sposób fresk Michała Anioła zainspirował Jana Pawła II	omówić fragment <i>Sąd</i> w kontekście innych utworów podejmujących tematykę eschatologiczną
*50. i 51. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	- streścić opowiadanie <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego - scharakteryzować bohaterów utworu	- omówić kompozycję utworu - porównać poszczególne wątki opowiadania - omówić narrację utworu	zinterpretować metaforykę i symbolikę utworu	wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania samotności w opowiadaniu	podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia
52. i 53. Opowieści o świecie minionym	- streścić powieści Tadeusza Konwickiego <i>Kronika wypadków miłosnych</i> *porównać film Andrzeja Wajdy z pierwowzorem literackim	- omówić sposób przedstawienia Lwowa w wierszu <i>Jechać do Lwowa</i> Adama Zagajewskiego - wskazać w utworze <i>Jechać do Lwowa</i> obrazy nawiązujące do mitu arkadii (krajiny bujnej, życzliwej człowiekowi przyrody) i określić ich funkcję - przedstawić sposób ukazania procesu dojrzewania na przykładzie głównego bohatera powieści <i>Kronika wypadków miłosnych</i> *podjąć dyskusję dotyczącą sposobu	- omówić funkcje odwołań do mitu arkadyjskiego w wierszu Adama Zagajewskiego - zinterpretować metaforykę i symbolikę wiersza <i>Jechać do Lwowa</i> oraz końcowe zdanie tekstu - wyjaśnić znaczenie sformułowania: „dlaczego każde miasto musi stać się Jerozolimą i każdy człowiek Żydem” - wypowiedzieć się na temat narracji w powieści <i>Kronika wypadków miłosnych</i> - zinterpretować tytuł utworu Konwickiego	- wypowiedzieć się na temat przyczyn powrotu Witolda do świata młodości - omówić sposób ukazania nostalgii w powieści - określić sposób ukazania Wileńszczyzny w powieści Konwickiego *omówić funkcję odnalezionych w powieści Konwickiego elementów intertekstualnych	- odnaleźć aluzje do rzeczywistości PRL-u i określić ich funkcje *wskazać związki między różnymi aspektami utworu (etycznym, estetycznym i poznawczym)

		ukazania nostalgii w literaturze	*• odnaleźć w powieści elementy intertekstualne i omówić ich funkcję		
54., 55., 56. i 57. <i>Tango</i> Sławomira Mrożka	• streścić <i>Tango</i> Sławomira Mrożka • scharakteryzować bohaterów <i>Tanga</i> *• zapoznać się z utworami stanowiącymi konteksty dla tekstów kultury poznawanych w szkole	• scharakteryzować bohaterów dramatu • zinterpretować <i>Tango</i> jako dramat rodzinny • opisać, jak swoją sytuację życiową określa Artur *• wypowiedzieć się na temat dowolnej realizacji teatralnej dramatu Mrożka	• odnaleźć w bohaterach ilustracje postaw wobec rzeczywistości • zinterpretować metaforykę i symbolikę w utworze • interpretować tytuł dramatu oraz ostatnią scenę • wyjaśnić, dlaczego antykonformizm Stomila i Eleonory pozbawił ich syna naturalnego prawa do młodzieńczego buntu *• podjąć dyskusję na temat sposobów i funkcji buntu w literaturze różnych epok w odniesieniu do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia mitu wolności w <i>Tangu</i> • omówić funkcję groteski w utworze • wypowiedzieć się na temat funkcji absurdu w dramacie *• podjąć dotyczącą diagnozy współczesnej kultury w kontekście <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka	• przedstawić różne sposoby odczytania sztuki Mrożka • zinterpretować utwór Sławomira Mrożka jako uniwersalny dramat dotyczący rzeczywistości i relacji międzyludzkich *• dostrzec przemiany konwencji i praktykę ich łączenia (synkretyzm konwencji i gatunków)
*59. <i>Dzienniki</i> Witolda Gombrowicza	• zreferować poglądy narratora przedstawione we fragmencie	• wypowiedzieć się na temat narracji <i>Dzienników</i>	• skomentować język fragmentów <i>Dziennika</i> zamieszczonych w podręczniku	• podjąć dyskusję na temat zaprezentowanych przez narratora opinii na temat relacji człowiek – zwierzę	• odnieść fragmenty <i>Dziennika</i> do światopoglądu wyłożonego w <i>Ferdynandzie</i>
*60. i 61. <i>Miasto utrapienia</i> Jerzego Pilcha	• zrelacjonować treść powieści Jerzego Pilcha <i>Miasto utrapienia</i> • scharakteryzować głównego bohatera utworu	• omówić sposób ukazania miasta w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować motywację bohatera	• scharakteryzować sposób mówienia bohatera • zinterpretować obraz Dwurnika i graffiti Banksy’ego w kontekście fragmentów powieści	• odnaleźć elementy literatury postmodernistycznej w książce i omówić ich funkcję	• podjąć dyskusję na temat współczesnego systemu wartości w kontekście powieści Pilcha
*62. i 63. <i>Wojna polsko-ruska pod flagą białoczerwoną</i> Doroty Masłowskiej	• zrelacjonować treść powieści Doroty Masłowskiej	• omówić wpływ różnych ideologii na bohaterów • wypowiedzieć się na	• wypowiedzieć się na temat funkcji Masłowskiej w powieści	• podjąć dyskusję na temat obrazu świata młodych przedstawionego w	• wypowiedzieć się na temat adaptacji utworu dokonanej przez

Masłowskiej	• scharakteryzować głównych bohaterów <i>Wojny polsko-ruskiej</i>	temat języka bohaterów	• zinterpretować zakończenie książki	powieści	Xawerego Żuławskiego
64. i 65. <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego	• zrelacjonować przygodę Ryszarda Kapuścińskiego • odnaleźć informacje na temat Herodota • streścić <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego • zdefiniować reportaż na podstawie książki Kapuścińskiego *• wypowiedzieć się na temat Herodota	• omówić obraz Indii zaprezentowany we fragmencie • wypowiedzieć się na temat <i>Podróży z Herodotem</i> jako przykładu reportażu • omówić postawę narratora wobec riksarzzy *• podjąć dyskusję dotyczącą różnic w kulturze w kontekście konfrontacji narratora z riksarzami	• odnaleźć powiązania pomiędzy dziełem Herodota a wrażeniami Kapuścińskiego z pierwszego dnia pobytu w Indiach • scharakteryzować sposób ukazania krajów i narodów w utworze *• omówić obraz PRL-u przedstawiony w <i>Podróżach z Herodotem</i>	• omówić funkcję dzieła Herodota w kompozycji książki Kapuścińskiego *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	• wypowiedzieć się na temat Herodota *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
*66. Współczesne trendy – przewodnik dla początkujących	• omówić zjawisko społeczne przedstawione przez Marcina Kołodziejczyka	• zinterpretować tytuł reportażu	• zanalizować język użyty w reportażu i określić jego funkcję	• wypowiedzieć się na temat sposobu prezentacji zjawiska ukazanego w reportażu	• podjąć dyskusję na temat zjawiska opisanego w reportażu
*67. Czesława Miłosza temat do odstąpienia	• zaprezentować cechy gatunkowe i pochodzenie eseju • przedstawić poglądy narratora na temat wyspy	• wskazać cechy eseju we fragmencie tekstu <i>Żegnajcie wyspy</i> Czesława Miłosza	• omówić funkcjonujący stereotyp dotyczący postrzegania wyspy	• omówić funkcjonowanie i znaczenie wyspy w różnych tekstach kultury	• stworzyć esej na dowolny temat
68., 69., 70. i 71. <i>Rok 1984</i> George’a Orwella	• zrelacjonować treść powieści George’a Orwella • przedstawić definicję pojęcia <i>antyutopia</i> *• podjąć dyskusję na temat funkcjonowania systemów totalitarnych w kontekście powieści Orwella	• przedstawić obraz państwa totalitarnego zaprezentowany w powieści • wskazać cechy antyutopii *• omówić fenomen reality show <i>Big Brother</i> w odniesieniu do powieści George’a Orwella	• zaprezentować postawy bohaterów wobec państwa totalitarnego *• rozpoznać mechanizmy nowomowy charakterystyczne dla systemów totalitarnych	• przeanalizować nowomowę jako narzędzie propagandy i manipulacji *• rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	• zabrać głos w dyskusji na temat zjawiska opisanego w reportażu *• dostrzec związek języka z obrazem świata
72., 73., 74., 75. i 76.	• streścić powieść <i>Dżuma</i>	• opisać świat	• omówić różne znaczenia	• przeanalizować różne	• wskazać elementy

<i>Dżuma</i> Alberta Camus	Alberta Camus • scharakteryzować bohaterów powieści *• zinterpretować grafikę Banksy'ego w kontekście <i>Dżumy</i>	przedstawiony powieści • omówić narrację i kompozycję powieści *• wskazać idee łączące <i>Dżumę</i> i <i>Człowieka zbuntowanego</i>	słowa <i>dżuma</i> w powieści • zaprezentować różne postawy wobec epidemii przedstawione w powieści • omówić <i>Dżumę</i> jako parabolę *• przeanalizować <i>Mit Syzyfa</i> Alberta Camusa w kontekście <i>Dżumy</i>	postawy wobec epidemii i rozpatrzyć je w kontekście parabolicznego znaczenia powieści • omówić elementy filozofii egzystencjalnej zawarte w powieści *• porównać obrazy świata bez Boga w twórczości Camusa i Dostojewskiego	filozofii egzystencjalnej w <i>Dżumie</i> *• odnaleźć związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)
77. i 78. <i>Czekając na Godota</i> Samuela Becketta	• zrelacjonować treść dramatu • scharakteryzować bohaterów sztuki *• wypowiedzieć się na temat języka w dramacie	• wyjaśnić termin <i>teatr absurdu</i> • omówić sposób przedstawienia czekania w dramacie *• wypowiedzieć się na temat aktu mowy w dramacie	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie postaci oraz ich imion • zinterpretować postać Godota i czynność oczekiwania na niego *• określić postawy bohaterów wobec absurdu istnienia	• wypowiedzieć się na temat działań podejmowanych przez bohaterów oczekujących Godota • zinterpretować zmiany, jakie zachodzą w Pozzo i Luckym *• porównać postawy bohaterów <i>Czekając na Godota</i> i <i>Dżumy</i> wobec absurdu istnienia	• przeanalizować funkcję absurdu w dramacie *• dostrzec przemiany konwencji i praktykę ich łączenia (synkretyzm konwencji i gatunków) oraz związek języka z obrazem świat
*79. i 80. <i>Miłość w czasach zarazy</i> Gabriela Garcii Márqueza	• streścić powieść Márqueza • omówić dzieje miłości bohaterów	• przedstawić ewolucję miłości oraz jej rodzaje	• zinterpretować symbolikę podróży w powieści	• wypowiedzieć się na temat funkcji konwensu w powieści	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów mówienia o miłości we współczesnej kulturze
*81. i 82. <i>Gra o tron</i> George'a R.R. Martina	• omówić świat przedstawiony powieści • scharakteryzować głównych bohaterów powieści	• wypowiedzieć się na temat narracji w powieści • omówić relacje społeczne przedstawione w powieści	• określić funkcję postaci fantastycznych w powieści • wskazać wątki szekspirowskie w powieści	• zaprezentować sposób wykorzystania w utworze poglądów Machiavellego	• podjąć dyskusję na temat fenomenu popularności serialu powstałego na kanwie powieści
*83. Facebook i jego twórca	• zrelacjonować treść filmu	• scharakteryzować głównego bohatera	• omówić relacje międzyludzkie zaprezentowane w filmie	• przedstawić rolę dialogów w filmie	• wypowiedzieć się na temat znaczenia portali społecznościowych we współczesnym świecie

*84. Sherlock Holmes ludzkiego ciała	• scharakteryzować głównego bohatera serialu	• wskazać elementy konwencji powieści detektywistycznej w serialu	• wypowiedzieć się na temat gry aktorskiej	• wskazać cechy wspólne wszystkich typów seriali wpływające na ich komercyjny sukces	• podjąć dyskusję na temat emocji wywoływanych przez zachowanie tytułowego bohatera
85. Hamlet bardzo współczesny	• scharakteryzować głównych bohaterów *• porównać przedstawienie z tekstem dramatu Williama Szekspira	• określić, jakie typy społeczne reprezentują poszczególni bohaterowie *• porównać <i>H.</i> z innymi realizacjami scenicznymi bądź filmowymi <i>Hamleta</i> Williama Szekspira	• omówić funkcję przestrzeni, w jakiej rozgrywa się akcja • zinterpretować polską symbolikę pojawiającą się w przedstawieniu • wyjaśnić znaczenie kostiumów *• podjąć dyskusję na temat nowatorskich środków wyrazu użytych w przedstawieniu	• przeanalizować funkcję nawiązania do <i>Procesu</i> Franza Kafki • wypowiedzieć się na temat muzyki wykorzystanej w przedstawieniu *• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko przyjęte w dyskusji	*• dostrzec przemianę konwencji i praktykę ich łączenia (synkretyzm konwencji i gatunków)
WSPÓŁCZESNOŚĆ – NAUKA O JĘZYKU					
86. Perswazja a manipulacja językowa	• wymienić techniki perswazyjne • podać podstawowe techniki manipulacji językowej	• odróżnić perswazję od manipulacji • wymienić cechy nowomowy	• wskazać cele stosowania nowomowy *• rozpoznać mechanizmy nowomowy charakterystyczne dla systemów totalitarnych	• wskazać elementy perswazji i manipulacji w życiu codziennym i tekstach kultury • omówić specyfikę języka reklamy *• przeanalizować język dowolnej reklamy	• wyliczyć cechy języka propagandy komunistycznej *• poddać analizie język polityków, wskazując elementy manipulacji językowej *• stworzyć slogan
WSPÓŁCZESNOŚĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
87. Podsumowanie wiadomości na temat współczesności	• zrelacjonować opinie autorów na temat współczesności • wyjaśnić pojęcie <i>brewiarz</i> *• podjąć dyskusję z tezami zawartymi w tekstach Kubiaka i Bendyka	• wyjaśnić różnicę, o której pisze Zygmunt Kubiak *• odnaleźć inne teksty zawierające opinie o kulturze czasów wojny i okupacji – zestawień je z tekstami Kubiaka i Bendyka	• omówić model gospodarki zaprezentowany przez Bendyka *• rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi	• porównać teksty Kubiaka i Bendyka *• przedstawić własne stanowisko wobec poglądów obu autorów i je uzasadnić	• ustosunkować się do twierdzenia, że we współczesnej gospodarce głównymi czynnikami wzrostu są wiedza i innowacje *• wypowiedzieć się na temat teorii Fukuyamy
88. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne	• poprawnie interpretować wymagany materiał	• wykorzystać bogate konteksty

	*• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego	*• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego	stanowisko *• uargumentować własne stanowisko	• właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
--	---	--	--	---	--